

rynek z tradycjami

**SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ŚWIDNICA
ZA LATA 2014 - 2015**

**WYDZIAŁ FUNDUSZY ZEWNĘTRZNYCH I ROZWOJU
GOSPODARCZEGO
URZĘDU MIEJSKIEGO W ŚWIDNICY**

www.um.swidnica.pl

Raport opracowano na podstawie materiałów źródłowych przygotowanych przez poszczególne komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Świdnicy oraz dane GUS dostępne na koniec 2015 r. Przy publikowaniu danych ze sprawozdania prosimy o podanie źródła.

Październik 2016 r.

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie.....	3
Realizacja 2014 - 2015	
Kapitał społeczny	5
Tożsamość.....	5
Rodzina.....	16
Edukacja.....	21
Kultura.....	26
Czas wolny.....	34
Władza.....	42
Postać miasta	48
Bilanse miasta	64
Biznes.....	64
Sfera socjalna.....	72
Turystyka.....	74
Świdnica w powiązaniach	78
Komunikacja.....	78
Świdnica wobec Wrocławia.....	86
Świdnicka sfera wpływów.....	88
Świdnica wobec sąsiadów	90
Świdnica na szerokim forum.....	95
Podsumowanie	100

WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Miasta Świdnicy zatytułowana „**Świdnica w perspektywie pokoleniowej**”, od lutego 2010 roku stanowi podstawowy dokument planowania strategicznego Miasta Świdnica, który to wyznacza kierunki trwałego i zrównoważonego rozwoju gospodarczego, społecznego i przestrzennego. Strategia oparta jest na systemie wartości świdniczan, który trwale łączy mieszkańców i uwzględnia wszystkie zasoby i atuty, które posiada Świdnica, na rzecz rozwoju i poprawy poziomu i jakości życia mieszkańców, z myślą „**uczynienia Świdnicy dobrym miejscem do życia - całego życia**”.

Świdnicka strategia definiuje kierunki rozwoju dostosowując je do zmiennych warunków konkurencyjnego otoczenia oraz identyfikuje rozpoznawanie długookresowych potrzeb rozwojowych. Wskazuje, jak inspirować społeczność lokalną na rzecz działań prorozwojowych w perspektywie najbliższych lat. Określa **misję miasta**: „*rozwój wartości wspólnotowych w nawiązaniu do tradycji miasta kupieckiego*” we wszystkich sferach życia. Wskazane w strategii zasadnicze kierunki rozwoju miasta wpisują się w **strategiczne wybory**. Lista wskazanych w Strategii **wytycznych strategicznych**, tak jak cały dokument, ma charakter otwarty w zależności od zmiany uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych i może być odpowiednio dostosowywana do aktualnych potrzeb miasta.

Wytyczne strategiczne:

- Opierać rozwój głównie o zasoby wewnętrzne: od zaadoptowanych do warunków miasta projektów modernizacji, przez imitację, do oryginalnych inicjatyw, bazujących na lokalnej specyfice i zasobach.
- Minimalizować zagrożenia, wynikające z kryzysowych zmian koniunktury. Nie dopuszczać do nadmiernej specjalizacji gospodarczej. Zachować pełen wachlarz usług niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania miasta.
- Szukać zewnętrznych szans dla miasta w działaniach niszowych, adresowanych do wąskich segmentów rynku, raczej specjalistów i koneserów niż masowych konsumentów.
W zglobalizowanym świecie taki ułamkowy popyt wystarczy do wykorzystania całego potencjału miasta, bez narażania się na konkurencję z globalnymi korporacjami.
- Wykorzystywać możliwości sąsiedzkiej współpracy - ograniczać konkurencyjność w otoczeniu na rzecz kooperacji i dobra wspólnego.
- Inwestować w jakość świdnickiego społeczeństwa.
- Nie poświęcać przyszłości dla obfitszej teraźniejszości.

Strategiczne wybory - wskazują na zasadnicze kierunki pożądanych transformacji w odniesieniu do głównych dziedzin aktywności miasta:

- **KAPITAŁ SPOŁECZNY,**
- **POSTAĆ MIASTA,**
- **BILANSE MIASTA,**
- **ŚWIDNICA W POWIĄZANIACH.**

Realizacja wizji rozwoju miasta Świdnicy: „**Miasto do życia**” jest wyzwaniem dla wszystkich mieszkańców i dla każdej działającej w mieście organizacji i instytucji. Misja Miasta jest koordynowana przez władze samorządowe. Wytyczne i wybory strategiczne oraz wynikające z nich zadania składają się na realizację celu strategicznego: „**Uczynienie Świdnicy dobrym miejscem do życia - całego życia**” i realizowane są przez gminę, podległe jednostki organizacyjne oraz spółki z udziałem gminy.

Wytyczne strategiczne w latach **2014-2015** realizowane były zgodnie z przyjętymi kierunkami rozwoju. Wdrażaniu Strategii Rozwoju Miasta służyły **plany i programy**, do których należały:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Świdnicy;
- Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Miasto Świdnica (MPZP);
- Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Świdnica na lata 2015-2024” (przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej w Świdnicy w dniu 24 czerwca 2016 r.);
- Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Miasto Świdnica;
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Świdnica – aktualizacja na lata 2016 - 2019 z perspektywą do roku 2023;
- Plan Gospodarki Odpadami Miasta Świdnica;
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej na terenie Gminy Miasto Świdnica;
- Program w sprawie udzielania dotacji celowych z budżetu Miasta na zadania służące ochronie powietrza, polegające na trwałej zmianie ogrzewania opartego na paliwie stałym na proekologiczne. Część 2) KAWKA;
- Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasto Świdnicy na lata 2012-2016;
- Polityka mieszkaniowa Świdnicy;
- Gminny program opieki nad zabytkami Gminy Miasto Świdnicy;
- Gminny plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowej Gminy Miasto Świdnicy;
- Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego;
- Plan rozwoju infrastruktury drogowej w Świdnicy na lata 2014-2020;
- Polityka parkingowa miasta Świdnicy;
- Strategia rozwiązywania problemów społecznych w gminie miasto Świdnica na lata 2011-2018;
- Gminny program promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym na lata 2012-2015;
- Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2011-2015;
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miasto Świdnica na 2014 r.;
- Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Gminie Miasto Świdnica na 2015 rok;
- Gminny program wspierania rodziny na lata 2012-2014;
- Program Wspierania Rodziny w Gminie Miasto Świdnica na lata 2015-2017;
- Program Senior – WIGOR w Świdnicy;
- Program „Świdnicka Karta Dużej Rodziny”;
- Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną na rok 2014;
- Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną na rok 2015;
- Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu Świdnickiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Świdnicy Spółka z o.o. na lata 2015 – 2019;
- Wieloletni program na lata 2016-2025 "Modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej i ogólnospławnej miasta Świdnicy";
- Plan rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na ciepło na lata 2014-2018”;

- Plan Zarządzania Kryzysowego Miasta Świdnicy;
- Plan Operacyjny na wypadek powodzi miasta Świdnicy;
- Plan Obrony Cywilnej Miasta Świdnicy;
- Plan operacyjny funkcjonowania Gminy Miasto Świdnica w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny;
- W opracowaniu Strategia Rozwoju Turystyki dla Miasta Świdnicy na lata 2016- 2026.

Realizacja Strategii odbywa się poprzez wykonanie ww. programów i planów, a także poprzez uwzględnianie jej zapisów przy corocznym formułowaniu budżetu miasta. Wydział Funduszy Zewnętrznych i Rozwoju Gospodarczego prowadzi monitoring Strategii.

W dniu 24 czerwca 2016 r. Rada Miejska Świdnicy podjęła uchwałę o przystąpieniu do opracowania dokumentu pn.: „Strategia Rozwoju Miasta Świdnicy na lata 2017 - 2023”.

REALIZACJA 2014 - 2015

W ramach przyjętej misji, wytycznych strategicznych i strategicznych wyborów Gmina Miasto Świdnica wraz z podległymi jednostkami organizacyjnymi oraz spółkami z udziałem gminy realizuje przyjęte wytyczne i wybory strategiczne oraz wynikające z nich zadania składające się na realizację celu strategicznego „uczynienie Świdnicy dobrym miejscem do życia - całego życia”. Efektem działań w zakresie wykonania strategii w latach 2014 - 2015 jest realizacja strategicznych wyborów.

Wybór 1 - KAPITAŁ SPOŁECZNY

W rozumieniu strategii Kapitał społeczny to układ oparty na zaufaniu i więzi między osobami i grupami społecznymi, rozumiany jako:

- silna tożsamość, pozwalająca na wartościowanie celów;
- funkcjonalna rodzina, budująca zaufanie do otoczenia;
- lojalność i postawy kooperacyjne;
- przyzwoita edukacja, kształtująca kapitał intelektualny na równi z charakterem;
- stymulujące życie kulturalne, ukazujące horyzonty pozaekonomiczne;
- zasoby czasu wolnego, pozwalające na aktywność i interakcje w sprawach miasta.

Tożsamość

Hasło: „Silna tożsamość wspomaga rozwój miasta; silne miasto wspomaga rozwój tożsamości”

Gmina Miasto Świdnica powyższy wybór realizuje poprzez budowanie więzi opartych na zaufaniu między osobami i grupami społecznymi. Ma on na celu stworzenie mechanizmu budowania partnerstwa lokalnego tworzącego przyjazną atmosferę wokół rozproszonych inicjatyw lokalnych. W latach 2014-2015 Miasto kontynuowało różnorodne formy współpracy i łączenia inicjatyw organizacji lokalnych z funkcjonującymi na rynku instytucjami. Współpraca wielopodmiotowa wzmocniła proces budowania społeczeństwa obywatelskiego i miała na celu zwiększanie uczestnictwa mieszkańców Miasta w życiu społeczności lokalnej oraz rozwiązywaniu problemów nie tylko społecznych. Współpraca ta była realizowana na wielu płaszczyznach i opierała się m.in. na **Programach współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną**. Programy nakreślały kierunki działania i obszary dofinansowań ze strony władz miasta. Głównym celem Programów była poprawa jakości życia mieszkańców Miasta. W oparciu o programy ogłaszane były otwarte konkursy ofert na realizację

zadań publicznych, na które miasto przekazało środki organizacjom pozarządowym. Poza finansowymi aspektami współpracy, na wyróżnienie zasługują takie formy współdziałania, jak wsparcie w sferze organizacyjnej, informacyjnej, szkoleniowej oraz wspomaganie współpracy międzynarodowej.

Zadania publiczne we współpracy z świdnickimi organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego podjęte w roku 2014 i 2015 służyły budowaniu układu opartego na zaufaniu, więzi między osobami i grupami społecznymi. Szczególny nacisk we współdziałaniu kładziony był na: upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, intensyfikację działań wychowawczych na rzecz dzieci i młodzieży, organizację wypoczynku dla dzieci i młodzieży, turystykę i krajoznawstwo, kulturę, sztukę, ochronę dóbr kultury i tradycji, upowszechnianie i promocję lokalnej twórczości kulturalno - artystycznej. Realizacja zadań miała na celu stworzenie mechanizmu budowania partnerstwa lokalnego tworzącego przyjazną atmosferę wokół rozproszonych inicjatyw lokalnych.

Miejszem skupiającym organizacje III sektora z terenu Świdnicy jest **Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych** z siedzibą przy ul. Długiej 33, gdzie nieodpłatnie udostępnione są pomieszczenia dla 50 organizacji pozarządowych z terenu miasta.

Centrum **wspierało bezpłatnie** organizacje pozarządowe poprzez:

- udostępnienie siedziby;
- dostęp do komputera, internetu, telefonu, faksu, drukarki, kserokopiarki;
- udostępnienie sal konferencyjnych, konsultacyjnej, komputerowej i innych pomieszczeń służących do prowadzenia spotkań i szkoleń, konferencji, seminariów, wystaw, etc.;
- doradztwo bieżące pracowników merytorycznych i doradztwo konsultantów- specjalistów w zakresie prawa, księgowości, informatyki, pozyskiwania środków na działalność statutową;
- prowadzenie szkoleń dotyczących zagadnień związanych z funkcjonowaniem ngo'sów;
- wykreowanie inicjatyw służących rozwojowi zasobów ludzkich;
- prowadzenie szkoleń i usług doradczych m.in. w zakresie księgowości, przepisów prawa, zarządzania organizacjami, promocji i IT (doradztwo informatyczne), pozyskiwania i rozliczania środków publicznych, w tym unijnych;
- prowadzenie strony internetowej służącej wymianie informacji i doświadczeń między organizacjami i instytucjami;
- promowanie wolontariatu;
- spotkania integrujące, prezentacyjne i służące wymianie doświadczeń między organizacjami m.in. imprezy okolicznościowe z okazji świąt, rocznic etc.

Działalność Centrum **przyczynia się** do realizacji następujących celów:

- wsparcia rozwoju i współpracy między lokalnymi organizacjami w ich działalności statutowej;
- stworzenia przyjaznych warunków dla powstania nowych organizacji;
- promocji sektora pozarządowego w życiu publicznym;
- wsparcia współpracy pomiędzy miastem Świdnica a trzecim sektorem;
- nadania obiektowi charakteru nie tylko prestiżowego, ale również ukierunkowanego w pożądanym sposób rozwój kapitału społecznego;
- rozwiązywania problemów społecznych poprzez stworzenie miejsca integracji i wymiany doświadczeń;
- wsparcia organizacji w procesie ich rozwoju i modernizacji;
- zwiększenia szans na pozyskanie środków z zewnątrz;

- zapewnienia dostępu do specjalistycznego poradnictwa;
- poprawy gospodarności wykorzystania dostępnych zasobów na szczeblu lokalnym organizacji.

W roku **2014 - 2015** w Centrum realizowane były m.in. następujące zadania:

- ✓ świadczenie usług szkoleniowych i doradczych;
- ✓ systematyczne wsparcie w codziennej działalności świdnickich ngo'sów;
- ✓ promowanie wolontariatu, profesjonalizacja organizacji;
- ✓ kreowanie pozytywnej atmosfery do rozwoju partnerstwa społeczno-publicznego i społeczno-prywatnego;
- ✓ koordynowanie działań świdnickich ngo'sów, kojarzenie partnerów w celu wspólnego pozyskiwania środków zewnętrznych;
- ✓ systematyczna diagnoza potrzeb świdnickich ngo'sów;
- ✓ współpraca z instytucjami publicznymi i innymi partnerami w celu rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, ekonomii społecznej oraz wsparcia ngo'sów.

W roku **2014** w Centrum odbywały się m.in. takie **wydarzenia** jak:

- ✓ Warsztaty w ramach edycji Festiwalu „Oknem Młodych”;
- ✓ Warsztaty tematyczne w ramach projektu „Tutejsi czyli stragan kulturalny w małym mieście”;
- ✓ Ogólnopolska Konferencja Mediatorów;
- ✓ Powiatowy Konkurs Wiedzy o Unii Europejskiej pod nazwą „Twoja Europa”;
- ✓ Dyktando Świdnickie;
- ✓ Konkurs Recytatorski Poezji Patriotycznej „Nie Rzucim Ziemi Skąd Nasz Ród”;
- ✓ Edycja miejskiego konkursu wiedzy o Lwowie i Kresach Południowo- Wschodnich;
- ✓ Konkurs Modeli Plastikowych i Kartonowych Świdnica;
- ✓ Akcja społeczna podzieli się;
- ✓ Dzień wolontariusza;
- ✓ Szkolenia dla wolontariusza;
- ✓ Szkolenia dla rodziców i nauczycieli w ramach „Szkoła Rodziców”;
- ✓ Szkolenia dla MOPS-u w Świdnicy;
- ✓ Obchody świąt i uroczystości rocznicowe.

W roku **2015** w Centrum odbyły się m.in. takie **wydarzenia** jak:

- ✓ Ferie dla dzieci;
- ✓ Warsztaty wakacyjne dla dzieci;
- ✓ Warsztaty fotograficzne;
- ✓ Warsztaty artystyczne;
- ✓ Warsztaty aktorskie;
- ✓ Sesje Młodzieżowej Rady Miasta;
- ✓ Obchody Dnia Praw Dziecka;
- ✓ Tauron szkolenie dla seniorów;
- ✓ Mikołajki;
- ✓ Warsztaty rehabilitacyjne;
- ✓ Warsztaty w ramach Festiwalu Spektrum;
- ✓ Pracownia Miasta 2015;
- ✓ Panele dyskusyjne w ramach kongresu turystyki;
- ✓ Warsztaty w ramach edycji Festiwalu „Oknem Młodych”;

- ✓ Ogólnopolska Konferencja Mediatorów;
- ✓ Powiatowy Konkurs Wiedzy o Unii Europejskiej pod nazwą „Twoja Europa”;
- ✓ Dyktando Świdnickie;
- ✓ Konkurs Recytatorski Poezji Patriotycznej „Nie Rzucim Ziemi Skąd Nasz Ród”;
- ✓ Edycja miejskiego konkursu wiedzy o Lwowie i Kresach Południowo- Wschodnich;
- ✓ Konkurs Modeli Plastikowych i Kartonowych Świdnica;
- ✓ Akcja społeczna podziel się;
- ✓ Dzień wolontariusza;
- ✓ Szkolenia dla wolontariusza;
- ✓ Szkolenia dla rodziców i nauczycieli w ramach „Szkoła Rodziców”;
- ✓ Szkolenia dla MOPS w Świdnicy;
- ✓ Obchody świat i uroczystości rocznicowe.

W latach 2014-2015 Prezydent Miasta systematycznie spotykał się z przedstawicielami organizacji pozarządowych oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną na terenie Świdnicy. Na spotkaniach podsumowywana była praca za kolejne lata oraz wypracowano nowy Program Współpracy.

Podjęte zostały również działania na rzecz stworzenia regulaminu dotyczącego **inicjatywy lokalnej** – nowej formy realizacji zadań publicznych przez administrację samorządową we współpracy z mieszkańcami. Regulamin w sprawie trybu realizacji i szczegółowych kryteriów oceny wniosków w ramach inicjatywy lokalnej został w roku 2014 wprowadzony w życie.

ROK 2014

Na współpracę z organizacjami pozarządowymi i inicjatywy lokalne w roku 2014 z budżetu Miasta wydatkowano kwotę **6.281.446,35 zł**. W ramach tych środków ogłoszono **30** konkursów na n.w. zadania.

Zadania publiczne były realizowane w ramach otwartych konkursów ofert na podstawie:

- ✓ Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- ✓ Uchwały nr XXXII/366/13 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 8 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia „Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną na 2014 r.”;
- ✓ Zarządzenia nr 0050- 315/2013 Prezydenta Miasta Świdnicy z dnia 21 listopada 2013 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad przeprowadzania otwartych konkursów i trybu pozakonkursowego na realizację zadań publicznych, kontroli tych zadań oraz sporządzania sprawozdań z realizacji programu współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną w 2014 r.

I. Zadania z zakresu:

- **pomocy społecznej** na łączną kwotę: 179.183,50zł.
 - zadanie pn. „**Prowadzenie jadalni**” realizowało Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło w Świdnicy i Caritas Diecezji Świdnickiej;
 - zadanie pn. „**Pozyskiwanie i dystrybucja żywności**” realizował Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Miejsko- Gminny w Świdnicy.
- **ochrony i promocji zdrowia** na łączną kwotę 3.791.465,00 zł.
 - zadanie pn. „**Prowadzenie placówek wsparcia dziennego z programem socjoterapeutycznym**”

- dla dzieci i młodzieży” w latach 2013 – 2015 realizowały:** Caritas Diecezji Świdnickiej, Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”, Fundacja Ziemi Świdnickiej na Rzecz Wspierania Profesjonalnej Pomocy „SKSK”, Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce”;
- zadanie pn. **„Praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu Funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zagrożonych uzależnieniami, przemocą”** realizowała Fundacja Ziemi Świdnickiej na Rzecz Wspierania Profesjonalnej Pomocy "SKSK";
 - zadanie pn. **„Wspieranie działań mających na celu promocję zdrowego i trzeźwego stylu życia wśród osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin”** realizowały: Stowarzyszenie Klub Abstynenta „ACCESS”, Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło w Świdnicy;
 - zadanie pn. **„Edukacja w zakresie pierwszej pomocy oraz promocja honorowego dawstwa krwi i oświaty zdrowotnej”** realizował Polski Czerwony Krzyż– Oddział Rejonowy w Świdnicy;
 - zadanie pn. **„Działania mające na celu wspieranie osób chorych, niepełnosprawnych, w wieku senioralnym i ich rodzin oraz promocję zdrowego stylu życia”** realizowały: Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Stowarzyszenie „Bliżej Ciebie” w Świdnicy, Polski Związek Niewidomych Koło w Świdnicy, Towarzystwo Przyjaciół Chorych „Hospicjum”, Świdnicki Uniwersytet Trzeciego Wieku , Świdnickie Stowarzyszenie „Amazonki”;
 - zadanie pn. **„Opieka nad osobami chorymi poprzez uruchomienie hospicjum stacjonarnego”** realizowało Towarzystwo Przyjaciół Chorych „Hospicjum”;
 - zadanie pn. **„Opieka nad osobami chorymi poprzez uruchomienie hospicjum stacjonarnego z częścią opiekuńczo-leczniczą”** realizowała NZOZ Stacja Opieki Centrum Pielęgniarstwa Rodzinnego, Rehabilitacji i Opieki Paliatywnej Caritas Diecezji Świdnickiej;
 - zadanie pn. **„Prowadzenie punktu pomocy psychologiczno -pedagogiczno-prawnej z telefonem zaufania”** realizowała Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Józefa Oblubieńca NMP;
 - zadanie pn. **„Prowadzenie hostelu dla ofiar przemocy w rodzinie”** realizowała Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom "Ut Unum Sint".
- **Wspierania i upowszechniania kultury fizycznej** na łączną kwotę 248.000,00 zł. Ponadto na wspieranie sportu z funduszy promocyjnych została przeznaczona kwota w wysokości 1.143.570,00 zł.
 - zadanie pn. **„Szkolenie zawodników z różnych dyscyplin sportu”** realizowały: Uczniowski Klub Sportowy „Svida”, Międzyszkolny Uczniowski Lekkoatletyczny Klub Sportowy "Olimpia", Klub Sportowy „Sułek-Sport”, Uczniowski Klub Sportowy „Świdnica”, Miejski Klub Sportowy „Polonia”, Stowarzyszenie Boks Polonia Świdnica, Uczniowski Klub Sportowy Taekwon-do „Gryf”, Świdnicki Klub Kyokushinkai Karate;
 - zadanie pn. **„Organizacja imprez sportowych”** realizowały: Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym koło w Świdnicy, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej Ognisko „Licznikowiec-2009”, Klub Sportowy „Sułek-Sport”, Świdnicki Klub Sportowy Piłki Ręcznej „Świdnica”, Miejski Klub Sportowy „Polonia”, Świdnicki Klub Biegacza „Hermes”, Stowarzyszenie Boks Polonia Świdnica, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej Ognisko „Bolko”, Uczniowski Klub Sportowy „Świdnica”.
 - **kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego** na łączną kwotę 292.435,28 zł.
 - zadanie pn. **„Działania wydawnicze”** realizowało Towarzystwo Regionalne Ziemi Świdnickiej;
 - zadanie pn. **„Organizacja przedsięwzięć kulturalnych”** realizowały: Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo- Wschodnich”, Świdnicki Uniwersytet Trzeciego Wieku, IPMS Świdnica – Świdnickie Stowarzyszenie Modelarzy Redukcyjnych im. PFT;

- zadanie pn. „Organizacja przedsięwzięcia kulturalnego – utworzenie orkiestry dętej w Świdnicy i uświetnienie oficjalnych uroczystości miejskich” realizowało Świdnickie Towarzystwo Muzyczne;
 - zadanie pn. „Organizacja przedsięwzięcia kulturalnego – wakacyjne działania artystyczne w Świdnicy” realizowało Stowarzyszeniem Miłośników Tańca JUBILAT;
 - zadanie pn. „Organizacja przedsięwzięcia kulturalnego -VII Festiwal Reżyserii Filmowej” realizowało Stowarzyszenie Lokalna Organizacja Turystyczna „Księstwo Świdnicko - Jaworskie” /LOT/.
- **wypoczynku dzieci i młodzieży** na łączną kwotę 55.000,00 zł.
 - zadanie pn. „Wyjazdowa dwutygodniowa forma wypoczynku dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów - 2014” realizował Związek Harceestwa Polskiego Chorągiew Dolnośląska Hufiec Świdnica.
- **turystyki i krajoznawstwa** na łączną kwotę 10.000,00 zł.
 - zadanie pn. „Wspieranie organizacji działań i imprez turystycznych” realizowało Stowarzyszenie Lokalna Organizacja Turystyczna „Księstwo Świdnicko – Jaworskie.
- **edukacji i wychowania** na łączna kwotę 10.000,00 zł.
 - zadanie pn. „Opracowanie i wydanie publikacji edukacyjnej o tematyce regionalnej dla uczniów i nauczycieli świdnickich szkół podstawowych i gimnazjalnych” realizowało Towarzystwo Regionalne Ziemi Świdnickiej.
- **działalności na rzecz organizacji pozarządowych w latach 2011-2014** na łączną kwotę 225.028,00 zł.
 - zadanie pn. „Prowadzenie Centrum Organizacji Pozarządowych” realizowało Stowarzyszenie Unia Przedsiębiorców Dolnego Śląska, Sudecka Izba Przemysłowo – Handlowa ze Świdnicy i Fundacja „Merkury” z Wałbrzycha.
- **promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy w latach 2014-2015** na łączną kwotę 61.500,00 zł
 - zadanie pn. „Program pod nazwą Debiut Gospodarczy” realizowało Sudeckie Stowarzyszenie Inicjatyw Gospodarczych.
- **turystyki i krajoznawstwa w latach 2012-2014 r.** na łączna kwotę 545.000,00 zł
 - zadanie pn. „Prowadzenie Regionalnej Informacji Turystycznej i Kulturalnej w Świdnicy” realizowało Stowarzyszenie Lokalna Organizacja Turystyczna „Księstwo Świdnicko-Jaworskie”.
- **integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym** na łączną kwotę 412.250,00 zł
 - zadanie pn. „Utrzymanie porządku, czystości i bezpieczeństwa Centrum Przesiadkowego w Świdnicy” realizowała Bytomska Spółdzielnia Socjalna w Świdnicy.

II. Dotacje celowe.

- **prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach zlokalizowanych na terenie Świdnicy, wpisanych do rejestru zabytków** na łączną kwotę 406 800,00 zł.

W ramach zadania dotacją objęto:

- ✓ Parafię Ewangelicko-Augsburską w Świdnicy - z przeznaczeniem na remont dachu budynku plebanii;
- ✓ Parafię pw. Św. Stanisława i Św. Wacława w Świdnicy - z przeznaczeniem na konserwację polichromii części dolnej zachodniego zamknięcia nawy głównej wraz z balustradą empory chórowej w Katedrze Świdnickiej i opracowanie programu prac konserwatorskich i restauratorskich elewacji Katedry Świdnickiej;
- ✓ Parafię pw. Św. Józefa w Świdnicy – z przeznaczeniem na konserwację 3 malowideł sklepiennych w kaplicy bocznej kościoła: Zwiastowanie NMP, Nawiedzenie Św. Elżbiety, Ucieczka Św. Rodziny do Egiptu;
- ✓ Caritas Diecezji Świdnickiej – z przeznaczeniem na konserwację polichromii ściennych we wnętrzu kościoła;
- ✓ Wspólnotę Mieszkaniową przy ul. Łukowej 8 - z przeznaczeniem na remont elewacji frontowej;
- ✓ Wspólnotę Mieszkaniową przy ul. Grodzkiej 5 - z przeznaczeniem na remont dachu;
- ✓ Wspólnotę Mieszkaniową przy ul. Długiej 1 - z przeznaczeniem na elewację frontową;
- ✓ Wspólnotę Mieszkaniową przy ul. Kościelnej 9 - z przeznaczeniem na elewację frontową.

III. Inicjatywa lokalna.

W ramach **inicjatywy lokalnej** dofinansowano n/w. zadania na łączną kwotę 44.784,57 zł:

- imprezę pod nazwą „Świdniczanie dla świdniczan”;
- koncert w ramach akcji „Małe ale ważne”;
- cykl warsztatów i pokazów dla rodziców pod nazwą „Aktywna mama” oraz „Zdrowa i szczęśliwa rodzina”;
- wykonanie **kanalizacji deszczowej** przy ul. Kątnej w Świdnicy.

ROK 2015

W roku 2015 Miasto kontynuowało różnorodne formy współpracy i łączenia inicjatyw organizacji lokalnych z funkcjonującymi na rynku instytucjami. Łącznie z budżetu Miasta wydatkowano kwotę **4.114.230,24 zł**. W ramach tych środków ogłoszono **27** konkursów.

Zadania publiczne były realizowane w ramach otwartych konkursów ofert na podstawie:

- ✓ Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- ✓ Uchwały nr XLVI/530/14 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 7 listopada 2014 r. w sprawie przyjęcia „Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną na 2015 r.”;
- ✓ Zarządzenia nr 0050 - 326/2014 Prezydenta Miasta Świdnicy z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad przeprowadzania otwartych konkursów i trybu pozakonkursowego na realizację zadań publicznych, kontroli tych zadań oraz sporządzania sprawozdań z realizacji programu współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną w 2015 r.

I. Zadania z zakresu:

- **pomocy społecznej** na łączną kwotę 158.142,00 zł.
- zadanie pn. „**Prowadzenie jadalni**” realizowały: Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło w Świdnicy, Caritas Diecezji Świdnickiej;
- zadanie pn. „**Pozyskiwanie i dystrybucja żywności**” realizował Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Miejsko – Gminny w Świdnicy.

- **ochrony i promocji zdrowia** na łączną kwotę 676.196,00 zł.
 - zadanie pn. „**Prowadzenie placówek wsparcia dziennego z programem socjoterapeutycznym dla dzieci i młodzieży**” realizowały: Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom "Ut Unum Sint" ze Świdnicy, Fundacja Ziemi Świdnickiej na Rzecz Wspierania Profesjonalnej Pomocy "SKSK", Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych "Serce", Caritas Diecezji Świdnickiej;
 - zadanie pn. „**Wspieranie działań mających na celu promocję zdrowego i trzeźwego stylu życia wśród osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin**” realizowało Stowarzyszenie Klub Abstynenta "ACCESS";
 - zadanie pn. „**Prowadzenie hostelu dla ofiar przemocy w rodzinie**” realizowała Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom "Ut Unum Sint" ze Świdnicy;
 - zadanie pn. „**Edukacja w zakresie pierwszej pomocy oraz promocja honorowego dawstwa krwi i oświaty zdrowotnej**” realizował Polski Czerwony Krzyż– Oddział Rejonowy w Świdnicy;
 - zadanie pn. „**Opieka nad osobami chorymi poprzez uruchomienie hospicjum stacjonarnego**” realizowało Towarzystwo Przyjaciół Chorych „Hospicjum”;
 - zadanie pn. „**Opieka nad osobami chorymi poprzez uruchomienie hospicjum stacjonarnego z częścią opiekuńczo-leczniczą**” realizowała NZOZ Stacja Opieki Centrum Pielęgniarstwa Rodzinnego, Rehabilitacji i Opieki Paliatywnej Caritas Diecezji Świdnickiej;
 - zadanie pn. „**Prowadzenie punktu pomocy psychologiczno -pedagogiczno-prawnej z telefonem zaufania**” realizowała Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Józefa Oblubieńca NMP;
 - zadanie pn. „**Działania mające na celu wspieranie osób chorych, niepełnosprawnych, w wieku senioralnym i ich rodzin oraz promocję zdrowego stylu życia**” realizowały: Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Stowarzyszenie „Blżej Ciebie” w Świdnicy, Polski Związek Niewidomych Koło w Świdnicy, Towarzystwo Przyjaciół Chorych „Hospicjum”, Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Autyzmem, Zaburzeniami Rozwojowymi i ich Rodzin „Sensus”.

- **Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej** na łączną kwotę 269.500,00 zł. Ponadto na wspieranie sportu z funduszy promocyjnych została przeznaczona kwota w wysokości 1.280.000,00 zł.
 - zadanie pn. „**Szkolenie zawodników w różnych dyscyplinach sportu**” realizowały: Uczniowski Klub Sportowy Taekwon-do „Gryf”, Uczniowski Klub Sportowy „Svida”, Stowarzyszenie Boks Polonia Świdnica, Międzyszkolny Uczniowski Lekkoatletyczny Klub Sportowy "Olimpia", Miejski Klub Sportowy „Polonia”, Świdnicki Klub Kyokushinkai Karate;
 - zadanie pn. „**Szkolenie zawodników w różnych dyscyplinach Sportu Piłka nożna**” realizował Uczniowski Klub Sportowy „Gryf”;
 - zadanie pn. „**Organizacja imprez sportowych i rekreacyjnych**” – realizowane w formie wspierania realizowały: Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, Miejski Klub Sportowy „Polonia”, Miejski Klub Siatkówki „Świdnica”, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej „Licznikowiec” - 2009, Świdnicki Klub Biegacza „Hermes”, Świdnicki Klub Piłki Ręcznej „Świdnica”, Stowarzyszenie Boks Polonia Świdnica, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej Ognisko „Bolko”.

- **kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego** na łączną kwotę 73.476,60 zł.
 - zadanie pn. „**Działania wydawnicze**” realizowało Towarzystwo Regionalne Ziemi Świdnickiej;
 - zadanie pn. „**Organizacja przedsięwzięć kulturalnych, w tym prowadzenie orkiestry dętej**” realizowały: Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo - Wschodnich,

Stowarzyszenie Miłośników Tańca „Jubilat”, Fundacja Spichlerz Kultury, Stowarzyszenie Music Label – orkiestra, Świdnickie Towarzystwo Muzyczne, Świdnicki Uniwersytet Trzeciego Wieku, Świdnickie Towarzystwo Muzyczne – orkiestra.

- **wypoczynku dzieci i młodzieży** na łączną kwotę 55.000,00 zł.
 - zadanie pn. „**Wyjazdowa dwutygodniowa forma wypoczynku dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów - 2015**” realizował Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Dolnośląska Hufiec Świdnica.
- **turystyki i krajoznawstwa** na łączną kwotę 12.000,00 zł.
 - zadanie pn. „**Wspieranie organizacji działań i imprez turystycznych**” realizowały: Stowarzyszenie Lokalna Organizacja Turystyczna „Księstwo Świdnicko – Jaworskie”, Polskie Towarzystwo Turystyczno – Krajoznawcze Oddział w Świdnicy.
- **działalności na rzecz organizacji pozarządowych w latach 2014-2017** na łączną kwotę 158.000,00 zł.
 - zadanie pn. „**Prowadzenie Centrum Organizacji Pozarządowych**” realizowała Sudecka Izba Przemysłowo – Handlowa ze Świdnicy i Fundacja „Merkury” z Wałbrzycha.
- **turystyki i krajoznawstwa** na łączną kwotę 545.000,00 zł.
 - zadanie pn. „**Prowadzenie Regionalnej Informacji Turystycznej i Kulturalnej w Świdnicy w latach 2015-2017**” realizowało Stowarzyszenie Lokalna Organizacja Turystyczna „Księstwo Świdnicko-Jaworskie”.
- **pomocy społecznej** na łączną kwotę 77.625,00 zł.
 - zadanie pn. „**Utrzymanie porządku, czystości i bezpieczeństwa Centrum Przesiadkowego w Świdnicy**” realizowała Bytomska Spółdzielnia Socjalna w Świdnicy.
- **wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej** na łączną kwotę 210.000,00 zł.
 - zadanie pn. „**Praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zagrożonych uzależnieniami, przemocą w latach 2015-2017**” realizowała Fundacja Ziemi Świdnickiej SKSK.

II. Dotacje celowe.

- **prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach zlokalizowanych na terenie Świdnicy, wpisanych do rejestru zabytków**, na łączną kwotę 1.838.032,62 zł.

W ramach zadania dotacją objęto:

- ✓ Parafię Ewangelicko-Augsburska w Świdnicy - z przeznaczeniem na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy dachu, murze ogrodzeniowym, ścianach i stropach, elewacjach, okładzinach wewnętrznych, kaplicach, nagrobkach przymurnych, bramach, stolarce okiennej i drzwiowej, montaż instalacji elektrycznej, SAP i włamaniowej;
- ✓ Parafię pw. Św. Stanisława i Św. Wacława w Świdnicy - z przeznaczeniem na konserwację płótna i ramy obrazu św. Franciszka z Regis w obrębie ściany płn. III. przęsła nawy głównej, konserwację 2 witraży i 2 kamiennych okien w zakrystii, 2 okien i 2 witraży w Kaplicy Trzech Króli, konserwację malowidła na ścianie płn. nawy głównej III. przęsła, pilaster pomiędzy przęsłem III. i IV., fragment IV. przęsła;
- ✓ Naczelną Organizację Techniczną Świdnicka Rada FSNT – z przeznaczeniem na remont baszty w zespole Bramy Strzegomskiej przy ul. Basztowej 2;

- ✓ Wspólnotę Mieszkaniową przy ul. Grodzkiej 3 - z przeznaczeniem na remont elewacji frontowej;
- ✓ Wspólnotę Mieszkaniową przy pl. 1000-lecia Państwa Polskiego 2 - z przeznaczeniem na remont dachu;
- ✓ Wspólnotę Mieszkaniową przy ul. Łukowej 2 - z przeznaczeniem na remont elewacji frontowej;
- ✓ Wspólnotę Mieszkaniową przy ul. Grodzkiej 6-8 - z przeznaczeniem na remont elewacji frontowej;
- ✓ Wspólnotę Mieszkaniową przy ul. Grodzkiej 12 - z przeznaczeniem na remont elewacji frontowej;
- ✓ Właściciela kamienicy przy ul. Kotlarskiej 20 - z przeznaczeniem na remont pokrycia dachowego i konstrukcji dachowej;
- ✓ Wspólnotę Mieszkaniową przy Rynek 8 - z przeznaczeniem na konserwację manierystycznego portalu w fasadzie domu;
- ✓ Wspólnotę Mieszkaniową przy Rynek 21 - z przeznaczeniem na remont 2 elewacji tylnych domu;
- ✓ Wspólnotę Mieszkaniową przy Rynek 17 - z przeznaczeniem na remont dachu;
- ✓ Wspólnotę Mieszkaniową przy Rynek 26 - z przeznaczeniem na remont dachu;
- ✓ Wspólnotę Mieszkaniową przy Rynek 31 - z przeznaczeniem na dokumentację remontu i remont elewacji tylnej;
- ✓ Wspólnotę Mieszkaniową przy ul. Długiej 23 - z przeznaczeniem na remont dachu i elewacji frontowej;
- ✓ Wspólnotę Mieszkaniową przy ul. Długiej 1 - z przeznaczeniem na remont elewacji kamienicy;
- ✓ Wspólnotę Mieszkaniową przy ul. Grodzkiej 1 - z przeznaczeniem na dokumentację remontu i remont bramy wejściowej;
- ✓ Właścicieli budynku przy ul. Kotlarskiej 16 b – z przeznaczeniem na remont dachu.

III. Inicjatywa lokalna.

W ramach **inicjatywy lokalnej** w roku **2015** dofinansowano n.w. zadania na kwotę **25.258,02 zł**:

- imprezę „**Święto ulicy**”, czyli bezpłatne i adresowane do świdniczan w różnym wieku działania animacyjne i artystyczne na ul. Kościelnej;
- **warsztaty edukacyjne dla dzieci** 10.08 – 21.08.2015 r;
- gry rekreacyjne „**Spedd Stacks**” wdrożone w szkołach podstawowych i gimnazjach;
- „**TV Uśmiechu** – bezpłatne staże i warsztaty z zakresu edukacji medialnej dla uczniów świdnickich szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych”
- dostawę **kruszywa granitowego** do utwardzenia nawierzchni drogi dojazdowej oraz podwórka przy ul. Ofiar Oświęcimskich 27A.

W dniu 11 listopada 2014 r. w 96. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości w Teatrze Miejskim w Świdnicy odbyła się uroczystość, podczas której wręczono zaszczytne tytuły „**Zasłużony dla Świdnicy**”. Docenionymi za zasługi dla Świdnicy zostali:

1. **Lucyna Malinowska** - działaczka społeczna i nauczycielka;
2. **Maria Skiślewicz** - choreograf i pedagog;
3. **Janina Kocemba-Koehler** – pedagog, promotorka kultury i aktywna działaczka społeczna;
4. **Andrzej Andrzejewski** – artysta;
5. **Jan Górski** - pedagog, społecznik, artysta;
6. **Sobiesław Nowotny** – historyk, humanista, śląskoznawca, badacz dziejów Świdnicy;
7. **Mirosław Sosiński** – pisarz, działacz polityczny, poseł na Sejm RP.

Tytuł „**Honorowy Obywatel Miasta**” Rada Miejska Świdnicy przyznała Pani **Teresie Słupianek**.

Medal „Pro Partia” na wniosek kierownika Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych, na wniosek Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej Obwód Świdnica przyznany został **ks. infułatowi Kazimierzowi Jandziszakowi** za zasługi w utrwalaniu i kultywowaniu patriotycznych wydarzeń w historii narodu polskiego w walce o niepodległość Ojczyzny.

Odnaczenia Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej przyznano za zasługi w utrwalaniu i kultywowaniu patriotycznych wydarzeń historycznych narodu polskiego i walki o niepodległość ojczyzny przyznano:

- Tadeuszowi Łyżwie,
- Marianowi Kowalikowi,
- Tadeuszowi Borowskiemu.

Tytuł **„Zasłużony dla Świdnicy”** w roku 2015 podczas uroczystej sesji w dniu 26 lutego 2016 r. otrzymali:

1. **Krystyna Bartela** - wieloletnia dyrektorka Miejskiej Biblioteki Publicznej i działaczka Towarzystwa Regionalnego Ziemi Świdnickiej;
2. **Piotr Pamuła** – harcerz, wieloletni komendant Hufca ZHP w Świdnicy, działacz społeczny;
3. **Jan Masłowski** – sportowiec, trener i działacz sportowy, związany ze świdnicką piłką ręczną;
4. **Tadeusz Smarzyński** – działacz Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej;
5. **Jan Czalkiewicz** – sportowiec, kierownik drużyny siatkówki kobiet w Miejskim Klubie Sportowym „Polonia” Świdnica, organizator wszelkiego rodzaju zawodów grup młodzieżowych i II ligi;
6. **Andrzej Ząbek** - długoletni trener I klasy piłki siatkowej i działacz sportowy Miejskiego Klubu Sportowego „Polonia” Świdnica, wychowawca dzieci i młodzieży;
7. **Ryszard Pyc** - sportowiec, trener i działacz sportowy, związany ze świdnicką sekcją bokserską;
8. **Daniel Perski** - były reprezentant Kadry Polski i wielokrotny Mistrz Świata i Europy, trener I klasy i wychowawca wielu pokoleń doskonałych zawodników;

W dniu 25 kwietnia 2014 r. nastąpiło uroczyste **odświeżenie pomnika św. Jana Pawła II** patrona miasta na pl. Jana Pawła II. Pomnik został ufundowany w ramach zbiórki publicznej, realizowanej przez Stowarzyszenie na Rzecz Zachowania Dziedzictwa Jana Pawła II „Pamięć i Wdzięczność”.

W dniach 21-24 sierpnia 2014 r. miał miejsce **II Zjazd Wszystkich Świdniczan**. Spotkanie miało charakter integracyjny o zasięgu międzynarodowym. Do Świdnicy przyjechali ludzie wielu narodowości i pokoleń, którzy utożsamiali się z Miastem oraz zaproszeni przedstawiciele innych polskich Świdnic: wójt gminy Świdnica, wójt gminy Świdnica w województwie lubuskim oraz wójt gminy Świdnica Polska, którzy podczas otwarcia zjazdu podpisali **Porozumienie na rzecz integracji czterech Świdnic**, deklarując wsparcie świdniczan mieszkających w Polsce w miastach i gminach z nazwą Świdnica oraz ich promowanie w kraju i poza jego granicami. Uczestnicy wydarzenia w liczbie ok. 1660 wzięli udział w paradach, koncertach, występach artystycznych, rekonstrukcjach historycznych, pokazie sztucznych ogni, pokazach balonowych, zabawach, pikniku, wycieczkach autobusowych i rowerowych po Świdnicy i regionie, konkursach oraz w wielu innych imprezach towarzyszących. II Zjazd Wszystkich Świdniczan zakończył się wspólnym zdjęciem świdniczan na placu Jana Pawła II. Organizatorem Zjazdu był Świdnicki Ośrodek Kultury, Miasto Świdnica oraz Lokalna Organizacja Turystyczna „Księstwo Świdnicko-Jaworskie”.

W roku 2015 Świdnica znalazła się w prestiżowym gronie 41 miejsc o kluczowej wartości historycznej „**Kanon Miejsc Historycznych**”. Selekcji miejsc historycznych dokonali eksperci i badacze historii pod egidą Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów, przy zachowaniu kryterium geograficznego i wagi poszczególnych obiektów dla historii Polski. O wyborze Świdnicy zdecydowała spuścizna protestantyzmu i unikalny Kościół Pokoju. Projekt realizowany był przez Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów przy współpracy z Narodowym Instytutem Dziedzictwa, pod patronatem Generalnego Konserwatora Zabytków i miał na celu stworzenie ogólnopolskiej kampanii informacyjno-edukacyjnej miejsc, których poznanie przybliży jak najpełniejszy obraz historii Polski i wartości kulturowych naszego dziedzictwa. Więcej informacji o projekcie na stronie: miejscahistoryczne.pl.

W dniu 7 marca 2015 r. odbyła się podniosła uroczystość wpisująca się w historię miasta z udziałem wielu osobistości z Polski i z zagranicy, dyplomatów z Niemiec i Czech oraz ambasadora Królestwa Szwecji w Polsce Staffana Herrströna. W tym dniu ks. Waldemar Pytel, wieloletni proboszcz Kościoła Pokoju w Świdnicy, został wprowadzony na **urząd biskupa diecezji wrocławskiej Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego**. Uroczystość tej rangi miała miejsce po raz pierwszy w historii świdnickiej świątyni luteranckiej. Aktu konsekracji dokonał zwierzchnik Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Polsce, bp Jerzy Samiec w asyście dotychczasowego zwierzchnika Diecezji Wrocławskiej bpa Ryszarda Bogusza i zwierzchnika diecezji Uppsala w Szwecji, bpa Ragnara Perseniusa.

Rodzina

Hasło: „Rodzina fundamentem i zobowiązaniem społeczności”

Polityka rodzinna może przejawiać się niemal w każdej dziedzinie życia społecznego, w szczególności w szeroko rozumianej polityce społecznej. Polityka Miasta uwzględnia potrzeby rodzin, rodzin wychowujących dzieci oraz wsparcie ich w razie potrzeby. Dokumentem bazowym, który służył kształtowaniu lokalnej polityki społecznej w latach 2014-2015, poprzez wyznaczenie głównych celów i zadań do realizacji, ukierunkowanych na poprawę życia mieszkańców Świdnicy była „**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miasto Świdnica na lata 2011-2018**”. Określa ona główne kierunki i priorytety Miasta oraz tworzy system działań podejmowanych w celu przewyższania problemów społecznych występujących lub mogących wystąpić na terenie Świdnicy. W realizację zadań ujętych w Strategii zaangażowane są miejskie i powiatowe instytucje, w tym Urząd Miejski w Świdnicy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Świdnicki Ośrodek Kultury, Młodzieżowy Dom Kultury, placówki oświatowe, Starostwo Powiatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Komenda Powiatowa Policji, Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa, Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współzależnienia oraz działające na rzecz mieszkańców Świdnicy organizacje pozarządowe, których głównym założeniem było „**Wzmocnienie rodziny, jako fundamentu społeczności**”.

W odniesieniu do „**Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miasto Świdnica na lata 2011-2018**” na terenie miasta w latach 2014-2015 realizowane były lokalne programy profilaktyczne i naprawcze tj.:

- Gminny program promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym na lata 2012-2015;
- Gminny program wspierania rodziny na lata 2012-2014;
- Program Wspierania Rodziny w Gminie Miasto Świdnica na lata 2015-2017;

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miasto Świdnica na 2014 r.;
- Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2011-2015;
- Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Gminie Miasto Świdnica na 2015 rok;
- Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną na rok 2014;
- Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną na rok 2015;
- Polityka mieszkaniowa Świdnicy;
- Program Senior – WIGOR w Świdnicy;
- Program „Świdnicka Karta Dużej Rodziny”.

Nadzór nad realizacją i organizacją zadań programowych sprawuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy oraz Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych. Natomiast do wspierania zadań programowych powołane zostały zespoły:

- Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy;
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Świdnicy;
- Zespół ds. Wolontariatu oraz Centrum Informacji dla Seniorów;
- Zespół ds. Reintegracji Zawodowej i Współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy;
- Zespół ds. Rodziny;
- Zespół ds. Osób Bezdomnych;
- Zespół ds. Zdrowia Psychicznego.

W roku 2014

- na **pomoc społeczną i ochronę zdrowia** wydatkowano kwotę **30.089.469,73 zł.**
- na **edukacyjną opiekę wychowawczą** wydatkowano kwotę **3.491.862,70 zł.**

33.581.332,43 zł.

W roku 2015

- na **pomoc społeczną i ochronę zdrowia** wydatkowano kwotę **26.939.773,53 zł.**
- na **edukacyjną opiekę wychowawczą** wydatkowano kwotę **3.535.553,52 zł.**

30.475.327,05 zł.

W ramach ww. środków realizowane były programy zaspokajające potrzeby mieszkańców Świdnicy, w tym osób starszych, pozbawionych rodzinnego wsparcia oraz osób wykluczonych społecznie. Działania te służyły zaspakajaniu zarówno potrzeb bytowych, jak i w sferze emocjonalnej. Zadania programowe zlecane były do realizacji organizacjom pozarządowym oraz instytucjom, które na co dzień zajmowały się ich wdrażaniem.

Najważniejsze zadania realizowane na rzecz **rodziny** na terenie Miasta w latach **2014-2015** w oparciu o ww. dokumenty:

1. **w zakresie zabezpieczenia podstawowych potrzeb bytowych rodziny:**

- wypłata zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków;
- zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom /wypłata świadczeń pieniężnych i niepieniężnych/;
- wypłata dodatków mieszkaniowych;
- umarzanie zaległości czynszowych i innych opłat związanych z umową najmu lokalu w zamian za pracę w ramach wolontariatu;
- dożywianie dzieci i młodzieży w placówkach wsparcia dziennego;
- realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”;
- pozyskiwanie i dystrybucja żywności w ramach Banku Żywności;
- zniżkowe i promocyjne opłaty dla rodzin wielodzietnych za usługi jednostek miejskich i przedsiębiorców prowadzący działalność gospodarczą-partnerów Świdnickiej Karty Dużej Rodziny.

2. w zakresie zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących:

- zapewnienie miejsc w hostelach dla ofiar przemocy w rodzinie;
- wsparcie psychologiczne i pedagogiczne;
- wsparcie terapeutyczne;
- pomoc prawna;
- poradnictwo duszpasterza i Doradcy Życia Rodzinnego;
- program prewencyjny „Niebieskie Popołudnie”;
- monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin objętych wsparciem MOPS;
- wsparcie medyczne /pielęgniarka środowiskowa, lekarz pediatra, punkt szczepień/;
- dofinansowanie działalności placówek wsparcia dziennego z programem socjoterapeutycznym dla dzieci i młodzieży;
- pomoc w zaopatrzeniu osób niepełnosprawnych w niezbędny sprzęt ortopedyczny i środki pomocnicze;
- realizacja procedury „Niebieskiej Karty” wobec rodzin, w których istnieje podejrzenie występowania przemocy;
- zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy;
- pomoc w zaopatrzeniu osób niepełnosprawnych w niezbędny sprzęt ortopedyczny i środki pomocnicze;
- wsparcie medyczne poprzez nawiązanie kontaktu z przychodnią, pielęgniarką itd. w sprawie podopiecznych MOPS;
- patronaże w ramach dyżurów popołudniowych realizowane przez pracowników socjalnych w asyście funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji, w środowiskach wskazanych, jako zagrożone demoralizacją nieletnich.

3. w zakresie pomocy rodzinom w prawidłowym pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczej:

- asystent rodziny;
- monitoring w środowisku domowym;
- praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zagrożonych uzależnieniami, przemocą (w ramach projektu „Świdnica dla Rodziny”);
- podnoszenie umiejętności porozumiewania się i budowania więzi między rodzicami i dziećmi - program profilaktyczny „Szkoła dla rodziców i wychowawców”;

- zajęcia edukacyjno-warsztatowe dla rodziców, konsultacje psychologiczne.
- 4. w zakresie dostępu do profesjonalnej terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz ofiar i sprawców przemocy:**
- terapia w warunkach ambulatoryjnych, finansowana przez Narodowy Fundusz Zdrowia, realizowana przez Poradnię Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia;
 - realizacja profesjonalnego ponadpodstawowego programu terapeutycznego mającego na celu ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających z używania substancji psychoaktywnych, na terenie Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia.
- 5. w zakresie aktywizacji zawodowo – społecznej rodziny:**
- realizacja programu aktywnej integracji społeczno-zawodowej „Uwierz we własne siły” w roku 2014;
 - praca z podopiecznymi MOPS metodą kontraktu socjalnego.

O zadaniach realizowanych na rzecz **rodziny** w latach 2014-2015 więcej informacji na stronie internetowej www.mops.swidnica.pl w zakładce - o ośrodku, programy i sprawozdania.

W styczniu 2014 na terenie miasta wprowadzony został Program „**Świdnicka Karta Dużej Rodziny**” służący wspieraniu i promowaniu świdnickich dużych rodzin. Program adresowany jest do rodzin z jednym lub dwojgiem opiekunów oraz trojgiem lub więcej dzieci. W Programie nie ma znaczenia dochód osiągany przez rodziców, natomiast rodzina winna zamieszkiwać razem na terenie Świdnicy. Rodziny wielodzietne, które przystąpiły do programu dzięki karcie mogą liczyć m.in. na: tańsze bilety miesięczne komunikacji miejskiej, bezpłatne wejście dziecka na basen, lodowisko, do Muzeum Dawnego Kupiectwa, na imprezy organizowane przez Świdnicki Ośrodek Kultury (rodzice na bilety ulgowe). Program cieszy się dużym zainteresowaniem wśród świdnickich przedsiębiorców - swoje ulgi zaoferowało ponad 50 firm. Wśród nich są bary i restauracje, sklepy odzieżowe, usługi krawieckie czy fryzjerskie, sale zabaw dla dzieci, księgarnie a nawet punkty sprzedaży porcelany stołowej. Firma uczestnicząca w programie udziela rabatów na swoje usługi i produkty, w zamian posługuje się specjalnym oznakowaniem, dzięki czemu zyskuje wizerunek przyjazny rodzinie. Za politykę prorodzinną, w tym za wprowadzenie lokalnej karty dużej rodziny Gmina Miasto Świdnica uzyskała **I miejsce** i nagrodę w wysokości 350 tys. zł w wojewódzkim konkursie pt. „**Dolny Śląsk przyjazny rodzinie**”, zorganizowanym przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego. Więcej informacji o Karcie Dużej Rodziny na stronie www.karta.swidnica.pl.

W roku 2014 i 2015 kontynuowany był program o zasięgu ogólnopolskim „**Szkoła dla Rodziców i Wychowawców**”. W ramach projektu prowadzone były bezpłatne warsztaty i ćwiczenia dla rodziców i wychowawców z terenu Świdnicy z psychologami i pedagogami. Podczas zajęć przekazywane były umiejętności z zakresu - Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały? Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły? Rodzice i wychowawcy mieli szansę popracować nad poprawą kontaktu z dzieckiem poprzez budowanie więzi i dobrych relacji. Rodzice nauczyli się m. in. jak motywować dziecko do współpracy i wspólnie rozwiązywać konflikty. Warsztaty finansowane są przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Przez cały rok 2014 MOPS realizował VII edycję projektu „**Uwierz we własne siły**” w zakresie rozwoju i upowszechniania aktywnej integracji, który współfinansowany był ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego - Programu Operacyjnego Kapitał

Ludzki, Priorytetu VII Poddziałania 7.1.1. Celem projektu było umożliwienie uczestnikom powrotu na rynek pracy oraz wsparcie w prawidłowym funkcjonowaniu całej rodziny. W ramach działania prowadzone były szkolenia zawodowe, spotkania z doradcami, konsultacje z psychologami, terapeutami, warsztaty w zakresie zarządzania budżetem domowym, dbania o gospodarstwo domowe, podnoszenie umiejętności wychowawczych, potrzeb dziecka. Wszystkie działania miały na celu podnoszenie kompetencji życiowych umożliwiających powrót do życia społecznego i podniesienie kwalifikacji zawodowych.

W dniu 11 marca 2014 r. w ramach świdnickiej kampanii na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie „**Razem skuteczniej**”, zorganizowane zostało szkolenie zatytułowane „Jak skutecznie ścigać przestępstwa przeciwko rodzinie?”. Spotkanie poprowadził Marek Rusin, prokurator rejonowy w Świdnicy oraz prokurator Donata Kalaman-Smoleń. W szkoleniu wzięło udział blisko 100 osób – przedstawiciele Gminnych Zespołów Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z terenu powiatu świdnickiego oraz grupy zawodowe ze Świdnicy (policjanci, kuratorzy, pracownicy socjalni, pedagodzy, pracownicy PCPR).

W lipcu 2014 r. realizowany był projekt „**Warto wiedzieć**” w ramach systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Celem projektu było podejmowanie działań, które poprawią sytuację rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie. W ramach zadań zaproponowanych w projekcie przewidziano szeroką akcję edukacyjną na temat skutków, jakie niesie stosowanie przemocy domowej, prezentacja miejsc i form pomocy w sytuacji wystąpienia kryzysu w rodzinie oraz propagowanie prawidłowych wzorców. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej koordynował szeroką kampanię informacyjną, badania wśród rodziców i opiekunów, nagranie i emisję filmu przybliżającego tematykę przemocy w rodzinie, dwa festyny na terenie miasta oraz liczne spotkania z terapeutami.

W latach 2014 – 2015 w Świdnicy miał miejsce **Ogólnopolski Kongres Małżeństw**. Do Świdnicy przyjechali goście z całej Polski. Ideą Kongresu jest przekazanie dobrych wzorców małżeńskich. **IV** edycja miała miejsce 3-5 października 2014 r. pod hasłem „Miłość i pieniądze”, natomiast **V** edycja w dniach 2-4 października 2015 r. Organizatorem Kongresu była Diecezja Świdnicka, świdnicka Fundacja Małżeństwo Rodzina, Duszpasterstwo Rodzin Diecezji Świdnickiej. Działania były wspierane przez Urząd Miejski w Świdnicy oraz Świdnicki Ośrodek Kultury.

W latach 2014 - 2015 ulicami Świdnicy dwukrotnie przeszedł **Marsz dla Życia i Rodziny** pod hasłem „Rodzina obywatelska. Rodzina – wspólnota – samorząd”. Organizatorem marszu była Fundacja Małżeństwo Rodzina. W marszu udział wzięło ponad tysiąc osób.

W styczniu 2014 i 2015 mieszkańcy Świdnicy wzięli udział w **Orszaku Trzech Króli**. Wydarzenie cieszyło się bardzo dużym zainteresowaniem świdniczan, którzy wspólnie uczestniczyli w ulicznych jasełkach. Barwnemu orszakowi, który powoli wpisuje się w tradycję miejską towarzyszył wspólny śpiew kolęd i pastorałek, muzyka i widowiska przygotowane przez mieszkańców. Inicjatywę organizacji i przeprowadzenia Orszaku w naszym mieście podjęła się Fundacja Małżeństwo Rodzina. Działania były wspierane przez Urząd Miejski w Świdnicy oraz Świdnicki Ośrodek Kultury.

W dniu 7 października 2015 r. w ramach uroczystych obchodów Wojewódzkich **Dni Seniora** na świdnickim Rynku świętowali seniorzy. Uroczystość rozpoczęła się przemarszem wokół Rynku,

a następnie na ręce przewodniczącego Rady Seniorów - Mariana Wilczyńskiego władze miasta przekazały klucze do miasta. Uroczystości uświetniły wystąpienia gości i spektakl pt. „Baśń o złotej rybce”, przygotowany przez zespół działający w Domu „Senior - Wigor”.

W dniu 20 listopada 2015 r. w Świdnicy obchodzony był inauguracyjny **Ogólnopolski Dzień Praw Dziecka** z udziałem Rzecznika Praw Dziecka Pana Marka Michalaka. W uroczystych obchodach, których gospodarzem była Świdnica udział wzięło kilkuset dzieci, począwszy od przedszkolaków po gimnazjalistów, a także harcerze oraz nauczyciele. W programie imprezy były spotkania ze Społecznymi Doradcami Rzecznika Praw Dziecka m.in. sędzią Anną Marią Wesołowską, psycholog Dorotą Zawadzką czy policjantem z teatralną pasją Grzegorzem Jachem. Prowadzone były debaty o prawach dziecka, rodzicielstwie, profilaktyce uzależnień i edukacji prawnej w szkole. Z dziećmi spotkały się również prof. Barbara Smolińska-Theiss oraz prof. Ewa Jarosz. „Poważne” rozmowy w świdnickich przedszkolach przeprowadzała redaktor Katarzyna Stoparczyk z radiowej „Trójki”, wraz z wokalistką Katarzyną Stankiewicz oraz Anna Czerwińska – Rydel, autorką książek dla dzieci. Rzecznik Praw Dziecka wraz z Panią Dominiką Kulczyk, prezes Kulczyk Foundation odwiedzili dzieci przebywające w szpitalu „Latawiec” i wychowanków Centrum Przyjaźni Dziecięcej. Panie Agnieszka Szymkiewicz, Joanna Grębowska-Szpak, Teresa Słupianek i Pan Piotr Pamuła odebrali Odznaki Honorowe za Zasługi dla Ochrony Praw Dziecka INFANTIS DIGNITATIS DEFENSORI, przyznawane przez Rzecznika Praw Dziecka. W imieniu Prezydenta RP odznaczenia wręczyła również obecna na Gali Minister Edukacji Narodowej Anna Zalewska. Brązowe Krzyże Zasługi otrzymały harcerki: Teresa Dubel i Zuzanna Nawrot.

Edukacja

Hasło: „Dobre szkolnictwo podstawowe, wybitne średnie. Edukacja każdego wieku”

Gminna polityka oświatowa, to rozpoznawanie lokalnych potrzeb i możliwości w dziedzinie oświaty, tworzenie odpowiednich warunków finansowych, administracyjnych i organizacyjnych służących wielostronnemu rozwojowi młodego pokolenia mieszkańców gminy. Związana jest ona przede wszystkim z rozwojem człowieka. W rozumieniu lokalnej Strategii edukacja ma dwojakie zadania. Po pierwsze - przekazanie umiejętności konkurencyjnych, zwiększających szanse sukcesu jednostki w społeczności - kapitał intelektualny. Po drugie - ukształtowanie umiejętności kooperacyjnych, zwiększających szanse na sukces całej społeczności, a więc kapitału społecznego. W takim rozumieniu edukacja jest podstawowym prawem człowieka oraz uniwersalną wartością. Wiąże się jakością człowieka, z procesem kształtowania i funkcjonowania społeczeństwa.

Lata 2014-2015

W latach 2014-2015 Gmina Miasto Świdnica prowadziła publiczne jednostki oświatowe:

- **7 przedszkoli**, w tym jedno integracyjne z oddziałami specjalnymi, do których w 2014 r. uczęszczało **816** dzieci, a w 2015 r. - **805** dzieci;
- **6 szkół podstawowych**, w tym jedna z oddziałami integracyjnymi, do których w 2014 r. uczęszczało **2728** uczniów, a w 2015 r. - **2942** uczniów;
- **4 gimnazja**, w tym jedno z oddziałami integracyjnymi, do których w 2014 r. uczęszczało **1239** uczniów, a w 2015 r. - **1202** uczniów;
- **Młodzieżowy Dom Kultury** - prowadzący zajęcia pozaszkolne dla dzieci i młodzieży, z których w 2014 r. korzystało **995** uczestników, a w 2015 r. - **968** uczniów.

Na terenie Świdnicy w latach 2014-2015 prowadzone były niepubliczne jednostki oświatowe:

- 11 przedszkoli;
- 3 szkoły podstawowe;
- 2 gimnazja.

Zadania oświatowe Gminy podzielone były na obowiązkowe i dodatkowe. Do tych pierwszych zaliczyć można działania związane m.in. z zapewnieniem warunków funkcjonowania szkoły lub placówki, wykonanie remontów obiektów szkolnych oraz zadań inwestycyjnych, zapewnienie obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej. Zadania dodatkowe to m.in. prowadzenie Młodzieżowego Domu Kultury, zajęcia pozalekcyjne w szkołach, stypendia motywacyjne dla uczniów i nagrody dla najlepszych absolwentów, konkursy międzyszkolne, nauka pływania dla uczniów klas II i III szkoły podstawowej, wypoczynek zimowy i letni dzieci i młodzieży.

Wydatki na bieżące utrzymanie przedszkoli, szkół podstawowych, oddziałów przedszkolnych, gimnazjów i MDK kształtowały się następująco:

Lp.	dotacja dla	2014/zł	2015/zł
1.	przedszkoli	8.039.841,00	8.874.683,00
2.	oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych	1.181.298,00	765.904,00
3.	szkół podstawowych	20.382.615,00	21.007.380,00
4.	gimnazjów	12.148.540,00	13.232.003,00
5.	MDK	1.551.947,00	1.643.347,00
Razem		43.304.241,00	45.523.317,00

Dotacje dla publicznych i niepublicznych punktów przedszkolnych oraz szkół prowadzonych przez podmioty inne niż Gmina Miasto Świdnica, a działające na terenie Świdnicy:

Lp.	dotacja dla	2014/zł	2015/zł
1.	przedszkoli	5.343.624,00	6.523.463,00
2.	punktów przedszkolnych	68.695,00	50.991,00
3.	szkół podstawowych	2.009.325,00	2.298.375,00
4.	gimnazjów	1.688.699,00	1.479.470,00
Razem		9.110.343,00	10.352.299,00

Wydatki na zadania inwestycyjne i remontowe przedszkoli, szkół podstawowych, oddziałów przedszkolnych, gimnazjów i MDK:

2014 r. - 1.244.770,00

2015 r. - 2.515.173,00

Ponadto na terenie Miasta mają swoją siedzibę **szkoły ponadgimnazjalne** tj.:

- I Liceum Ogólnokształcące im. J. Kasprowicza przy ul. Pionierów 30;
- II Liceum Ogólnokształcące przy ul. Równej 11;
- III Liceum Ogólnokształcące przy ul. Kościelnej 32;
- Liceum Ogólnokształcące Szkoła Mistrzostwa Sportowego przy ul. Romualda Traugutta 5;
- Zespół Szkół Budowlano-Elektrycznych im. Jana III Sobieskiego przy ul. Wałbrzyskiej 35-37;
- Zespół Szkół Ekonomicznych im. W. Stysia przy ul. Ks. Agnieszki 2;
- Zespół Szkół Hotelarsko- Turystycznych im. T. Halika przy ul. Równej 18;
- Zespół Szkół Mechanicznych im. M. Kopernika przy ul. Generała Władysława Sikorskiego 41;
- Zespół Szkół nr 1 w Świdnicy przy ul. Budowlanej 7-9;

- Szkoła Europejska „EuroCollege” przy ul. Ofiar Oświęcimskich 1;
- Gimnazjum i Zasadnicza Szkoła Zawodowa „Rzemieśnik” w Świdnicy przy ul. Wałbrzyskiej 54.

Poza szkołami podstawowymi, gimnazjami i szkołami ponadgimnazjalnymi swoją siedzibę na terenie Miasta mają szkoły **policealne i wyższe** tj.:

- Społeczna Akademia Nauk Wydział Zamiejscowy w Świdnicy przy ul. Franciszkańskiej 7;
- Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Świdnickiej przy Pl. Wojska Polskiego 2;
- Wyższa Szkoła Techniczno Ekonomiczna w Świdnicy przy ul. Saperów 27A;
- Szkoła Europejska EuroCollege w Świdnicy przy ul. Ofiar Oświęcimskich 1;
- Świdnickie Centrum Edukacji w Świdnicy przy ul. Romualda Traugutta 7.

W mieście funkcjonuje:

- Państwowa Szkoła Muzyczna I st. im. Ludomira Różyckiego w Świdnicy przy Al. Niepodległości 11;
- Zespół Szkół Specjalnych w Świdnicy im. Rotmistrza Witolda Pileckiego 3 zawierający przedszkole, szkołę podstawową, gimnazjum, zasadniczą szkołę zawodową oraz szkołę przysposabiającą do pracy;
- Szkoła podstawowa i gimnazjum w zakładzie poprawczym i schronisku dla nieletnich.

Świdnica posiada ofertę edukacyjną dla każdego. W mieście sprawnie funkcjonuje **Świdnicki Uniwersytet Trzeciego Wieku**, cieszący się dużym zainteresowaniem osób w wieku senioralnym, a słuchacze Uniwersytetu mają możliwość aktywnego i twórczego spędzania czasu wolnego. Do wyboru mają wiele zajęć, w zależności od ich zainteresowań: kursy komputerowe, językowe, sekcje szachowe, zajęcia sportowe i rekreacyjne, grupy teatralne, taneczne, chór, czy też kursy rozwijania zdolności manualnych itp.

Do świdnickiej oferty edukacyjnej również należy zaliczyć **Stację Edukacji Ekologicznej** w Nadleśnictwie Świdnica, która skierowana jest do dzieci i młodzieży i zawiera treść dotyczącą edukacji leśnej.

Zaletą Miasta jest również usytuowanie na jego terenie Zespołu Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych z szeroką ofertą umożliwiającą diagnozę dzieci od urodzenia oraz umożliwiającą objęcie ich kształceniem specjalistycznym, poradnictwem i terapią.

Dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych prowadzonych przez miasto, co roku wypłacane są stypendia motywacyjne za wyniki w nauce i osiągnięcia sportowe. W roku 2014 (r. szk. 2013/2014) na **stypendia motywacyjne za wyniki w nauce i osiągnięcia sportowe** dla uczniów publicznych szkół podstawowych i gimnazjów w Świdnicy miasto ze środków własnych wydatkowało 125.830,00 zł. Wypłaconych zostało 1023 stypendiów.

W roku 2015 (r. szk. 2014/2015) na **stypendia motywacyjne za wyniki w nauce i osiągnięcia sportowe** dla uczniów publicznych szkół podstawowych i gimnazjów w Świdnicy miasto ze środków własnych wydatkowało 128.480,00 zł. Wypłaconych zostało 1210 stypendiów.

Motywacyjne wsparcie dla uzdolnionych uczniów przyznawane było przez dyrektorów szkół, którzy różnicowali wysokość indywidualnych stypendiów – w przedziale od 100 do 200 zł w zależności od uzyskanej średniej ocen – co najmniej 4,75 oraz rangi osiągnięć sportowych uzyskanych przez uczniów.

W latach 2014-2015 z zakresu ograniczenia wykluczenia cyfrowego wśród dzieci i młodzieży kontynuowany był projekt rozpoczęty w roku 2010 pn. „**Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu** -

eInclusion w Gminie Miasto Świdnica” realizowany w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 8. Osi priorytetowej: Społeczeństwo informacyjne - zwiększanie innowacyjności gospodarki, Działanie 8.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – eInclusion. Projekt adresowany jest do dzieci i młodzieży ze świdnickich gospodarstw domowych, w których z racji niepełnosprawności, bądź niskiego dochodu istnieje zagrożenie wykluczeniem cyfrowym. Przedsięwzięcie ma na celu zmniejszenie skali wykluczenia cyfrowego i społecznego wśród młodych mieszkańców Świdnicy, a przy tym wyrównanie różnic edukacyjnych, kulturowych i zawodowych. W roku 2014 na zadanie wydatkowano kwotę 132.860,00 zł, natomiast w 2015 r. 132.468,00 zł.

W latach 2014-2015 realizowane były zadania z zakresu poprawy bazy edukacyjnej:

- **Budowa obiektu lekkoatletycznego w ramach „Dolny Śląsk dla Królowej Sportu”** przy Gimnazjum nr 4 w Świdnicy”. W ramach zadania powstał kompleks sportowy na Osiedlu Zarzeczce z bieżnią lekkoatletyczną, bieżnią do sprintu oraz skoczną w dal, boiska do koszykówki, siatkówki, piłki nożnej, kompleks lekkoatletyczny i bulodrom. Wartość zadania wyniosła 1.090.405,79 w tym dotacja z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego 300.000,00 zł.
- **Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej pełniących funkcje edukacyjne i kulturalne na obszarze Podgórze Sudeckiego i Niziny Śląskiej** - kontynuacja projektu w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013, Priorytetu IX „Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna”, Działania 9.3. „Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej”. Celem projektu było wykonanie prac modernizacyjnych w placówkach miejskich tj.: Miejskim Przedszkolu Integracyjnym nr 16, Szkole Podstawowej nr 6, Gimnazjum nr 1, 2, 3, 4, które pozwolą na oszczędzenie energii oraz zmniejszenie emisji dwutlenku węgla oraz obniżenie kosztów utrzymania tych obiektów. Zakres prac termomodernizacyjnych objął docieplenie ścian i stropodachów, wymianę stolarki okiennej, drzwiowej oraz usprawnienie instalacji grzewczych i poprawę oświetlenia. Całkowity koszt realizacji zadania: 30.546.072,39 zł, w tym: Gmina Miasto Świdnica 18.658.089,42 zł, z czego dotacja w kwocie 13.910.294,46 zł.
- **Przebudowa Szkoły Podstawowej nr 8 przy ul. Wałbrzyskiej w Świdnicy - modernizacja obiektów dydaktycznych na terenie powojkowym – etap I**, projekt realizowany w ramach RPO WD 2007-2013, Priorytetu 9 - Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich na terenie Dolnego Śląska (“Miasta”), Działania 9.1 - Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich w miastach powyżej 10 tysięcy mieszkańców. W ramach zadania kompleksowo przebudowano budynek B szkoły oraz zagospodarowano teren wokół obiektu. Przeprowadzono remont elewacji budynku B wraz z salą gimnastyczną, wymianą okien i drzwi, instalacji centralnego ogrzewania, instalacji elektrycznej, wentylacji mechanicznej i oddymiania. Poza wykonanymi pracami infrastrukturalnymi, szkoła kompleksowo wyposażona została w sprzęt informatyczny, służący dydaktyce oraz aparaty biurowe i meble szkolne. Całkowity koszt zadania wyniósł 4.024.632,07 zł, z czego dofinansowanie 3.297.278,10 zł.
- Przebudowa budynku **Przedszkola Miejskiego nr 4 i 14** w zakresie dostosowania do wymogów bezpieczeństwa pożarowego. Wartość zadania 253.660,64 zł.
- Przebudowa budynków **Przedszkola Miejskiego nr 1, 15, Miejskiego Przedszkola Integracyjnego nr 16** w zakresie dostosowania do wymogów bezpieczeństwa pożarowego. Wartość zadania 524.508,05 zł.
- Przebudowa **Boiska wielofunkcyjnego wraz z urządzeniami lekkoatletycznymi przy Szkole Podstawowej nr 8, przy ul. Wałbrzyskiej w Świdnicy**. Zadanie polegało na przebudowie boiska sportowego wielofunkcyjnego wraz z bieżnią lekkoatletyczną i skoczną w dal, budową rzutni do

pchnięcia kulą, utwardzeniu terenu w strefie rekreacyjnej, zagospodarowaniu terenów zielonych, montażu obiektów małej architektury i urządzeń sportowych. Wartość zadania wyniosła 759.931,08 zł w tym dofinansowanie 250.700,00 zł z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach Programu Rozwoju Regionalnej Infrastruktury Sportowej.

- **Rozbudowa Szkoły Podstawowej nr 1 przy ul. Galla Anonima – etap I**, w ramach zadania wykonano roboty budowlane obejmujące rozbudowę szkoły o 4 pomieszczenia, w tym 2 klasy lekcyjne. Przedłużony został wjazd na teren szkoły, przełożone dwa place rekreacyjne i zmodernizowano ogrodzenie. Wartość zadania wyniosła 1.327.856,44 zł.

Przystąpiono do trzech projektów finansowanych ze środków zewnętrznych:

- **„Umiem pływać”** na pozalekcyjną naukę pływania dla uczniów klas I – III szkół podstawowych. Zadanie finansowane ze środków Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego we Wrocławiu za pośrednictwem Dolnośląskiej Federacji Sportu.
 - rok 2014 nauką pływania objęto 120 uczniów z wszystkich szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto.
 - rok 2015 nauką pływania objęto 90 uczniów ze Szkół Podstawowych nr 1, nr 6, nr 8, nr 105 i nr 315 w Świdnicy.
- **„Multisport”** na zajęcia pozalekcyjne z różnych dyscyplin sportu dla uczniów klas IV – VI szkół podstawowych, realizowane trzy razy w tygodniu. Zadanie finansowane ze środków Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego we Wrocławiu za pośrednictwem Dolnośląskiej Federacji Sportu.
 - rok 2014 r. w zajęciach uczestniczyły 3 grupy (z SP nr 4, SP nr 6 i SP nr 105) - łącznie 60 uczniów.
 - rok 2015 w zajęciach uczestniczyła 1 grupa zajęciową (z SP nr 6) – łącznie 20 uczniów.
- **„Mały mistrz”** na zapoznanie uczniów klas I – III szkół podstawowych z różnymi dyscyplinami sportu. Zajęcia realizowane były w ramach programowych godzin wychowania fizycznego. Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego za pośrednictwem Dolnośląskiego Szkolnego Związku Sportowego sfinansował sprzęt sportowy o wartości 1500 zł, podręczniki do zajęć i specjalne legitymacje potwierdzające zdobycie przez uczniów kolejnych sprawności sportowych.
 - rok 2014 w zajęciach uczestniczyła 1 grupa, łącznie 25 uczniów (z SP nr 6).
 - rok 2015 w zajęciach uczestniczyło 6 grup, łącznie 150 uczniów (z SP nr 6).

Przez cały rok 2014 w Czytelnicy Naukowej MBP w Świdnicy dostępna była bezpłatna wersja papierowa „Encyklopedii Świdnickiej” dla osób, które zapisały się na listę subskrybentów. Równoległe z papierowym wydaniem na stronie www.um.swidnica.pl, w zakładce „Encyklopedia Świdnicy”, można nieodpłatnie pobierać kolejne części Encyklopedii w wersji elektronicznej. W roku 2015 podjęto II etap kontynuacji projektu pn. **„Encyklopedia Świdnicy”**, który zakłada stworzenie kompleksowej publikacji o dziejach Świdnicy, wybitnych świdniczanach, ważnych datach w historii miasta i wszystkim, co nierozłącznie wiąże się ze Świdnicą. W ramach I części Encyklopedii miłośnicy wiedzy o naszym mieście mieli możliwość skompletowania dwunastu zestawów artykułów poświęconych historii Świdnicy. Posiadacze wydawnictwa mieli okazję przekonać się jak ciekawe i niepowtarzalne informacje można było znaleźć w publikowanych materiałach. Encyklopedia to dzieło tworzone przez świdniczan i dla świdniczan, dokumentujące dzieje naszego miasta od zarania dziejów do czasów współczesnych. Projekt realizują Urząd Miejski w Świdnicy wraz Towarzystwem Regionalnym Ziemi Świdnickiej.

Kultura

Hasło: „Popularyzacja snobizmu”

Kultura otacza człowieka w każdym aspekcie jego życia. Do tworzenia kultury potrzebna jest zbiorowość, nikt bowiem nie wytworzy jej samodzielnie. Ludzie chcą przekazywać swoje doświadczenia następnym pokoleniom, co umożliwi utrwalanie i rozwój danej kultury, bo kultura to wszystko, czego człowiek uczy się żyjąc w społeczeństwie. To za jej pośrednictwem przekazujemy potomkom wypracowane przez nas normy, wartości, przekonania, zwyczaje, tradycje, obyczaje, prawa, symbole, język.

W latach 2014-2015 w Świdnicy miały miejsce wydarzenia kulturalne o charakterze **międzynarodowym, ogólnopolskim i regionalnym**. Wszystkie te wydarzenia organizowane były przez świdnickie instytucje kultury i sportu oraz świdnickie fundacje i organizacje pozarządowe. Wiele z tych wydarzeń było dofinansowanych ze środków budżetu miasta. Podmioty kulturalne realizując swoje zadania statutowe mogły ubiegać się o środki finansowe na realizację zadań własnych w ramach otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych gminy w dziedzinie kultury i sportu.

Animatorem życia kulturalnego w mieście są świdnickie instytucje kultury, które kreują i organizują większość imprez oraz **promują lokalnych artystów** poprzez organizację wystaw ich prac. Współdziałają one z instytucjami, organizacjami społecznymi i fundacjami w zakresie lepszego zaspokajania potrzeb kulturalnych mieszkańców, prowadzą współpracę kulturalną z zagranicą, zwłaszcza z miastami partnerskimi.

Informacje o działalności kulturalnej w latach 2014-2015 przekazywane były mieszkańcom, m.in. przez:

- miejskie strony internetowe i portale internetowe, w tym strony internetowe naszych jednostek organizacyjnych;
- portale społecznościowe;
- bilbordy informacyjne na wjazdach do miasta;
- artykuły zamieszczane w prasie lokalnej, regionalnej, ogólnopolskiej;
- spoty reklamowe;
- gadżety o charakterze informacyjnym z logo Świdnica;
- przewodnik kulturalno- rozrywkowy „074”;
- elektroniczny kalendarz imprez;
- plakaty na słupach ogłoszeniowych;
- świdnicką telewizję kablową;
- ulotki informujące o imprezach miejskich;
- bezpłatny **Samorządowy Informator SI SMS** z ośmioma serwisami informacyjnymi o najważniejszych i najciekawszych miejskich imprezach sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych, a także o ewentualnych zagrożeniach itp. (www.sims.pl);
- biuletyn informacyjny Urzędu Miejskiego w Świdnicy;
- kwartalnik „Świdnica- Rynek z tradycjami” wydawany przez Urząd Miejski w Świdnicy i rozsyłany do wszystkich mieszkańców;
- miesięcznik „Życie Aglomeracji Wałbrzyskiej”.

Organizatorem większość imprez był **Świdnicki Ośrodek Kultury /ŚOK/**, który jest instytucją odpowiedzialną za organizowanie i prowadzenie działalności kulturalnej. W latach 2014-2015 ŚOK

prowadził działalność wielokierunkową, rozwijającą i zaspokajającą potrzeby kulturalne przede wszystkim świdniczan. Imprezy lokalne odbywały się w różnorodnych formach edukacyjnych i kulturalnych.

W latach 2014-2015 Miasto wraz z instytucjami kultury i organizacjami pożytku publicznego promowało i wspierało finansowo nw. IMPREZY KULTURALNO-ROZRYWKOWE:

- Międzynarodowy Festiwal Bachowski (2014,2015);
- Międzynarodowy Festiwal Wratislavia Cantans (2015);
- Kongres Turystyki Polskiej – Konferencja Przygotowawcza (2015);
- Święto Dzika i Karpia Dolnośląskiego (2014,2015);
- Festiwal Teatru Otwartego (2014,2015);
- Alchemię Teatralną (2014,2015);
- Międzynarodowy Festiwal Filmów Dokumentalnych „Oknem Młodych” (2014,2015);
- Świdnickie Międzynarodowe Noce Jazzowe (2014,2015);
- Zjazd Wszystkich Świdniczan (2014);
- Dni Świdnicy (2014,2015);
- Dni Gór (2014,2015);
- Dni Fotografii (2014,2015);
- Dni św. Jana Pawła II – Pamięć i obecność (2014,2015);
- Dni Seniora (2014);
- Rajd Krause (2014,2015);
- V Kongres Regionów (2014);
- Miasto Dzieci (2014,2015);
- Fotomaraton Świdnicki (2015);
- Rekonstrukcje historycznych bitew (2014,2015);
- Kolędę Świdnicką (2014,2015);
- Międzynarodowy Turniej Teatralny (2014,2015);
- Festiwal Reżyserii Filmowej (2014);
- Europa Rally (2015);
- Świdnicki Festiwal Filmowy SPEKTRUM (2015);
- Wieczory Świdnickie (2014,2015);
- Giełdę Staroci, Numizmatów i Osobliwości (2014,2015);
- Przegląd zespołów amatorskich „Truskawka” (2014,2015);
- Forum Teatrów Niezależnych „Transformacje” (2014,2015);
- Świdnicki Przegląd Zespołów Kolędniczych (2014,2015);
- Dolnośląskie Kolędowanie Chórów Szkół Muzycznych (2014,2015);
- Międzynarodowy Festiwal Organowy Chorda Auxit (2014,2015);
- Dolnośląski Przegląd Twórczości Osób Niepełnosprawnych (2014);
- Cztery Żywioty – Słowa (2015);
- Gryfiadę Świdnicką (2014,2015);
- Kino Plenerowe (2015);
- Festiwal Punkt ZERO: święto sztuki w mieście (2014,2015);
- Koncert Folkloru (2015);
- Wiosenne Kino Wolności (2014);
- Świdnickie Środy Literackie (2014,2015);
- Przegląd Piosenki i Pieśni Patriotycznych (2014,2015);
- Festiwal Piosenki Przedszkolnej (2014, 2015);

- Świdnicki Dzień Lwowa i Kultury Kresowej (2014,2015);
- Jednodniowy Maraton Filmowy (2014);
- Wigilię Wszystkich Świdniczan (2014,2015);
- Adwentowe Koncerty Wokalno-Organowe (2014,2015);
- Sylwester w Świdnickim Rynku (2014,2015);
- Retrospekcję dolnośląską - Niepokorni, niezłomni, wyklęci (2014);
- Dolnośląski Konkurs Recytatorski (2014,2015);
- Festiwal literacko- artystyczny PRETEXTY (2015);
- Konkurs Recytatorski „Pegazik” (2014);
- Ogólnopolski Konkurs Recytatorski – eliminacje powiatowe, rejonowe (2014,2015);
- Ogólnopolski Konkurs Keyboardowy (2014,2015);
- Przegląd Teatrzyków Przedszkolnych (2014,2015);
- Ogólnopolski Kongres Małżeństw (2014,2015);
- Wielką Rapsodię Świdnicką (2015);
- Targi „Zdrowie ma Smak” (2015);
- Czas na Teatr - teatr na czasie (2015);
- Koncert ShataQs (2015);
- Kongres Małżeństw (2014, 2015);
- Kongres Kobiet (2015);
- Ogólnopolską Biesiadę Literacką (2014,2015);
- Tutejsi, czyli stragan kultury w małym mieście! (2014,2015);
- Koncert Gitarowo- Organowy (2015);
- Mistrzostwa Polski Placówek Wychowania Pozaszkolnego w Szachach Szybkich (2014,2015);
- Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy (2014,2015);
- Polonez świdnicki (2014,2015);
- Korowód Palm Wielkanocnych (2014,2015);
- Z Mamą i Tatą odkrywam Świdnicę (2014,2015);
- Noc Bibliotek (2015);
- Noc Muzeów (2014,2015);
- 70-lecie Dni Edukacji (2015);
- 70-lecie ZHP (2015);
- 40-lecie ZTNiE „Krağ” (2015);
- 40-lecie ZPiT „Jubilat” (2015);
- Koncert Katyński (2014);
- Przegląd Piosenki Uniwersytetu Trzeciego Wieku (2014);
- Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej (2014,2015);
- Święto Narodowe Trzeciego Maja (2014,2015);
- Narodowe Święto Niepodległości (2014,2015);
- Święto Wojska Polskiego (2014,2015);
- Narodowe czytanie (2015).

Finansowanie działań w zakresie kultury na terenie Gminy Miasta Świdnica w latach **2014 -2015** odbywało się przede wszystkim ze środków budżetu Miasta oraz środków zewnętrznych pozyskiwanych z programów krajowych i europejskich. Miasto pełniło istotną rolę jako koordynator i partner w działaniach na rzecz rozwoju kultury w Mieście.

Dotacje podmiotowe dla instytucji kultury w roku **2014r.** wyniosły **4.690.552,00 zł** i dotyczyły przede wszystkim finansowania działalności:

- Świdnickiego Ośrodka Kultury (ŚOK) w kwocie 1.990.162,00 zł;
- Miejskiej Biblioteki Publicznej (MBP) w kwocie 2.103.105,00 zł;
- Muzeum Dawnego Kupiectwa (MDK) w kwocie 597.285,00 zł.

Natomiast w roku **2015** wyniosły **5.340.152,00 zł** i dotyczyły przede wszystkim finansowania działalności:

- Świdnickiego Ośrodka Kultury (ŚOK) w kwocie 2.548.406,00 zł;
- Miejskiej Biblioteki Publicznej (MBP) w kwocie 2.165.400,00 zł;
- Muzeum Dawnego Kupiectwa (MDK) w kwocie 626.346,00 zł.

W dniu 31 maja 2014 r. miała miejsce II **Świdnicka Gryfiada** - widowisko plenerowe Trutnowskiego Smoka i Świdnickiego Gryfa. Korowód, pełny barwnych strojów, gryfów, smoków i postaci ze świdnickich legend i historii miasta. Wydarzenie nawiązywało do wydarzeń związanych z oblężeniem Świdnicy w 1345 roku. Oprócz średniowiecznej parady, która przeszła ulicami miasta, można było zobaczyć prezentacje artystyczne szkół i przedszkoli, pokaz gry na żywych szachach oraz spektakl teatralny „Jak Bolko Świdnicki II pomógł Janowi Luksemburskiemu dotrzymać słowa”.

W latach 2014 - 2015 realizowany był projekt pn. „**Alchemia Teatralna**” - pomysł na aktywizację i inspirację zachowań twórczych przedstawicieli różnych grup wiekowych oraz stworzenie możliwości do aktywnego uczestnictwa w kulturze poprzez poszerzenie oferty artystycznej, edukacji pozaszkolnej oraz realizację działań edukacyjnych służących idei kontynuacji wartości tworzących poczucie tożsamości kulturowej poprzez rozwijanie ekspresji twórczej i kreatywności, gdzie mieszają się różne składniki: słowo, ruch, scenografia, muzyka, światło, tworząc nową, często zaskakującą wartość. W ramach projektu adepci sztuki aktorskiej pod okiem wytrawnych instruktorów zdawali swój „Egzamin z dojrzałości”. Lista działań i przedsięwzięć wpisanych w ramy projektu jest imponująca i różnorodna. Więcej informacji o projekcie na stronie internetowej: www.alchemiateatralna.pl.

W roku 2014 odbyły się **21. Międzynarodowe Świdnickie Noce Jazzowe** pod hasłem: dojrzały & młodzi, wokaliści & wokalistki, mainstream & world music. Impreza dla wielbicieli jazzu i muzyki estradowej. Głównymi gwiazdami 21 edycji Festiwalu byli: grupa **Orange Trane Acoustic Trio**, charyzmatyczna wokalistka **Monika Borzym**, zespół **Seddaa** prezentujący tradycyjną muzykę mongolską oraz inspirowaną Mozartem muzykę Orientu oraz grupa **EL GRECO**. Koncerty odbywały się m. in. w salach koncertowych ŚOK oraz w świdnickich klubach muzycznych.

W dniach 2-6 czerwca 2014 r. odbył się **7. Festiwal Reżyserii Filmowej** zorganizowany w salach kina Cinema 3D przez Lokalną Organizację Turystyczną „Księstwo Świdnicko - Jaworskie”. W ramach festiwalu Świdniczanom i gościom umożliwiono obejrzenie około 60 filmów, zorganizowano spotkania z reżyserami i aktorami oraz warsztaty reżyserskie. Gośćmi festiwalu byli m. in. reżyserzy: Paweł Pawlikowski, Bodo Kox, Ryszard Bugajski, Tadeusz Król, Wojciech Wójcik i aktorzy: Artur Żmijewski, Jan Nowicki, Janusz Chabior, Dorota Kamińska, Magdalena Różańska, Maria Mamona, czy Anna Samusioneck. Najlepsi twórcy polskiego kina otrzymali tradycyjną nagrodę – złotego i kryształowego dzika. **Kryształowym Dzikiem** uhonorowano Artura Żmijewskiego - za twórczą współpracę aktora z reżyserem i Wojciecha Wójcika – za całokształt twórczości. Najważniejszą nagrodę Festiwalu – **Złotego Dzika** otrzymał Paweł Pawlikowski za film „Ida”.

7 Festiwal Reżyserii Filmowej finansowany był z budżetu miasta Świdnicy, przy wsparciu środków sponsorów oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego. Wstęp na wszystkie pokazy i spotkania był bezpłatny.

W dniach 4 – 6 lipca 2014 r. odbył się **XVII Festiwal Teatru Otwartego**, który stanowi atrakcję kulturalno-turystyczną regionu zaspokajającą potrzeby kulturalne dolnoślązaków oraz turystów. W Festiwalu udział wzięły znaczące polskie i zagraniczne grupy teatralne. To impreza, która oprócz spektakli scenicznych prezentuje happeningi plastyczne, pokazy warsztatowe, dyskusje i spektakle uliczne. Festiwal jest powiązaniem i pokazaniem różnych form teatralnych, tych profesjonalnych i tych amatorskich. W trakcie XVII edycji festiwalu miały miejsce występy m.in. Kijowskiego Teatru Ulicznego z Ukrainy, Teatru Akt z Warszawy, Teatru Snów z Gdańska, Wędrownego Teatru Lalek Małe Mi z Warszawy, Teatru Pinezka z Gdańska, Strefy Srebrnej Góry.

W dniach 25 lipca – 3 sierpnia 2014 przy współpracy Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Świdnicy i Parafii pw. Św. Stanisława i Wacława w Świdnicy zorganizowany został **XV Międzynarodowy Festiwal Bachowski** służący wspieraniu oraz promocji twórczości artystycznej poprzez prezentację bogatego dorobku kompozytorskiego J.S. Bacha. Festiwal ze względu na głęboki kontekst kulturalny należy do najważniejszych wydarzeń artystycznych w Europie Centralnej. Jest wydarzeniem artystycznym, podczas którego odbywają się koncerty z udziałem autorytetów i gwiazd muzycznych oraz uzdolnionych artystów młodego pokolenia. Podczas festiwalu wystąpili m.in. legendarny angielski dyrygent Andrew Parrott, berlińska Akademie für Alte Musik oraz zabrzmiały dwa wielkie tytuły operowe: „Dydona i Eneasz” Henry’ego Purcella oraz „Don Giovanni” Wolfganga Amadeusza Mozarta. Projekt skierowany jest do szerokiego grona melomanów, osób zainteresowanych sztuką, czy chcących rozwijać swoje zainteresowania muzyczne. Muzyka prezentowana była w obiektach sakralnych i związana jest z osobą Bacha i epoki w której żył i tworzył. Więcej informacji o festiwalu znajduje się na stronie www.bach.pl.

W dniu 23 sierpnia 2014 r. odbył się festyn rodzinny „**Święto Dzika i Karpia Dolnośląskiego**”. Celem imprezy jest promocja miasta, regionu oraz pokazanie jego walorów i atrakcji. Organizatorami przedsięwzięcia było Nadleśnictwo Świdnica i Stawy Milickie. W świdnickim Rynku miały miejsce różnego rodzaju atrakcje tj.: jarmark, pokazy kowalstwa, bicie monet, prezentacja kół myśliwskich, degustacje kuchni myśliwskiej oraz ryb, pokazy rybactwa, prezentacja regionalnych producentów z obszaru Doliny Baryczy, występy artystyczne, „90 lat z leśnikami”, gry, zabawy, konkursy, leśna ścieżka zmysłów, prezentacje ekologiczne, malowanie na drewnie. Impreza z roku na rok cieszy się coraz większym zainteresowaniem.

W dniach 10-14 września 2014 r. miała miejsce **VII edycja Międzynarodowego Festiwalu Filmów Dokumentalnych „Okciem Młodych”** - konkursu na najlepszy krótkometrażowy film dokumentalny do 30 minut, autorstwa twórców do 30 roku życia. Festiwal skierowany zarówno do twórców filmowych, przedstawicieli świata filmu oraz pasjonatów kina, jak i świdniczan, widzów, uczestników imprezy, którzy chcieli wymieniać doświadczenia oraz poszerzać swoją wiedzę na temat aktualnych problemów lokalnych i globalnych. W roku 2014 nowością była sekcja Okciem Czechów, Polaków, Słowaków i Węgrów, w której prezentowane były filmy dokumentalne z tychże krajów. W 2014 roku obok Konkursu Polskiego, po raz pierwszy wystartował Międzynarodowy Konkurs Szkół Filmowych – skierowany do twórców z Europy Środkowej. VII edycję obejrzało aż 1,5 tysiąca widzów, a twórczość młodych dokumentalistów oceniały dwa składy jurorskie. Widzowie mogli obejrzeć aż 1 157 minut filmów dokumentalnych i spotkać się z 18 twórcami. Przyznano 7 nagród.

Nagroda **GRAND PRIX** dla najlepszego filmu w konkursie polskim oraz 3 tysiące złotych i statuetkę **Złotego Oka** jury przyznało Jagodzie Szela za film „PUNKT WYJŚCIA”. Nagrodę Specjalną dla **Filmu o Szczególnych Walorach Przyrodniczych** w wysokości 3 tysięcy złotych otrzymał Tomasz Jeziorski za film „Okienko dobrej pogody”. Nagrodę **Międzynarodowego Jury Młodzieżowego** w wysokości 1500 złotych otrzymała Adela Kaczmarek za film „O rządach miłości”. Nagrodę **Publiczności** otrzymał Tomasz Jeziorski za film „Okienko dobrej pogody”. Nagrodę **„Kinematografek”** - otrzymał Kamil Iwanowicz za film „Bożena i Paweł”. Nagrodę **Międzynarodowego Konkursu Szkół Filmowych** przyznawaną przez festiwalową publiczność w wysokości 1500 złotych i statuetka Internatinal View trafiła do Macieja Buchwalda za film „Horoskopy miłości”. **Nagroda specjalna** jury za oryginalny koncept trafiła do Małgorzaty Goliszewskiej za film „I'll Call You I Get There”.

W dniu 15 kwietnia 2015 r. odbyły się **22. Międzynarodowe Świdnickie Noce Jazzowe**, całoroczna impreza, która przyciąga wielu fanów jazzowych. Głównymi gwiazdami 22 edycji Festiwalu byli muzycy z formacji **Quartado**, wokalistka **Magda Bożyk**, grupa **Schmidt Electric**, **„Krystyna Stańko i jej Jobim”**. Koncerty odbywały się m. in. w salach koncertowych Świdnickiego Ośrodka Kultury oraz w świdnickich klubach muzycznych.

W dniach 15-18 maja 2015 r. miały miejsce **10. Dni Papieskie** - cykl imprez upamiętniających pontyfikat Jana Pawła II z licznymi przedsięwzięciami pod hasłem „Jan Paweł II – Pamięć i obecność”. Program obejmował m.in.: występ wokalistki Eleni, spektakl „Brat Naszego Boga” wg Karola Wojtyły w reżyserii Artura Dziurmana w wykonaniu artystów Scena Moliere z Krakowa.

W dniu 1 czerwca 2015 r. ulicami Świdnicy przeszedł korowód stworzony przez dzieci ze świdnickich przedszkoli, szkół podstawowych i młodzieży z gimnazjów w ramach już **III Świdnickiej Gryfiady**. Widowisko plenerowe zorganizowane zostało w ramach kontynuacji projektu Trutnowski Smok i Świdnicki Gryf. Uczestnicy korowodu poprzebierani byli w barwne stroje gryfów, smoków oraz postaci ze świdnickich legend i historii miasta.

W dniach od 23 lipca do 2 sierpnia 2015 w Świdnicy odbywał się **XVI Międzynarodowy Festiwal Bachowski**. Koncert odbywał się w najpiękniejszych świdnickich świątyniach, na dworcu i pod wieżą ratuszową. Uczestnicy wysłuchali koncertów w wykonaniu najznamienitszych artystów. Podczas festiwalu gościliśmy najlepszych polskich wirtuozów specjalizujących się w wykonywaniu muzyki klasycznej na historycznych instrumentach oraz gości z Niemiec, Anglii, Francji, Włoch. Występowały między innymi zespoły Orlando Consort, Capella Cracoviensis, Akademia Bachowska. Wśród szczególnych wydarzeń niezwykle rzadko wykonywana była opera Haendla „Sosarme”. Nieodłącznym elementem festiwalu była Akademia Bachowska, którą poprowadził znakomity śpiewak i dyrygent Kai Wessel. Za kształt festiwalu odpowiadał znakomity dyrygent, szef Capelli Cracoviensis, Jan Tomasz Adamus. Turyści oraz publiczność mieli dodatkowo sposobność do odbycia krajoznawczych wycieczek i spędzenia razem czasu na porannych i wieczornych piknikach, które organizowane były po koncertach. Festiwal został wsparty dotacjami celowymi przez ministra kultury i dziedzictwa narodowego w wysokości 180 tys. zł.

W dniach 3 – 5 lipca 2015 r. odbył się **XVIII Festiwal Teatru Otwartego** – świdnickie letnie święto teatru, którego przewodnią ideą jest budowanie przestrzeni wspólnego spotkania i swobodnego, sprzyjającego kreatywności klimatu wymiany kulturalnej. Przedsięwzięcie stanowi atrakcję kulturalno-turystyczną regionu zaspakajającą potrzeby kulturalne dolnoślązaków oraz turystów.

Dynamiczna impreza, która oprócz spektakli scenicznych prezentuje happeningi plastyczne, pokazy warsztatowe, dyskusje i spektakle uliczne. Podczas XVIII edycji festiwalu zaprezentowali się m.in.: Teatr Akt z Warszawy, Kijowski Teatr Uliczny, Teatr Bajka, Lwowski Teatr Woskresinnia.

W 2015 roku obchodziliśmy 70-lecie świdnickiego teatru. Z tej okazji we wrześniu realizowany był projekt „**Czas na teatr - teatr na czasie**”, w ramach którego zrealizowano cykl wydarzeń teatralnych, których istotą było powiązanie różnych form artystyczno – edukacyjnych oraz prezentacja różnorodnych zdarzeń: konkursy, koncerty, warsztaty, spotkania autorskie, spektakle, performance, dyskusje. Najważniejszym wydarzeniem projektu był pokaz „Trylogii” w wykonaniu Starego Teatru w Krakowie w reżyserii Jana Klaty oraz zaproszenie do udziału wybitnych polskich aktorów: Anny Dymnej, Błażeja Peszki, Tadeusza Huka, Katarzyny Krzanowskiej, Michała Majnicza, Małgorzaty Gałkowskiej, Juliusza Chrzastowskiego i wielu innych. Podczas spotkań z aktorami, dyskusji, debat prowadzony był zajmujący dyskurs, w którym publiczność interesująca się sztuką, mogła skonfrontować swoje opinie z opiniami cenionych aktorów i osób blisko związanych z teatrem.

W dniu 17 września 2015 r. w Kościele Pokoju w Świdnicy, w ramach **50. Międzynarodowego Festiwalu Wratislavia Cantans**, odbył się koncert poświęcony Janowi Sebastianowi Bachowi. Z oferty koncertowej pt. „Buxheimer Orgelbuch” w wykonaniu zespół Tasto Solo skorzystali nie tylko świdniczanie, ale spora rzesza gości z Dolnego Śląska i innych zakątków Polski.

W dniach 25 - 27 września 2015 r. miała miejsce **VIII edycja Festiwalu Filmów Dokumentalnych „Okiem Młodych”**, która zmieniła Świdnicę w małą stolicę kina dokumentalnego. Konkurs na najlepszy krótkometrażowy film dokumentalny autorstwa twórców do 30 roku życia został otwarty filmem „SÓL ZIEMI” Wima Wendersa i Juliano Ribeiro Salgado. Poziom VIII edycji konkursowych zmagani był niezwykle wyrównany. Przyznano 7 nagród: Nagrodę **Grand Prix** za najbardziej pomysłowe i harmonijne połączenie ważnego społecznie tematu z materią artystyczną otrzymał Marcin Podolec za film „Dokument”, Nagrodę **Międzynarodowego Konkursu Szkół Filmowych** Jan Strejcovsky, autor filmu „Wielkie emocje Igora”, Nagrodę Specjalną dla **Filmu o Szczególnych Wzorach Przyrodniczych** otrzymała Paulina Skibińska reżyserka filmu „Obiekt”, Nagrodę **Specjalną Jury** otrzymał Kamil Krukowski za film „Fabio's Videos”, Nagrodę **Międzynarodowego Jury Młodzieżowego** otrzymał Marcin Podolec za film „Dokument”, Nagrodę **Publiczności** otrzymał Hajni Kis za film „Drugie Piętro”. Nagrodę „**Kinematografek**” - otrzymał Marcin Filipowicz za film „Trampkarze”.

W dniach 11-15 listopada 2015 r. miała miejsce **inauguracja Festiwalu Filmowego „Spektrum”**, w trakcie którego widzowie obejrzyli najlepsze filmy polskiego i światowego kina nagradzane na wielu festiwalach, wzięli udział w warsztatach operatorskich i spotkaniach z twórcami i aktorami, producentami, operatorami, ale też z krytykami i dziennikarzami filmowymi. W programie znalazło się 10 interesujących filmów sezonu 2015/2016 – pełnometrażowych fabuł wybranych przez selekcjonerów z Wrocławskiej Fundacji Filmowej. Świdnica w tych dniach gościła: Małgorzatę Zajączkowską gwiazdę filmu „Noc Walpurgi”, aktorkę Urszulę Bogucką, reżysera Kubę Czekaja, aktora Sebastiana Łacha, reżysera i scenarzystę Marcina Dudziaka, aktora Krzysztofa Majchrzaka, Lesława Żurka, reżysera Jana Jakuba Kolskiego, aktorów: Grażynę Błęcką-Kolską, Agnieszkę Woszczyńską, Szymona Kapeniaka, Agnieszkę Janowską, Piotra Czerkawskiego, Romana Gutka, Miłosza Sakowskiego, Marcina Bortkiewicza, Tomasza Jezierskiego, Karolinę Zielińską, Adama Kruka, Kaję Klimek. Podczas Festiwalu świdniccy widzowie rozstrzygali konkurs na najbardziej wartościowy film sezonu 2015/2016. W wyścigu o laur udział brało 9 tytułów: „Baby Bump” Kuby

Czekaja, „Demon” Marcina Wrony, „Jersey Boys” Clinta Eastwooda, „Klezmer” Piotra Chrzana, „Letnie przesilenie” Michała Rogalskiego, „Mustang” Deniz Gamze Ergüven, „Noc Walpurgi” Marcina Bortkiewicza, „Syn Szawła” Laszlo Nemesa oraz „Wołanie” Marcina Dudziaka. **Nagroda Publiczności** i statuetka przypadła Marcinowi Bortkiewiczowi za film „Noc Walpurgi”. Organizatorami Festiwalu była Wrocławska Fundacja Filmowa i Świdnicki Ośrodek Kultury. Więcej informacji o festiwalu na stronie internetowej www.spektrumfestiwal.pl.

Prezydent Miasta doceniając zasługi świdniczan w roku **2014** przyznał trzy nagrody indywidualne w **DZIEDZINIE KULTURY** w kwocie 11.900,00 zł. Nagrody za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury otrzymali:

- **Jan Tomasz Adamus** za autorską koncepcję i realizację Międzynarodowego Festiwalu Bachowskiego;
- **Tomasz Hrynac** za twórczość literacką i udział w animacji środowiska literackiego Świdnicy;
- **Mateusz Stefanowski** za wzorową postawę, jaką wykazał się przekazując Muzeum Dawnego Kupiectwa w Świdnicy znaleziony przez siebie skarb – 841 zabytkowych, srebrnych monet.

W 2015 r. Prezydent Miasta doceniając zasługi świdniczan przyznał trzy nagrody indywidualne w **DZIEDZINIE KULTURY** w kwocie 12.500,00zł. Nagrodę otrzymali:

- **Ryszard Latko** za całokształt twórczości artystycznej, w wysokości 4.500 zł brutto;
- **Robert Kukła** za upowszechnianie kultury, w tym realizację autorskiego projektu murali, w wysokości 4.000 zł brutto;
- **Tomasz Grudziński** za książkę „Między twierdzą a miastem wolnym. Obraz życia miejskiego w Świdnicy w latach 1815-1870” w wysokości 4.000 zł brutto.

Na terenie Świdnicy znajduje się duża liczba obiektów zabytkowych, jednak ich stan techniczny wraz z towarzyszącą infrastrukturą wymaga dużych nakładów finansowych, a jeszcze większego zaangażowania społeczności lokalnej. W latach 2014 -2015 miasto wsparło działania inwestycyjne związane z **ochroną zabytków i opieką nad zabytkami**.

Na dotacje celowe przeznaczono kwotę:

- w roku **2014** - **406 800,00 zł**;
- w roku **2015** - **1.838.032,62 zł**.

Podmioty, które otrzymały wsparcie finansowe na wskazane przez siebie zadania zostały wymienione w punkcie Tożsamość.

W ramach poprawy **infrastruktury kulturalnej** w latach **2014-2015** wydatkowane były środki na:

- ✓ zakup eksponatów muzealnych do Muzeum Dawnego Kupiectwa na łączną kwotę 15.000,00 zł;
- ✓ zakup plenerowej ścianki wystawowej do Miejskiej Biblioteki Publicznej na kwotę 12.000,00 zł oraz wymianę instalacji elektrycznej w Filii nr 2 na kwotę 19.000,00 zł;
- ✓ zakup wyposażenia do Galerii Fotografii na kwotę 40.000,00 zł;
- ✓ zakup wyposażenia do pomieszczeń ŚOK na kwotę 53.270,29 zł;
- ✓ przeprowadzenie modernizacji pomieszczeń ŚOK na kwotę 36.921,16 zł;
- ✓ zakup eksponatów muzealnych do Muzeum Dawnego Kupiectwa na kwotę 30.000,00zł, programu - inwentaryzacja na kwotę 12.500,00 zł oraz komputera na kwotę 3.578,05 zł;
- ✓ przeprowadzenie modernizacji poszycia dachowego z poliwęglanu w budynku biblioteki przy ul. Franciszkańskiej 18 na kwotę 38.000,00 zł, modernizację sieci informatycznej na kwotę 30.000,00 zł oraz zakup sprzętu komputerowego dla Klubu Seniora przy Filii Biblioteki nr 2 na kwotę 10.000,00 zł.

W roku 2015 dwa amatorskie zespoły artystyczne: **Zespół Pieśni i Tańca „Jubilat”** i **Zespół Tańca Narodowego i Estradowego „Krağ”** prowadzone przez Świdnicki Ośrodek Kultury obchodziły jubileusz 40 –lecia. Ta wyjątkowa działalność w dziedzinie twórczości artystycznej i kulturowej oraz ochronie dziedzictwa narodowego została doceniona nagrodą - Brązowym Medalem Gloria Artis przyznany przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Odznaczenia honorowe „Zasłużony dla kultury Polskiej” odebrali Urszula Zagajewska i Paweł Gaik – wieloletni członkowie kapeli „Jubilat” oraz Maria Skiślewicz choreograf zespołu „Krağ” za wyjątkową działalność w dziedzinie kultury. Dodatkowo kierownik artystyczny i choreograf Zespołu Pieśni i Tańca „Jubilat” Lubomir Szmid odebrał nagrodę kulturalną Dolnego Śląska „Silesia”.

Czas wolny

Hasło: „Każdego dnia coś może się wydarzyć”

O atrakcyjności Miasta decyduje niezbędna infrastruktura, umożliwiająca szeroki udział świdniczan w wydarzeniach kulturalnych i imprezach rozrywkowych. Niezbędna jest dostępność dla Świdniczan obiektów dla imprez masowych, jak i kameralnych. Wymagana jest również rozbudowana przestrzeń miejska do relaksu, tzn. infrastruktura rekreacyjna i piknikowo - biesiadna. Obiekty, które posiada Świdnica służą do organizacji imprez masowych oraz służą mieszkańcom do spędzania czasu wolnego, integracji i rozwoju fizycznego.

Jednostką miejską odpowiedzialną za **organizowanie i prowadzenie działalności sportowej i rekreacyjnej** na terenie Świdnicy jest Świdnicki Ośrodek Sportu i Rekreacji z siedzibą w Świdnicy przy ul. Śląskiej 35. Jego działalność jest finansowana z budżetu Miasta. ŚOSiR każdego dnia zaspokaja potrzeby mieszkańców w zakresie sportu i szeroko pojętej rekreacji. Współpracuje z klubami sportowymi ze Świdnicy, a także spoza miasta. Ze świdnickich obiektów, przygotowując się do sezonu, korzystają kluby z najwyższych klas rozgrywkowych, a także reprezentacje województw i Polski.

Bazę sportowo- rekreacyjną Świdnicy można podzielić na:

- I. **Bazę sportowo - rekreacyjną Gminy Miasto Świdnica**, do której zaliczyć należy:
 1. **Bazę sportowo – rekreacyjną zarządzaną przez Świdnicki Ośrodek Sportu i Rekreacji:**
 - Kompleks sportowy przy ul. Śląskiej –Sportowej – Pionierów, w skład którego wchodzi:
 - ✓ stadion z boiskami do gry w piłkę nożną, koszykówkę i siatkówkę plażową, bieżnią lekkoatletyczną, siłownią zewnętrzną, wiatą rekreacyjną,
 - ✓ basen otwarty, w skład którego wchodzi: 3 niecki basenowe, brodzik, teren rekreacyjny,
 - ✓ lodowisko - poza sezonem wykorzystywane do celów sportowych,
 - ✓ korty tenisowe,
 - ✓ hala sportowa,
 - ✓ Dom Wycieczkowy kat. III z polem campingowym.
 - Basen kryty przy ul. Równej;
 - Kompleks sportowy ze stadionem na Osiedlu Zawiszów przy ul. Galla Anonima, w skład którego wchodzi: hala sportowa z możliwością dzielenia kurtynami na trzy sektory, siłownia, sala do judo, boisko do piłki plażowej, boisko do koszykówki, piłki nożnej, rzutnia do pchnięcia kulą, skocznia uniwersalna i bieżnia ogólna;
 - Skatepark przy ul. Polna Droga;

2. Bazę sportowo - rekreacyjną przy szkołach publicznych i niepublicznych szkół podstawowych i gimnazjalnych.

3. Bazę sportowo – rekreacyjną otwartą Gminy Miasto Świdnica, do której należą:

- Boiska środowiskowe:
- ✓ Osiedle Młodych ul. Prądyńskiego - boiska do piłki nożnej, koszykówki i siatkówki,
- ✓ Osiedle Zawiszów ul. H. Pobożnego - Wł. Łokietka - boisko do piłki nożnej,
- ✓ Osiedle Zawiszów ul. K. Wielkiego - boisko do gier zespołowych,
- ✓ Osiedle Zarzeczce ul. Kilińskiego – boiska do piłki nożnej, koszykówki i siatkówki,
- ✓ Osiedle Zarzeczce – Kolonia ul. Przemysłowa – boisko do piłki nożnej,
- ✓ Park Kasprowicza ul. Pionierów Ziemi Świdnickiej – boisko do piłki ręcznej.
- Ścieżki i szlaki rowerowe;
- Place zabaw i siłownie plenerowe;
- Książęca trasa turystyczna utworzona w ramach projektu City Walk, która przebiega przez najważniejsze miejsca do zwiedzenia w Świdnicy;
- Ścieżka biegowa nad Zalewem Witoszówka;
- Centrum Rozrywki przy ulicy Ułańskiej, w skład którego wchodzi: boisko do piłki nożnej, boisko do koszykówki i siatkówki, plac zabaw, strefa rekreacyjna dla seniora z elementami małej architektury i siłownią, platforma rekreacyjna na skarpie dla rolników.

II. Bazę sportowo- rekreacyjną powiatu świdnickiego i województwa dolnośląskiego, która znajduje się przy szkołach ponadgimnazjalnych oraz Zespole Szkół Specjalnych. Są to w głównej mierze sale gimnastyczne i boiska.

III. Bazę sportowo – rekreacyjną należącą do innych gestorów m.in.:

- place zabaw;
- tereny rekreacyjne;
- boiska;
- zbiorniki wodne tj. Witoszówka 1 i Witoszówka 2 zwany potocznie zalewem;
- hala tenisowa;
- korty tenisowe;
- basen;
- centra rekreacyjno - sportowe (kluby fitness, siłownie).

W latach 2014 – 2015 ŚOSiR zorganizował wiele imprez sportowych o charakterze masowym, zachęcając mieszkańców do czynnego w nich uczestnictwa. Obiekty rekreacyjno- sportowe były również udostępniane organizacjom pozarządowym na realizację ich inicjatyw. W ramach swoich zadań ŚOSiR organizował zawody sportowe, imprezy rekreacyjno- sportowe i turystyczne; udostępniał bazę sportową i rekreacyjną, wypożyczał sprzęt sportowy i turystyczny, zajmował się eksploatacją, konserwacją bazy sportowej i rekreacyjnej, udostępniał bazę campingowo – carawaningową.

W latach 2014-2015 Miasto wraz instytucjami kultury i sportu oraz organizacjami pożytku publicznego promowało i wspierało finansowo n.w. działania sportowe i rekreacje:

- Rajd Świdnicki „Krause” – Rajd Samochodowych Mistrzostw Polski;
- Międzynarodowy Wyścig Kolarski "Szlakiem Grodów Piastowskich";
- „Bałtyk – Karkonosze Tour” Międzynarodowy Wyścig Kolarski;
- Rajd Rowerowy Pamięci Jana Pawła II;
- Międzynarodowy Turniej Bokserski;
- Międzynarodowy Turniej w Akrobatyce Sportowej;

- Mistrzostwa Dolnego Śląska w Akrobatyce Sportowej;
- Pierwszoligowe Rozgrywki Piłki Ręcznej;
- Turniej Piłki Ręcznej Świdnica Cup;
- Międzynarodowy Turniej Piłkarski „Silesian Cup”;
- Międzynarodowy Turniej Piłkarski „Silesian Winter Cup”;
- Krajowy Turniej Piłkarski „Silesian Autumn Cup”;
- Ogólnopolski Turniej Piłkarski /Tymbark, Wielgus/;
- I Międzynarodowy Półmaraton Świdnicki RST;
- Amatorską ligę koszykówki;
- Świdnicką Volley- Manię;
- Ogólnopolską Olimpiadę Młodzieży w Boksie;
- Dzieci dzieciom – V blok sportowo – rekreacyjny zawodów dla dzieci i młodzieży Kraszowice 2015;
- Organizację imprez sportowych i rekreacyjnych dla mieszkańców Świdnicy;
- Mistrzostwa Świdnicy w Nordic Walking”;
- Międzynarodowy Festiwal Szachowy;
- Memoriał Tadeusza Ząbka – Piłka Siatkowa Kobiet;
- Ligę Siatkówki Kobiet;
- Ligę Siatkówki Mężczyzn;
- Szkolną Ligę Piłki Siatkowej;
- Wakacyjne Turnieje Siatkówki Plażowej;
- Turniej Siatkówki im. Tadeusza Ząbka;
- Bieg Noworoczny;
- Bieg Niepodległości;
- Bieg po zdrowie;
- Świdnicka Piętnastka - bieg na 15 km;
- Bieg Konstytucji;
- Mistrzostwa Świdnicy w Pływaniu;
- Świdnicką Ligę Pływacką;
- „Gwiazdkę świdnicką” Międzynarodowe zawody pływackie;
- Zawody Snowboardowe Snow Jam;
- Ferie letnie i zimowe z OSIR;
- Turniej Drużyn Podwórkowych;
- Mistrzostwa Świdnicy w Skateboardingu;
- Kolędę na sportowo;
- Zawody bmx i mtb na Skateparku;
- Grand Prix Świdnicy w tenisie ziemnym;
- Memoriał Bogdana Szymańskiego w tenisie ziemnym;
- Wakacyjną Szkółkę Tenisa;
- Otwarte Mistrzostwa Świdnicy w Judo;
- Mistrzostwa Świdnicy Strong Man;
- Międzynarodowy Złot Caravaningu;
- Turniej Karate Kyokushinkai;
- Motor Festiwal- Świdnicki Złot Motocyklowy;
- Mistrzostwa Ziemi Świdnickiej w Narciarstwie Alpejskim i Piknik Rodzinny;
- Regaty o Puchar Księstwa Świdnicko Jaworskiego;
- Ligę Piłkarską;

- Otwarte Spławikowe Mistrzostwa Świdnicy;
- Święto Latawca;
- Zawody Balonów na Ogrzane Powietrze;
- Turniej Tańca Towarzyskiego i Rozrywkowego;
- Mototravel - festiwal podróżników;
- Festyn Tata, Mama i Ja na Sportowo;
- Festyny rodzinne;
- Sportowe współzawodnictwo szkolne prowadzone przez OSiR;
- XIX Turnieju Wiosny w Akrobatyce Sportowej im. Henryka Chmielewskiego w Świdnicy.

Na **promocję miasta poprzez sport** w roku **2014** przeznaczono kwotę **1.143.570,00 zł**. Środki przekazano n.w. klubom:

- ✓ Automobilklub Sudecki w Świdnicy;
- ✓ Świdnicki Klub Piłki Ręcznej „Świdnica”;
- ✓ Miejski Klub Siatkówki „Świdnica”;
- ✓ Klub Sportowy Stal Świdnica.

Na **promocję miasta poprzez sport** w roku **2015** przeznaczono kwotę **1.280.000,00 zł**. Środki przekazano n.w. klubom:

- ✓ Automobilklub Sudecki w Świdnicy;
- ✓ Świdnicki Klub Piłki Ręcznej „Świdnica”;
- ✓ Miejski Klub Siatkówki „Świdnica”;
- ✓ Miejski Klub Sportowy „Polonia-Stal”;
- ✓ „Boks Polonia Świdnica”.

W ramach promocji miasta kluby m.in. miały za zadanie:

- używać nazwy ŚWIDNICA jako stałego i integralnego elementu w oficjalnej nazwie drużyny;
- umieszczać banery klubów podczas meczów w miejscach widocznym dla publiczności i mediów;
- umieszczać na koszulkach drużyny herb miasta Świdnicy;
- umieszczać nadruk herbu Świdnicy na plakatach informujących o terminach meczów, na biletach wstępu;
- umieszczać herb Świdnicy oraz adres strony internetowej (www.um.swidnica.pl) wraz z linkiem na oficjalnej stronie internetowej Klubu;
- umieszczać herb miasta na papierze firmowym Klubu;
- umieszczać plik graficzny z herbem miasta w mailingu (newsletterze), który ok. 1-2 razy w tygodniu systematycznie wysyłany jest z najświeższymi informacjami o Klubie;
- umieszczać herb miasta w stopce sponsorskiej przy artykułach publikowanych w prasie;
- podawać w reklamie głosowej spikera, że sponsorem jest Miasto Świdnica;
- czynne uczestnictwo, na wniosek **Miasta**, w organizowanych przez **Miasto** wydarzeniach promocyjnych, np. w imprezach o charakterze kulturalno – sportowym.

W roku 2014 z budżetu miasta na funkcjonowanie ŚOSiR wydatkowano kwotę **5.074.602,25 zł**, w tym **328.459,55 zł** na wydatki związane z modernizacją i rozbudową infrastruktury sportowo – rekreacyjnej. Natomiast w roku 2015 kwotę **5.553.798,07 zł**, w tym **557.111,96 zł** na wydatki związane z modernizacją i rozbudową infrastruktury sportowo – rekreacyjnej.

W ramach prac związanych z **modernizacją i rozbudową infrastruktury sportowo – rekreacyjnej** wykonano:

- ✓ utwardzenie terenu pod wiatą rekreacyjną (2014);
 - ✓ modernizację budynku basenu krytego (2014);
 - ✓ modernizację części sanitarnej lodowiska (2014);
 - ✓ ogrodzenie pola namiotowego (2014);
 - ✓ modernizację sauny w hali sportowej przy ul. Pionierów (2014);
 - ✓ przyłącze energetyczne na terenie ŚOSiR (2014,2015);
 - ✓ zakupiono urządzenia nawadniające boisko stadionu (2014);
 - ✓ parking przy lodowisku (2015);
 - ✓ dokumentację projektowo- kosztorysową przebudowy hali sztucznego lodowiska (2015);
 - ✓ przebudowę pomieszczeń szatni, strefy wejścia i dojścia na lodowisko (2015);
- oraz zakupiono:
- ✓ maszynę do utrzymania powierzchni sztucznych (2014);
 - ✓ myjki ciśnieniowe do utrzymania czystości niecki basenowej i jej obrzeży (2014);
 - ✓ maty do judo (2015);
 - ✓ baterię kondensatorów do kompensacji mocy biernej indukcyjnej (2015).

W latach **2014-2015** wspierano i upowszechniano działania z kultury fizycznej oraz stwarzano warunki do rozwijania rozmaitych zainteresowań. Sukcesy sportowe mieszkańców wspierane były poprzez przyznawanie nagród i wyróżnień przyznawanych za wyniki sportowe oraz osiągnięcia w działalności sportowej.

W roku **2014** dla osób wyróżniających się osiągnięciami w **działalności sportowej** przyznano **nagrody i wyróżnienia** na łączną kwotę **14.600,00 zł**. Wyróżniono zawodników w następujących kategoriach:

Nagrody indywidualne dla zawodników:

- Stanisława Kowalskiego - lekkoatletyka - niezrzeszony;
- Tomasza Bohuszewicza - taekwon-do - Sportowy Klub Taekwon-do „Tiger”;
- Damiana Lemparta - sport samochodowy - Automobil Klub Sudecki;
- Daniela Kałużyńskiego - taekwon-do - Uczniowski Klub Sportowy Taekwon-Do „Gryf”;
- Halyny Shchensnej - Radzikowskiej - lekkoatletyka - Hermes Świdnica;
- Małgorzaty Toroń - lekkoatletyka - Międzyszkolny Uczniowski Lekkoatletyczny Klub Sportowy „Olimpia”;
- Oskara Cebuli - pływanie - Klub Sportowy Svida;
- Dominiki Sokołowskiej - pływanie - Uczniowski Klub Sportowy Svida;
- Kamila Kukli - piłka nożna - Miejski Klub Sportowy Polonia-Stal Świdnica.

Nagrody zespołowe dla zawodników:

- drużyny piłki nożnej - podopiecznych z Domu Dziecka w składzie: Michał Słomiński, Kacper Słomiński, Dawid Maciejewski, Kacper Jędrosek, Sebastian Maciejewski, Jakub Szejder, Mateusz Szejder, Michał Dudzic, Michał Dudzic, Wojciech Dudzic;
- akrobatów - Miejski Klub Sportowy „Polonia” w składzie: Jan Socha, Dorian Pas, Szymon Pas, Szymon Bentkowski.

Nagrody dla trenerów prowadzących szkolenie:

- Piotra Pasa – akrobatyka - Miejski Klub Sportowy Polonia;
- Anny Kozieł – akrobatyka - Miejski Klub Sportowy Polonia.

W roku 2015 dla osób wyróżniających się osiągnięciami w działalności sportowej przyznano nagrody i wyróżnienia na łączną kwotę 19.900,00 zł. Wyróżniono zawodników w następujących kategoriach:

Nagrody indywidualne dla zawodników:

- Piotra Jamro – kickboxing – Stowarzyszenie Fighter Kaczmarek Grodowski;
- Jerzego Brzostowskiego - taekwon-do – Uczniowski Klub Sportowy Taekwon-Do „Gryf”;
- Aleksandry Druciak - siatkówka - Miejski Klub Siatkówki „Świdnica”;
- Ewy Woźniak - siatkówka - Miejski Klub Siatkówki „Świdnica”;
- Julity Rafałko - siatkówka - Miejski Klub Siatkówki „Świdnica”;
- Małgorzaty Toroń - lekkoatletyka - Międzyszkolny Uczniowski Lekkoatletyczny Klub Sportowy Olimpia;
- Natalii Gezella - siatkówka - Miejski Klub Siatkówki „Świdnica”;
- Oskara Cebuli - pływanie – Klub Sportowy Neptun „ Świdnica”;
- Alicji Kubina - taekwon-do - Uczniowski Klub Sportowy Taekwon-do Gryf;
- Arkadiusza Osienko - taekwon-do - Uczniowski Klub Sportowy Taekwon-do Gryf;
- Tomasz Paździora - taekwon-do - Uczniowski Klub Sportowy Taekwon-do Gryf.

Nagrody zespołowe dla zawodników:

- drużyny Świdnickiego Klubu Piłki Ręcznej w składzie: Adam Chmiel, Adrian Trzpił, Aleksander Ingram, Jakub Matłęga, Jakub Zaremba, Karol Wieczorek, Maksymilian Paleń, Mikołaj Schwartz, Olgierd Etel, Patryk Korbut, Paweł Starosta, Rafał Kopyciak, Rafał Kulon, Rafał Wiszniowski, Szymon Sokołowski, Wojciech Kryśpiak;
- drużyny Miejskiego Klubu Sportowego Polonia- Stal w składzie: Bartosz Doliński, Fabian Tragarz, Hubert Konstanty, Igor Racja, Janusz Koczut, Kacper Stachurski, Kornel Czochara, Ksawery Istelski, Mateusz Trzeciński, Oskar Leśniak, Rafał Dzidek, Trener Mariusz Krupczak;
- drużyny Miejskiego Klub Siatkówki „Świdnica” w składzie: Julia Graczyk, Kinga Szarwarska, Kornelia Grzelka, Marta Mielnik, Paulina Jewiarz, Wiktoria Dynowska;
- akrobatów Miejskiego Klub Sportowego Polonia w składzie: Dorian Pas, Jan Socha, Szymon Bentowski, Szymon Pas.

Nagrody dla trenerów prowadzących szkolenie:

- Krzysztofa Terebun - piłka ręczna - Świdnicki Klub Piłki Ręcznej Świdnica;
- Marka Olczyka - siatkówka - Miejski Klub Siatkówki „Świdnica”;
- Mariusza Kuca - boks - Stowarzyszenie Boks Polonia Świdnica;
- Miciosa Theodosiadis - Międzyszkolny Uczniowski Lekkoatletyczny Klub Sportowy Olimpia;
- Mirosława Treczyńskiego - Stowarzyszenie Boks Polonia Świdnica;
- Piotra Goduli - siatkówka - Gimnazjum nr 3 w Świdnicy;
- Waldemara Zdebskiego - taekwon-do - Uczniowski Klub Sportowy Taekwon-do Gryf.

Nagrody dla osób wyróżniających się osiągnięciami w działalności sportowej:

- Aleksandry Zelek- piłka ręczna - Świdnicki Klub Piłki Ręcznej „Świdnica”;
- Małgorzaty Hoszowskiej - Ziemak - sport motorowy, łyżwiarstwo figurowe – Automobil Klub Sudecki;
- Michała Wawro - akrobatyka - Miejski Klub Sportowy Polonia.

Wybrane przedsięwzięcia podejmowane na rzecz mieszkańców Świdnicy zapewniające możliwość spędzenia czasu wolnego:

W dniu 31 stycznia 2014 r. w Świdnicy odbyło się **I Międzynarodowe Forum Lokalnych Sportowców**. 20 znakomitych sportowców spotkało się z 400 uczniami ze świdnickich szkół oraz okolicznych miejscowości na treningach, warsztatach i panelach dyskusyjnych. W świdnickim Forum udział wzięli m.in. Michał Bębenek, Dorota Świeniewicz, Renata Mauer-Różańska, Janusz Gol, Waldemar Glinka, Jerzy Matlak, Jarosław Lato, Piotr Snopczyński i Piotr Betlej. Forum było świętem sportu, okazją do rozpropagowania wśród młodzieży idei, że sport może być sposobem na życie. Organizatorem przedsięwzięcia było Gimnazjum nr 3 w Świdnicy. Zaproszenie znakomitych sportowców było możliwe dzięki współorganizatorom i partnerom tj.: ŚKPR, MKS Świdnica, UKS Dekoria, STAL Świdnica, Fundacji Wspierania Sportu „Łączy nas football”.

W dniu 9 lutego 2014 r. w Rzeczcze zorganizowany zostały **Śnieżny Piknik Rodzinny**. Imprezie towarzyszyły liczne atrakcje m.in. zabawy na śniegu dla dzieci, testowanie nart świątowych marek z możliwością mierzenia czasów przejazdu, slalom dla małych dzieci, slalom Snowslider w drużynach dwuosobowych i bez ograniczeń wiekowych, także ciekawe gry i zabawy oraz ciepły poczęstunek z żurkiem i pieczonymi kielbaskami.

W dniach 11-13 kwietnia 2014 r. odbyła się **42. edycja Rajdu Świdnickiego-KRAUSE-II rundy LOTOS Rajdowych Samochodowych Mistrzostw Polski 2014 r. oraz II rundy Rajdowego Pucharu Polski**. Uroczysty start i meta zlokalizowane były w świdnickim Rynku. W rejonie świdnickiego OSiR-u zorganizowane zostało „Miasteczko Rajdowe”. Rajd jest ogromnym przedsięwzięciem sportowym i wydarzeniem, które przyciąga uwagę miłośników motoryzacji z całej Polski, a także z zagranicy. Jest naszą wizytówką i rozpoznawalną marką w całym kraju. W tym czasie Świdnica gościła wielu zawodników, kibiców i dziennikarzy sportowych. Rajd wygrał w swoim dwudziestym drugim starcie w RSMP Wojciech Chuchała, drugi na mecie był Grzegorz Grzyb. Trzecie miejsce zajął Tomasz Kuchar. Organizatorem Rajdu był Automobilklub Sudecki m. in. przy współudziale miasta Świdnicy i powiatu świdnickiego. Oficjalna strona rajdu - www.rajdkrause.pl.

W dniu 16 maja 2014 r. Świdnica znalazła się na trasie Polskiego Rajdu Ekologicznego pod hasłem „Kochamy Polskę i Ty Ją kochaj” połączonego z konferencją naukową „**Vehicles of the Future**”. Przedsięwzięcie organizowane przez Politechnikę Wrocławską rozegrano na trasie Wrocław–Oława–Świdnica–Jawor–Jakuszyce–Szklarska Poręba. W świdnickim Rynku miała miejsce prezentacja alternatywnych konstrukcji pojazdów z silnikami zasilanymi biopaliwami. Świdnica w ramach rajdu promowana była jako „Piastowska Świdnica – pierwsze miasto pod patronatem największego z rodu Polaków św. Jana Pawła II, a także miasto domów pasywnych, pomp ciepła i energetyki solarnej”.

W od czerwca do sierpnia 2014 r. kontynuowany był projekt kulturalno – rekreacyjny pn. „**Z Mamą i Tatą odkrywam Świdnicę**”, bezpłatnych rodzinnych wycieczek po Świdnicy z przewodnikami. W sobotnich spacerach udział wzięli rodzice i dzieci od 5 do 10 lat. Projekt obejmował 2 cykle po 5 wycieczek tematycznych dla rodziców z dziećmi oraz 6 wycieczek dla dorosłych. Uczestnicy przy wsparciu przewodnika mieli możliwość poznać ciekawostki dotyczące miasta. Wszystkim spotkaniom towarzyszył pokaz multimedialny. Celem projektu było pobudzenie motywacji najmłodszych i dorosłych mieszkańców Świdnicy do lepszego poznawania swojego miasta oraz propagowanie wzorca aktywnego spędzania wolnego czasu poprzez turystykę, rekreację,

krajoznawstwo. Podczas spacerów po Starym Mieście na dzieci czekało wiele niespodzianek i tajemnic do odkrycia oraz mnóstwo ciekawych opowieści przygotowanych przez doświadczonych przewodników. Uczestnicy odwiedzili dawny kościół zakonu Urszulanek, zobaczyli barokowy wystrój katedry i Kościoła Pokoju, świdnicką wieżę ratuszową. Mali uczestnicy wycieczek otrzymywali pamiątkowe, rysunkowe mapki miasta z legendami świdnickimi.

W dniach 15 - 25 lipca 2014 r. na terenie Świdnickiego Ośrodka Sportu i Rekreacji realizowany był projekt dydaktyczno- wychowawczy pn. „**Miasto Dzieci**” skierowany do dzieci w wieku od 6 do 12 lat. W ciągu dwóch tygodni blisko 600 dzieci, po 6-8 godzin dziennie na zasadzie półkolonii przebywało bezpłatnie na terenie zorganizowanego dla nich miasteczka. Mali uczestnicy zostali zarejestrowani w tzw. agencji pracy, która wysyłała dzieci do pracy w różnych zawodach, gdzie otrzymywali wynagrodzenie w walucie miasta. Zgromadzone środki mogły wydać na drobne upominki, słodycze, czy zabawkę w Sklepie Marzeń. W trakcie warsztatów dzieci poznawały sposób działania niewielkiego miasta, dostawali zadania, jakie wykonują władze i urzędy, bankowcy, dziennikarze, strażacy, górnicy, hutnicy, itp, a także miały możliwość nauczania się planowania wydatków, organizacji czasu i pracy w grupie. Przedsięwzięcie było mocno rozpropagowane w mediach, co stanowiło skuteczną formę promocji miasta.

W dniu 3 kwietnia 2015 r. Miasto włączyło się w akcję społeczną pn. „**Sprzątamy brzegi rzeki**”, której efektem było wysprzątanie terenu przy rzece.

Od 19 kwietnia do 27 września 2015 r. miał miejsce cykl bezpłatnych wycieczek z przewodnikiem po Świdnicy oraz wycieczek po dawnym księstwie świdnicko-jaworskim pn. „**Odkrywamy Świdnicę**”. Tematy wycieczek: „Spacer po średniowiecznej Świdnicy” w czasie którego uczestnicy mogli dowiedzieć się jak wyglądało średniowieczne miasto i jak się w nim żyło, „Zamek Grodno”, „Znani świdniczanie – Piastowie”, „Gola Świdnicka, Gogołów i Sobótka - średniowieczne zamki i kościoły”, „Perła gotyku- katedra pw. św. Stanisława i Wacława w Świdnicy”, „Zamek Bolków”.

W dniach 24-26 kwietnia 2015 r. odbyła się **43. edycja Rajdu Świdnickiego –KRAUSE**. I rundy Lotos Rajdowych Samochodowych Mistrzostw Polski oraz I rundy Rajdowego Pucharu Polski. Rozpoczęcie i zakończenie rajdu - Świdnica, prolog rajdu rozegrany został ulicami miasta. Na starcie stanęło 50 załóg, w tym wielu utytułowanych zawodników oraz nowicjuszy. Zwycięzcami 43 edycji - Grzegorz Grzyb i Robert Hundla. Drugie miejsce przypadło Tomaszowi Kucharowi i Danielowi Dymurskiem. Impreza od lat organizowana jest przez Automobil Klub Sudecki. Rajd Świdnicki wspierany był finansowo m. in. przez Urząd Miejski w Świdnicy. Oficjalna strona rajdu - www.rajdkrause.pl.

W dniach 6-9 maja 2015 r. miały miejsce zmagania **50. Wyścigu Kolarskiego Szlakiem Grodów Piastowskich** z honorowym startem ze Świdnicy. Cała trasa liczyła 176 km i rozgrywana była w całości w okolicach Świdnicy z metą w naszym mieście. Świdnica po raz 11 gościła kolarzy biorących udział w wyścigu. Wyścig wpisany jest przez Międzynarodową Organizację Kolarską UCI do grona największych imprez kolarskich w Europie „UCI Europe Tour”. Impreza z wieloletnimi tradycjami i historią.

W roku 2015 Miasto po raz kolejny przygotowało ofertę wakacyjną dla dzieci i młodzieży. Dzieci i młodzież do wyboru mieli: obóz w Niesulicach, półkolonie zorganizowane przez Młodzieżowy Dom

Kultury, „Miasto Dzieci” oraz cały szereg zajęć organizowanych przez Świdnicki Ośrodek Kultury i Świdnicki Ośrodek Sportu i Rekreacji.

W dniach od 18-27 sierpnia 2015 r. zorganizowane zostały dwa turnusy w formie półkolonii dla ok. 750 dzieci w ramach projektu „**Miasto Dzieci**”. Działania skierowane były do dzieci w wieku 6 - 12 lat. Celem przedsięwzięcia była organizacja dzieciom, które nie mają możliwości skorzystania ze zorganizowanego wypoczynku, ciekawych, fantastycznych, niesamowitych wakacji oraz edukacja i rozwój u dzieci kompetencji przedsiębiorczości, poprzez pokazanie specyfiki różnych zawodów, różnych możliwości zatrudnienia, zawodów z jakimi mogą zetknąć się w przyszłości i pomóc w odnalezieniu zajęcia, które je najbardziej zainteresuje. W trakcie turnusu warsztatów dzieci poznawały sposób działania niewielkiego miasta, realizowały zadania, jakie wykonują władze i urzędy, a także uczyły się planowania wydatków, organizacji czasu i pracy w grupie. Za swój wysiłek otrzymywały wynagrodzenie, za które mogły nabywać łakocie, zabawki, a bardziej oszczędni wymarzoną rzecz. Udział w Mieście Dzieci był bezpłatny i odbywał się na terenie Świdnickiego Ośrodka Sportu i Rekreacji. Więcej informacji o projekcie na stronie internetowej www.miaستodzieci.swidnica.pl.

W dniu 14 sierpnia 2015 r. miał miejsce **V Zlot Pojazdów Zabytkowych Motoclassic Wrocław**, zorganizowany w świdnickim Rynku. Do Świdnicy przyjechały 22 wehikuly. Mieszkańcy miasta mogli podziwiać prawdziwe cuda motoryzacji tj.: unikat na skalę Polski fiat 133 z 1977 r., czy zabytkowy fiat 125p.

Władza

Hasło: „Służba publiczna”

Władze Świdnicy, realizują wiele zadań i wyzwań, jakie przed nimi postawiono m.in. wraz z przystąpieniem do Unii Europejskiej. Jednym z nich, nie mniej ważnym od pozostałych jest dostosowanie rozwoju miasta do wymagań europejskich, a w szczególności świadome uczestnictwo w kształtowaniu warunków rozwoju gospodarczego, zgodnie z Krajową Polityką Miejską. Do realizacji tego celu władze wykorzystują szereg instrumentów i metod postępowania, które służą głównie pobudzaniu przedsiębiorczości w zakresie **rozwoju gospodarczego**.

Duże znaczenie dla władz miasta ma zrównoważony rozwój gospodarczy miasta oraz stabilny i równomierny postęp na szczeblu lokalnym oraz łączenie problemów ekologicznych z ekonomicznymi, społecznymi i urbanistycznymi. W tym celu wdrażane są dokumenty strategiczne, które pozwalają na realizację wielu przenikających się tematów, tj.: kształtowanie przestrzeni, transport i mobilność miejska, niskoemisyjność i efektywność energetyczna, rewitalizacja, polityka inwestycyjna, rozwój gospodarczy, ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu, zarządzanie obszarami miejskimi, czy partycypacja społeczna.

Wszystkie zadania prowadzone przez Miasto miały na celu przede wszystkim poprawę i rozbudowę przestrzeni publicznej oraz uczynienie Świdnicy dobrym miejscem do życia- całego życia. Istotnym zadaniem było utrzymanie w ruchu infrastruktury codzienności, w taki sposób, aby mogła służyć kolejnym pokoleniom. Infrastruktura opisana w wyborze 2 – Postać miasta.

Silnie akcentowany był udział mieszkańców oraz innych „użytkowników” miasta w planowaniu i realizacji ich rozwoju oraz kwestia rozwijania wielopoziomowej współpracy w zarządzaniu obszarami miejskimi. Wskazano także na potrzebę i narzędzia racjonalnego gospodarowania zasobami (ziemi, wody, środowiska, energii), poprawę środowiska i adaptację do

zmian klimatu, które w znacznym stopniu dotyczą mieszkańców oraz na potrzebę odpowiedzi na problemy demograficzne.

W ramach Aglomeracji Wałbrzyskiej, Świdnica włączyła się w prace nad opracowaniem dokumentów strategicznych wspierających integrację i rozwój wspólnego obszaru funkcjonalnego dla 22 gmin. W latach 2014-2015 opracowano i wdrożono n.w. dokumenty:

- ✓ Strategię Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Wałbrzyskiej;
- ✓ Zintegrowany Program Transportu Publicznego;
- ✓ Program Gospodarki Niskoemisyjnej (Świdnica ma odrębny Program pn. „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej na terenie Gminy Miasta Świdnicy”).

W latach 2014-2015 starano się rozbudować przestrzeń wolności obywatelskiej i ekonomicznej, dążąc do poszerzania zakresu spraw, w których decyzje podejmują sami zainteresowani.

W roku 2014 przeprowadzono po raz pierwszy akcję „**Moja Świdnica – mój budżet**” w ramach **budżetu obywatelskiego**, w której mieszkańcom Świdnicy umożliwiono dyskusję i bezpośredni wpływ na decyzje o przeznaczeniu części budżetu miasta na przedsięwzięcia zgłoszone bezpośrednio przez obywateli /www.glosuj.swidnica.pl/. Świdniczanom dano możliwość decydowania o ważnych dla nich inwestycjach, a władze miasta wprowadzając inicjatywę liczyły na to, że:

- ✓ wzmocnią wśród świdniczan postawy obywatelskie i współodpowiedzialność za miasto;
- ✓ podniosą poziom aktywności obywatelskiej;
- ✓ wzmocnią tożsamość i poczucie więzi obywatelskiej;
- ✓ pokażą mieszkańcom nowoczesne mechanizmy funkcjonowania miasta;
- ✓ lepiej poznają potrzeby świdniczan.

W roku **2014** w ramach I budżetu obywatelskiego świdniczanie mieli do dyspozycji 3,5 mln zł – 2,9 mln zł na projekty ogólnomiejskie oraz 600 tys. zł na projekty w siedmiu dzielnicach (od 60 do 140 tys. zł). Głosowanie trwało trzy dni i odbyło się tradycyjnie. Głosy oddało 6.244 świdniczan - frekwencja wyniosła 12,46%. **Świdniczanie zdecydowali** o realizacji n.w. zadań dzielnicowych:

- ✓ Przebudowa chodników na Osiedlu Zawiszów – 27.597,51 zł;
- ✓ Przebudowa chodników na ul. Kard. Stefana Wyszyńskiego - 67.969,80 zł;
- ✓ Budowa zespołu rekreacyjnego przy Gimnazjum nr 4 - 38.000,00 zł;
- ✓ Ławki przy ul. Waleriana Wróblewskiego na Osiedlu Młodych - 4.000,00 zł;
- ✓ Opracowanie koncepcji dla zespołu sportowo-rekreacyjnego na Osiedlu Zawiszów - 20.000,00 zł;
- ✓ Przebudowa alejki w parku Kanonierów- 49.999,72 zł;
- ✓ Rozbudowa placu zabaw w parku Centralnym - 106.925,36 zł;
- ✓ Rozbudowa placu zabaw na Osiedlu Zarzecze - 61.083,75 zł;
- ✓ Wykonanie małej architektury na pl. Św. Małgorzaty – 49.999,72 zł;
- ✓ Mała architektura na Osiedlu Zawiszów- 39.790,97 zł;
- ✓ Wykonanie małej architektury na Osiedlu Zarzecze (TBS) - 12.000,00 zł;
- ✓ Budowa oświetlenia ciągów pieszych na Osiedlu Młodych - 61.799,23 zł;
- ✓ Remont klubu Seniora na Osiedlu Zarzecze – 19.990,17 zł;
- ✓ Budowa placu zabaw w rejonie ulicy Bartosza Głowackiego i Armii Krajowej – 86.129,48 zł;
- ✓ Budowa boiska sportowego przy ul. Kraszowickiej – 59.999,99 zł;

Na realizację zadań **dzielnicowych** wydatkowano kwotę **705.285,70 zł**.

Z listy **ogólnomiejskiej** świdniczanie oddali najwięcej głosów na zadania:

- ✓ Opieka nad osobami chorymi poprzez uruchomienie hospicjum stacjonarnego przy „Caritas” Diecezji Świdnickiej – 900.000,00 zł;

- ✓ Opieka nad osobami chorymi poprzez uruchomienie hospicjum stacjonarnego z częścią opiekuńczo - leczniczą przez Towarzystwo Przyjaciół Chorych „Hospicjum” – 2.000.000,00 zł;

We wrześniu 2014 w ramach **II akcji „Moja Świdnica – mój budżet”** świdniczanie mieli do dyspozycji 3,5 mln zł – 2,5 mln zł na projekty ogólnomiejskie oraz 600 tys. zł na projekty w siedmiu dzielnicach (od 60 do 140 tys. zł), zaplanowane na rok **2015**. Głosowanie trwało trzy dni i odbyło się tradycyjnie i przez internet. W głosowaniu wzięło udział 4.855 osób – frekwencja 9,75%. Świdniczanie zdecydowali o realizacji nw. zadań dzielnicowych:

- ✓ Rozbudowa Szkoły Podstawowej nr 1 przy ul. Galla Anonima – etap I – 1.327.856,53 zł;
- ✓ Budowa zespołu rekreacyjnego „Kasztanowy zakątek” na pl. Wojska Polskiego – 175.921,76 zł (w tym 126.088,10 zł środki UMWD);
- ✓ Budowa placu zabaw w parku im. Gen. Władysława Sikorskiego – 114.924,43 zł (w tym 105.576,43 zł środki UMWD);
- ✓ Budowa boisk sportowych na terenie Gimnazjum nr 1 przy ul. Mieczysława Kozara-Słobódzkiego – 200.000,00 zł;
- ✓ Budowa oświetlenia terenu rekreacyjnego przy ulicy Gen. Ignacego Prądzyńskiego przy kościele pw. Najświętszej Marii Panny Królowej Polski – 49.587,00 zł;
- ✓ Budowa placu zabaw w centrum tzw. „Plastra miodu” – 147.093,42 zł (w tym 97.704,99 zł środki z UMWD);
- ✓ Budowa drogi wjazdowej do Klubu Seniora przy parafii pw. Miłosierdzia Bożego przy ulicy Rolniczej – 39.999,60 zł (w tym 20.630,48 zł środki UMWD);
- ✓ Budowa boiska sportowego wielofunkcyjnego na terenie Gimnazjum nr 4 przy ul. Jodłowej - 100.000,00 zł;
- ✓ Przebudowa chodników przy ul. Reja – 72.981,56 zł;
- ✓ Zagospodarowanie terenu nad rzeką Bystrzycą na plażę wraz z budową boiska, placu zabaw, małej architektury i oświetlenia terenu – 66.174,60 zł (w ramach zadania wykonano: dokumentację geodezyjną, opracowano projekt rozbiórki obiektów budowlanych, uporządkowano teren i wykonano roboty rozbiórkowe obiektów przy ul. Kraszowickiej);
- ✓ Koncepcja zagospodarowania kwartału pomiędzy ulicami Bartosza Głowackiego i Armii Krajowej – 18.500,00 zł;
- ✓ Budowa zespołu sportowo-rekreacyjnego pomiędzy terenami Colgate Palmolive, a ul. Ks. Prałata Dionizego Barana (projekt budowlany) - 45.510,00 zł;

Na realizację zadań **dzielnicowych** wydatkowało kwotę **2.358.548,90 zł**.

Z listy **ogólnomiejskiej** świdniczanie oddali najwięcej głosów na zadania:

- ✓ Przebudowa basenu odkrytego przy ul. Śląskiej – etap I – 885.477,00 zł;
- ✓ Zagospodarowanie zalewu Witoszówka z budową przystani i organizacją wypożyczalni sprzętu pływającego - 900.287,00 zł;
- ✓ Budowa schroniska dla zwierząt przy ulicy Pogodnej – 1.241.632,09 zł.

Kolejną ciekawą propozycją dla Świdniczan, po uruchomieniu budżetu obywatelskiego było wprowadzenie w roku 2014 **świdnickiej inicjatywy lokalnej** - formy współpracy samorządu i mieszkańców, w celu wspólnego realizowania zadań publicznych na rzecz społeczności lokalnej. Inicjatywa miała pobudzić aktywność lokalną, a przedsięwzięcia w ramach niej realizowane polepszeniu warunków życia wspólnoty. Zakres, którym objęto zadania objął m.in.: oświatę i wychowanie, rozwój wspólnot i społeczności lokalnych (obejmującą w szczególności: budowę, rozbudowę lub remont dróg, kanalizacji, sieci wodociągowej, budynków oraz obiektów architektury), kulturę, sztukę, podtrzymanie i upowszechnianie tradycji narodowej, wspieranie i upowszechnianie

kultury fizycznej i sportu, turystykę, ekologię, a także działania związane z porządkiem i bezpieczeństwem publicznym, działalność charytatywną czy promocję i organizację wolontariatu. Dzięki inicjatywie mieszkańcy, którzy uznają, że na terenie Świdnicy konieczna jest określona inwestycja lub innego typu działanie i chcą czynnie uczestniczyć w realizacji pomysłu mogą wystąpić z wnioskiem w tej sprawie do prezydenta. W roku 2014 miasto przeznaczyło na realizację tego pomysłu 50.000,00 zł., z czego 30.000,00 zł na inicjatywy związane z inwestycjami, a 20.000,00 zł na projekty tzw. „miękkie”.

Zadania realizowane w ramach **inicjatywy lokalnej** w latach 2014-2015 zostały opisane w Wyborze – Kapitał Społeczny, podwybór Tożsamość.

Narzędziem informacji o pracy Urzędu jest strona internetowa www.um.swidnica.pl, www.swidnica.bip-gov.info.pl, na której zamieszczane są obszernie i szczegółowe informacje, tj. akty prawa miejscowego, plany, strategie, sprawozdania i analizy.

Działalność Urzędu Miejskiego w Świdnicy dotyczyła świadczenia usług dla klientów indywidualnych oraz instytucji i firm w ramach realizacji zadań o charakterze publicznym. W realizacji świadczonych usług istotną kwestią był ich poziom. Kluczowymi elementami, które wpłynęły w latach 2014-2015 na **jakość świadczonych usług** były:

- Stworzenie rozwiązań sprzyjających podwyższaniu kwalifikacji przez pracowników w oparciu o politykę szkoleniową. Pracownicy urzędu uczestniczyli w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych;
- Sprawnie funkcjonujące **Biuro Obsługi Interesanta** z elektronicznym obiegiem dokumentów, który zapewnia klientom swobodną wymianę dokumentów w formie elektronicznej;
- Prowadzenie stron internetowych oraz profilu na portalu społecznościowym Facebook;
- Prowadzenie **elektronicznego obiegu dokumentów w systemie OO Document Manager**, który obsługuje pełen obieg korespondencji oraz umożliwia całkowitą kontrolę przepływu dokumentów;
- Wykorzystanie **Systemu Elektronicznej Sieci Przesyłu Informacji i Dokumentów (SESPID)** do usprawnienia zadań z zakresu pomocy społecznej poprzez system generujący informacje potrzebne do skrócenia czasu oczekiwania na wydanie decyzji, a tym samym odciążenie interesantów od donoszenia wymaganych zaświadczeń www.sespid.praca.swidnica.pl;
- Poniesienie nakładów na zakup odpowiedniej jakości sprzętu komputerowego i **specjalistycznego oprogramowania** w celu zapewnienia sprawnej obsługi klientów oraz prawidłowej realizacji zadań: program do monitorowania sprzętu, oprogramowania, inwentaryzacji sprzętu i sieci komputerowej oraz system operacyjny do obsługi serwera wirtualizacji. Posiadane obecnie wersje oprogramowania umożliwiają współpracę systemów informatycznych Urzędu, Powiatu, Sądu oraz organów prowadzących ewidencję gruntów i budynków. Edycja oraz przekazywanie aktów prawnych do publikacji odbywa się za pomocą specjalistycznego oprogramowania;
- Powołanie 17 osobowego **gminnego zespołu zarządzania kryzysowego** stanowiącego organ pomocniczy Prezydenta Miasta w zapewnieniu wykonywania zadań zarządzania kryzysowego;
- Prowadzenie z myślą o mieszkańcach bezpłatnego Samorządowego Informatora **SI SMS** z ośmioma serwisami informacyjnymi o:
 - najważniejszych i najciekawszych miejskich imprez sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych,
 - najważniejszych zagrożeniach: wichury, burze, katastrofy, poważne awarie - www.sims.pl;
- Prowadzenie stron internetowych tj.: um.swidnica.pl, kongresturystyki.pl, sukcesywidniczan.pl, nieruchomosci-swidnica.pl, swidnickakoleda.pl, swidnickigryf.pl, festiwalrezyserii.pl (2014), glosuj.swidnica.pl, wieza.swidnica.pl, karta.swidnica.pl, polmaraton.swidnica.pl oraz profilu na portalu Facebook „Świdnica rynek z tradycjami”, „Kongres Turystyki Polskiej”, „RST

Półmaraton Świdnicki”, Świdnicka Kolęda, Jarmark Bożonarodzeniowy”, a także Instagram i kanały na You Tube;

- uruchomienie platformy e-puap do załatwiania spraw urzędowych.

Świadczone przez Urząd Miejski w Świdnicy usługi spotykały się z nagrodami i wyróżnieniami. Miasto w latach 2014-2015 było:

- laureatem konkursu „**Najwyższa Jakość QI 2014**”, **Złote Godło w kategorii QI Service** i otrzymało certyfikaty **potwierdzające posiadanie najwyższych standardów w urzędzie** oraz wyróżnienie **Perłą Jakości QI**;
- wyróżnione godłem „**Teraz Polska**” 2014 wśród sześciu gmin nominowanych;
- wyróżnione 5 miejscem w kategorii miast od 50 tys. do 150 tys., jako **Miasto Atrakcyjne dla Biznesu - ranking miesięcznika Forbes**;
- nagrodzone III miejscem w kategorii najlepszego samorządu w miastach do 100 tys. mieszkańców w ogólnopolskim rankingu „**Perły Samorządu**” – przyznawanym przez Dziennik Gazetę Prawną;
- nagrodzone „**Dolnośląskim Gryfem**” 2014 nagrodą gospodarczą XI edycji konkursu organizowanego przez Zachodnią Izbę Gospodarczą, Związek Pracodawców Polska Miedź oraz Urząd Marszałkowski Dolnego Śląska, partner merytoryczny firma PWC. Nagroda została przyznana dla samorządu za szczególne sukcesy we współpracy z biznesem;
- wyróżnione w trzeciej edycji rankingu „**Gmina na 5!**” i 2 wynik na Dolnym Śląsku z ośmiu miast wyróżnionych – badania prowadzone są przez studentów i naukowców ze Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie metodą tajemniczego klienta, których celem jest wyłonienie jednostek samorządu terytorialnego, które są najbardziej przyjazne inwestorom;
- zwycięzcą konkursu „**Dolny Śląsk przyjazny rodzinie**”, zorganizowanego przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego. Wyróżnione zostały działania podejmowane na rzecz rodziny i polityki prorodzinnej, realizowanej przez samorząd;
- laureatem konkursu w kategorii urzędy miast, gmin na „**Najlepiej Oświetloną Gminę i Miasto 2014 r.**” oraz „**Najlepsza Inwestycja Oświetleniowa 2014**” organizowanego przez Polski Związek Przemysłu Oświetleniowego za oświetlenie i iluminację budynku dworca kolejowego w Świdnicy w związku z jego przebudową i rewitalizacją;
- laureatem Dolnośląskiego Plebiscytu Gospodarczego „**Gwiazdy Biznesu 2015**” w kategorii Samorząd Przyjazny Biznesowi;
- laureatem Specjalnej Edycji Programu „**Przyjazna Gmina 2015 – Samorząd 25-lecia**”, w kategorii gmina miejska o charakterze przemysłowo – handlowym (do 100 tys. mieszkańców) organizowanego przez redakcję „Forum Biznesu” i „Biznes Trendy”;
- nagrodzone **Godłem „Teraz Polska” 2015**, polskim znakiem promocyjnym w XXV edycji konkursu, której celem jest wyłonienie oraz wyróżnienie najlepszych pod względem gospodarności oraz atrakcyjności dla mieszkańców i przedsiębiorców gmin w Polsce;
- nagrodzone III miejscem w kraju w rankingu „**Perły Samorządu**” 2015 w kategorii gmin do 100 tys. mieszkańców dla najlepszego samorządu na 25-lecie samorządu w Polsce. Nagroda przyznana przez redakcję Dziennika Gazety Prawnej, która oceniała wnioski m.in. pod względem gospodarności, sprzyjania przedsiębiorczości, postępu technologicznego, demografii, programów mieszkaniowych, infrastrukturalnych, socjalnych, sportowo-rekreacyjnych oraz innowacji za okres 25 lat;
- wyróżnione w elitarnym rankingu „**Polskie Miasta Przyszłości**” – „**Europejskie miasta i regiony przyszłości 2015/2016**” opracowanym przez opiniotwórcze pismo z grupy Financial Times, fDi Magazine, które specjalizuje się w problematyce zagranicznych inwestycji bezpośrednich. Świdnica została wyróżniona w dwóch kategoriach rankingu: I miejsce wśród

małych miast w kategorii: kapitał ludzki i poziom życia, wyprzedzając Mielec, Starachowice, Piotrków Trybunalski i Nową Sól i II miejsce w kategorii najbardziej przyjaznego miasta dla biznesu Świdnica wyprzedzając Błonie, Kutno i Oławę.

Wydarzeniem promującym Świdnicę w środowiskach biznesowych i samorządowych w całym kraju była organizacja **V Ogólnopolskiego Kongresu Regionów**, który odbył się w dniach 10-12 czerwca 2014 r. Kongres został zorganizowany pod hasłem „Przywództwo, odpowiedzialność, kreatywność” i dotyczył nowej roli władz samorządowych. W spotkaniu wzięli udział samorządowcy, ludzie nauki, biznesu i przedstawiciele organizacji pozarządowych z całego kraju. Spotkanie przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego poświęcone było najistotniejszym kwestiom funkcjonowania miast, gmin, powiatów i województw. W trakcie trzech dni kongresowych odbyło się kilkadziesiąt paneli dyskusyjnych i sesji plenarnych. Honorowy Patronat objął Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisław Komorowski, Honorowy Partner Merytoryczny - Komisja Europejska, Partnerzy Merytoryczni: Związek Miast Polskich, Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej, Związek Powiatów Polskich, a Partnerem strategicznym przedsięwzięcia był samorząd województwa dolnośląskiego. Gościem specjalnym V Kongresu Regionów był **Rudolph Giuliani** – **legendarny burmistrz Nowego Jorku**, który podzielił się z uczestnikami Kongresu swoimi doświadczeniami i przemyśleniami. Organizatorem Kongresu było Miasto Świdnica oraz Ringier Axel Springer Polska.

Podczas Kongresu rozstrzygnięte zostały rankingi i konkursy:

- N15 – Ranking Prezydentów Miast „Newsweeka”;
- Konkurs dla Wójtów i Burmistrzów;
- Ranking Miast Atrakcyjnych dla Biznesu „Forbesa”. Konkurs „Miasto Szans – Miasto Zrównoważonego Rozwoju”;
- Ranking Gmin i Powiatów 2013 Związku Powiatów Polskich;
- Ranking Energii Odnawialnej ZPP.

Najważniejszą nagrodą gospodarczą przyznawaną w naszym mieście, a zarazem ważnym wydarzeniem promującym Świdnicę w środowiskach biznesowych jest coroczna uroczysta gala przyznania statuetek „**Świdnickiego Gryfa**”, w której biorą udział świdniccy przedsiębiorcy. W dniu 18 września 2015 r. o gospodarcze wyróżnienie po raz jedenasty walczyło osiemnaście przedsiębiorstw w nw. kategoriach:

- ✓ **Sudecki Produkt Regionalny** kapituła nagrodziła ax aequo trzy podmioty – Winnicę Świdnicką Jolanty i Ryszarda Guta, Galerię Moya Magdaleny i Andrzeja Kucharskich oraz Śnieżkę –Invest Sp. z o.o.;
- ✓ **Dynamiczny Rozwój Firmy** – kapituła nagrodziła firmę RST Sp. z o.o. sp.k.;
- ✓ **Innowacyjność** – kapituła nagrodziła firmę Solgaz Sp. z o.o.;
- ✓ **Firma Społecznej Odpowiedzialności Biznesu** – kapituła nagrodziła firmę GALESS Sp. z o.o.;
- ✓ **Najlepszy Debiut Gospodarczy** – kapituła nagrodziła firmę Resio Eweliny Kwit- Betlej;
- ✓ **Gryf Bez Barrier** - kapituła nagrodziła firmę PHUP MARCONI Sp. z o.o. ZPCHr;
- ✓ **Najlepsza Firma Transgraniczna** - kapituła nagrodziła firmę GRUND a.s.;
- ✓ **Wybitna Osobowość Pogranicza** - kapituła nagrodziła Ivana Adameca - burmistrza miasta Trutnov;
- ✓ **Wybitna Osobowość** - kapituła nagrodziła dr Adama Biernackiego;
- ✓ **Najlepszy Pracodawca** - kapituła nagrodziła firmę ELECTROLUX POLAND sp. z o.o.;
- ✓ **Najlepsza Obsługa Klienta** - kapituła nagrodziła Karczmę „Zagłoba”;

- ✓ **Nestor świdnickiego biznesu** - kapituła nagrodziła Marię Kasprovicz - właścicielkę Baru Turysta, Macieja Karpińskiego - właściciela firmy Farma Miejska, Marka Michalaka - właściciela firmy „Wektor”.

Nagrodę specjalną Prezydenta Miasta dla organizacji pozarządowej otrzymał Hufiec ZHP im. Szarych Szeregów w Świdnicy.

W dniu 29 maja 2015 r. w Teatrze Miejskim w Świdnicy odbyła się uroczysta gala z okazji **25-lecia samorządności**. W uroczystości wzięli udział obecni i byli radni, a także prezydenci miasta, parlamentarzyści, urzędnicy. Podczas spotkania prelekcje wygłosiła Prezydent Miasta Świdnicy Beata Moskal-Słaniewska oraz dyrektor Biura Związku Miast Polskich Andrzej Porawski. Odbyła się debata na temat "Samorządu z perspektywy radnych". Uroczystości zakończył występ artystyczny znanej aktorki - Katarzyny Żak.

Prezydent Miasta sprawując kierownictwo nad pracą Urzędu m.in. przyjmował od mieszkańców miasta wnioski i skargi oraz sprawował kontrolę zarządczą w Urzędzie i w jednostkach organizacyjnych gminy. W roku 2014 roku w Urzędzie zarejestrowano **376 interwencji**, z czego 273 interwencji, tj. 72,6% przekazano do Departamentu Mienia Komunalnego, w tym 211 interwencji do Referatu Gospodarki Mieszkaniowej.

W 2015 roku w Urzędzie zarejestrowano **625 interwencji**, z czego 345 interwencji tj. 55,2%, przekazano do rozpatrzenia do Departamentu Mienia Komunalnego. Interwencje najczęściej dotyczyły gospodarki mieszkaniowej /przyznania i przyspieszenia przydziału mieszkania oraz umorzenia zaległości czynszowych/.

W 2014 roku w Urzędzie zarejestrowano **5 skarg** na działalność pracowników Urzędu Miejskiego. Natomiast w roku 2015 zarejestrowano **12 skarg** (10 - na działalność pracowników Urzędu, 1 - na działalność dyrektora Szkoły Podstawowej nr 4 i 1 - na działalność Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy).

W 2014 roku w Biurze Rady Miejskiej, radni złożyli **339 interpelacji**. Natomiast w roku 2015 - **518 interpelacji**. Większość z nich została przekazana do Departamentu Transportu, Wydziału Dróg i Infrastruktury Miejskiej. Interpelacje najczęściej dotyczyły remontu chodników, ulic, parkingów, przystanków autobusowych, parków, cmentarzy, wymiany oświetlenia.

Wybór 2 - POSTAĆ MIASTA

Hasło: „Miasto które się rozwija, a nie rozlewa”.

Świdnica jest miastem o ponad 760-letniej tradycji. Zajmuje obecnie 254 miejsce wśród 915 polskich miast pod względem obszaru, który obejmuje **21,76 km²** oraz 76 miejsce pod względem liczby ludności, która na koniec grudnia 2014r. liczyła **58 802** mieszkańców, a na koniec roku 2015 było **58 377** mieszkańców – 20 miejsce pod kątem gęstości zaludnienia.

W mieście mamy wiele cennych zabytków sakralnych, mieszczańskich, militarynych i industrialnych. Na każdym kroku widać średniowieczny układ urbanistyczny Rynku, piękne kamienice reprezentujące mieszaninę stylów i atmosferę dawnego kupieckiego miasta.

Kształt urbanistyczny Świdnicy, mimo widocznych zaburzeń i niedoskonałości, jest dużym atutem strategicznym. W okresie ostatnich lat Świdnica rozwija się intensywnie.

INWESTYCJE W INFRASTRUKTURĘ

Dokonując wyboru głównych inwestycji zrealizowanych w Świdnicy władze Miasta kierowały się kryteriami: wartość zadania, zasięg oddziaływania oraz waga problemu, który jest rozwiązywany. Pozwoliło to na zrealizowanie min. niżej wymienionych przedsięwzięć, które przyczyniły się do udostępnienia kolejnych terenów inwestycyjnych, czy też poprawy warunków funkcjonowania już zagospodarowanych terenów inwestycyjnych.

W latach 2014-2015 realizowano n.w. przedsięwzięcia:

- **Budowę Centrum Przesiadkowego przy ul. Dworcowej i Kolejowej w Świdnicy** – kontynuowano prace rozpoczęte w roku 2013 polegające na rewaloryzacji zabytkowego budynku dworca PKP i stworzeniu regionalnego centrum przesiadkowego dla transportu publicznego w rejonie pl. Grunwaldzkiego i ul. Kolejowej w Świdnicy powiązanego systemem informacji pasażerskiej.

W 2014 r. w ramach kolejnego etapu robót budowlanych:

- dokończono przebudowę dworca autobusowego oraz plac manewrowy z przystankami,
- dokończono przebudowę ul. Dworcowej oraz części pl. Grunwaldzkiego,
- dokończono roboty związane z wykonaniem ogrodzenia wzdłuż torów kolejowych.

W 2015 r.:

- wykonano wiaty przystankowe w rejonie dworca autobusowego,
- wyposażono dworzec autobusowy,
- usunięto kolizję kolektora deszczowego z budowanym tunelem,
- wykonano przejście podziemne pod torami,
- odtworzono tor 2 i 4 (przywrócenie do stanu pierwotnego).

Prace zakończono w sierpniu 2015 r. Łączny koszt zadania 25.201.937,50 zł, w tym dofinansowanie ze środków unijnych w ramach RPO WD na lata 2007 – 2013, Priorytet 3.

Rozwój infrastruktury transportowej na Dolnym Śląsku, Działania 3.3. transport miejski i podmiejski w wysokości 13.836.417,18 zł.

- **Przebudowę ulic Polna Droga i Sprzymierzeńców w Świdnicy – Etap I – Przebudowa ulic Polna Droga i Sprzymierzeńców w Świdnicy, na odcinku od ul. Piaskowej do ul. Rycerskiej wraz z przebudową wiaduktu kolejowego w ciągu łącznicy PLK nr 771 nad w/w ulicami** - realizacja inwestycji pozwoliła na przebudowę wiaduktu kolejowego, a tym samym likwidację bariery komunikacyjnej oraz udrożnienie ciągu komunikacyjnego poprzez poszerzenie części ul. Sprzymierzeńców i ul. Polna Droga wraz z budową bezpiecznych dla pieszych chodników i ścieżki rowerowej, jak również poprawę dostępności komunikacyjnej. Zadanie zakończono w marcu 2014 r.

Łączny koszt zadania 4.594.341,58 zł, w tym w tym dofinansowanie ze środków unijnych w ramach RPO WD na lata 2007-2013, Priorytetu III „Rozwój Infrastruktury transportowej na Dolnym Śląsku”, Działania nr 3.1. „Infrastruktura drogowa” w wysokości 2.927.080,79 zł.

- **Budowę ul. Kliczkowskiej – etap I** – zadaniem objęto przebudowę ulicy Kliczkowskiej, na odcinku pomiędzy ul. Wincentego Witosa, a ul. Wrocławską. Realizacja inwestycji przyczyniła się do skomunikowania rejonów Świdnicy w przemysłowej części miasta oraz poprawiła jakość podróżowania w całym obszarze aglomeracji świdnickiej, zwiększyła bezpieczeństwo użytkowników ruchu oraz stała się istotnym krokiem do ożywienia funkcjonalności zdegradowanych terenów przemysłowych miasta. W ramach zadania wykonano:
 - odcinek drogi dwupasmowej o szer. 7,00 m o łącznej długości 588 m - od ul. Wincentego Witosa do ul. Wrocławskiej wraz z budową skrzyżowania ulic Kliczkowska-Wrocławska-Inżynierska na skrzyżowanie typu rondo,
 - chodnik dla pieszych o szer. 1,50 m-2,00 i drogę dla rowerów o szer. 2,00 m,

- nasyp w sąsiedztwie rzeki,
- 40 miejsc postojowych,
- oświetlenie uliczne i kanalizację deszczową,
- przebudowę kolidujących sieci,
- zjazdy na posesje.

Łączny koszt zadania 3.682.008,65 zł, w tym dofinansowanie ze środków unijnych w ramach RPO WD na lata 2007-2013, Priorytetu IX „Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich na terenie Dolnego Śląska”, Działania nr 9.1 „Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich w miastach powyżej 10 tysięcy mieszkańców” w wysokości 2.771.209,10 zł.

- **Budowę ul. Kliczkowskiej – etap II** – zadaniem objęto przebudowę istniejącej ulicy na odcinku od Wincentego Witosza do ul. Mikołaja Kopernika oraz przebudowę skrzyżowania ul. Kliczkowskiej z ul. Mikołaja Kopernika. W trakcie realizacji zadania wykonano:

- 70 miejsc postojowych,
- oświetlenie uliczne i kanalizację deszczową,
- ścieżkę rowerową,
- przebudowę kolidującej sieci energetycznej.

Łączny koszt zadania 2.500.564,52 zł, w tym dofinansowanie ze środków unijnych w ramach RPO WD na lata 2007-2013, Priorytetu IX „Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich na terenie Dolnego Śląska”, Działania nr 9.1 „Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich w miastach powyżej 10 tysięcy mieszkańców” w wysokości 1.875.564,52 zł.

- **Przebudowę promenady przy ul. Kard. Stefana Wyszyńskiego** – zadaniem objęto przebudowę istniejącego ciągu pieszego o szerokości 8 m, likwidację barier architektonicznych, przebudowę oświetlenia ulicznego oraz przebudowę terenów zielonych. Teren przebudowy objął obszar o łącznej powierzchni ok. 0,417 ha. Zadanie realizowane było ze środków pochodzących z budżetu miasta. Łączny koszt zadania wyniósł 694.335,00 zł.

- **Przebudowę ul. Pionierów w Świdnicy oraz obiektów inżynierskich** – realizacja inwestycji pozwoliła na usunięcie zagrożenia dla ruchu wynikającego ze złego stanu mostów, utworzenie ciągu komunikacyjnego, o dobrej przepustowości, stanowiącego połączenie alternatywne dla drogi wojewódzkiej 379 oraz poprawiła obsługę komunikacyjną w rejonie hali sportowej i cmentarza przy alei Brzozowej. W ramach zadania wykonano:

- przebudowę ulicy Pionierów na odcinku pomiędzy ulicami Śląską i Sprzymierzeńców - dł. odc. 187mb,
- budowę chodników i ścieżek rowerowych, dwóch zatok autobusowych, o szerokości 3,00 m i długości 20 mb,
- przebudowę zjazdów,
- montaż elementów bezpieczeństwa ruchu,
- rozbiórkę i budowę mostu na potoku Witoszówka,
- rozbiórkę mostu na kanale Młynówka i budowę w jego miejsce przepustu,
- montaż elementów bezpieczeństwa ruchu,
- budowę oświetlenia ulicznego i kanalizacji deszczowej,
- przebudowę kolidujących urządzeń wodociągowych i telekomunikacyjnych.

Łączny koszt zadania 3.191.489,71 zł., w tym dofinansowanie z budżetu państwa z Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych w wysokości 1.369.281,18 zł.

- **Budowę ul. Poprzecznej w Świdnicy** - inwestycja polegała na wymianie gruntowej nawierzchni pasa drogowego ulicy na powierzchnię utwardzoną z kostki betonowej z wydzieleniem kolorystycznym i wysokościowym pasa jezdni i obustronnych chodników wraz

z odwodnieniem nawierzchni i odprowadzeniem wód deszczowych do rzeki Bystrzycy. W ramach zadania wykonano:

- odcinek o długości 123,5 m od włączenia w ul. Kraszowicką do granicy pasa drogowego ul. Chłopskiej,
- drogę gminną z kostki betonowej (jezdnia pow. 629 m², chodniki pow. 246 m² i zjazdy pow. 74 m²),
- kanalizację deszczową z rur PVC dł. 126,2 m,
- przebudowę kolidującej sieci telekomunikacyjnej dł. 15,0 m.

Łączny koszt zadania 362.142,04 zł.

- **Rozbudowę wraz z przebudową ul. Wałbrzyskiej (droga wojewódzka nr 379) na odcinku od granic administracyjnych miasta Świdnicy do skrzyżowania z ul. Jana Kochanowskiego (droga powiatowa nr 3396D) wraz z budową ronda** – realizacji zadania poprawiła bezpieczeństwo ruchu drogowego w rejonie skrzyżowania ulic Wałbrzyska – Polna Droga – Kochanowskiego. W trakcie realizacji wykonano:

- rozbiórkę istniejącego i budowę nowego obiektu mostowego,
- przebudowę ulicy Wałbrzyskiej na odcinku od mostu na potoku Witoszówka w Świdnicy do skrzyżowania z ul. Jana Kochanowskiego (pow. 5 992,95 m²),
- przebudowę dojazdów do ronda i zjazdów do posesji przyległych oraz usunięcie kolizji urządzeń obcych,
- budowę i przebudowę kanalizacji deszczowej i kanalizacji sanitarnej,
- przebudowę z rozbudową sieci oświetlenia ulicznego.

Łączny koszt zadania 4.154.693,87 zł, z czego dofinansowanie z Urzędu Wojewódzkiego w wysokości 2.625. 000 zł.

- **Przebudowę drogi gminnej 112030D - Etap I i II** – realizacja zadania pozwoliła na przebudowę drogi gminnej 112030D, poprawę jej stanu technicznego i usunięcie zagrożenie dla bezpieczeństwa jej użytkowników. Zadanie zostało podzielone na dwa etapy:

- Etap I - Przebudowa ul. Gen. Władysława Sikorskiego w Świdnicy obejmująca ulicę Sikorskiego wraz ze skrzyżowaniami ulic bocznych, pętlę autobusową oraz przebudowę przepustu nad potokiem Jabłoniec - teren Gminy Miasto Świdnica (pow. 6 364 m²),
- Etap II – Przebudowa drogi gminnej nr 112030D obejmujący teren Gminy Świdnica – droga gminna wraz ze skrzyżowaniem z ulicą Nad Potokiem (pow. 1 722 m²).

Łączny koszt zadania 4.367.728,75 zł, z czego dofinansowanie z Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych w kwocie 2.068.072,60 zł oraz dotacja celowa z samorządu województwa w wysokości 300.000,00 zł oraz środki finansowe wynikające z porozumienia międzygminnego (Gmina Świdnica) w kwocie 333.617,56 zł.

INWESTYCJE O CHARAKTERZE SPOŁECZNYM

Dokonując wyboru inwestycji społecznych władze miasta w ostatnich latach kierowały środki finansowe na przedsięwzięcia, których celem miał być nie tyle dochód z inwestycji, co zysk społeczny - rozwój prowadzący do zmiany społecznej. Wykonywano remonty obiektów poprawiając tkankę urbanistyczną - architektoniczną, bezpieczeństwo, estetykę oraz przygotowano dokumentację, która pozwoli na kolejne inwestycje w infrastrukturę społeczną.

W latach 2014 - 2015 przystąpiono do realizacji, czy też kontynuowano niżej wymienione zadania:

- **Budowa socjalnego wielorodzinnego budynku mieszkalnego przy ul. Robotniczej** - został opracowany projekt budowlany na budowę w latach 2016-2017 socjalnego wielorodzinnego budynku mieszkalnego 1-klatkowego, 3-kondygnacyjnego z 24 lokalami mieszkalnymi, w tym dla osób niepełnosprawnych na wózkach. Łączna powierzchnia użytkowa mieszkań 1 119,68 m².

Planowane zakończenie inwestycji - czerwiec 2017 r. W ramach infrastruktury towarzyszącej przewiduje się wykonanie 13 miejsc postojowych (w tym: 2 miejsca dla osób niepełnosprawnych), wydzielonego placu śmietnikowego, placu zabaw dla dzieci, placu rekreacji dla dorosłych. Wstępny koszt zadania został określony na kwotę - 4.165.000 zł. W styczniu 2016 r. gmina otrzymała z BGK zawiadomienie o udzieleniu finansowanego wsparcia na tworzenie lokali socjalnych z rządowego programu finansowego wsparcia z Funduszu Dopłat w kwocie 1.233.319,34 zł.

- **Modernizacja pustostanów na lokale mieszkalne i socjalne** – w ramach zadania opracowano dokumentację projektową i kosztorysową na remont 16 lokali (ul. Długa 4/18, 19/6, 25/3; ul. Jagiellońska 16/2; ul. Pułaskiego 55/9; ul. Lelewela 14/2, 16/1; ul. Westerplatte 16/4a, 37a – 4 lokale; ul. Garbarska 9/2, 9/4; Pl. Ludowy 6/14; Pl. Św. Małgorzaty 9/4). W roku 2016 przystąpiono do realizacji zadania. We wrześniu gmina złożyła wniosek o dofinansowanie zadania z rządowego programu finansowego wsparcia z Funduszu Dopłat na tworzenie lokali socjalnych. Dofinansowanie zostało przyznane dla 6 lokali o pow. 243,68 m² na łączną kwotę 339.204,64 zł (ul. Pułaskiego 55/9 – 33.227,55 zł, Plac Ludowy 6/14 – 28.385,81 zł oraz ul. Westerplatte 37a (4 lokale socjalne) – 277.591,28 zł. W 2015 r. wydatkowano kwotę 70.417,20 zł na opracowanie dokumentacji projektowej.
- **Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej - Szkoła Podstawowa Nr 4 w Świdnicy** – w ramach zadania opracowano dokumentację projektową i kosztorysową. Zadanie zaplanowano do realizacji w trzech etapach:
 - Zespół sportowo-rekreacyjny Basenu Krytego oraz Budynku Sali Gimnastycznej wraz z łącznikiem,
 - Budynek Szkoły Podstawowej nr 4 w Świdnicy,
 - Budynek Przedszkolny „Bartek”.

W 2015 r. nie zostały poniesione wydatki w ramach ww. zadania. Zadanie planowane do realizacji w latach 2016-2017. I etap zadania wstępnie określono na kwotę 5.588.273,18 zł.

- **Przebudowa budynku Żłobka Nr 1 w Świdnicy w zakresie dostosowania do wymogów bezpieczeństwa pożarowego** – w ramach zadania wykonano:
 - przebudowę strefy wejściowej do budynku, wraz z wyminą pokrycia zadaszenia wiatrołapu,
 - wymianę 2 szt. hydrantów,
 - montaż instalacji oświetlenia ewakuacyjnego, instalacji sygnalizacji pożaru,
 - wymianę drzwi na p.poż., wymianę 2 szt. drzwi pomiędzy salami,
 - przebudowę instalacji co przy wejściu do budynku,
 - wymianę wykładziny na spocznikach i schodach, naprawę stropu i podciągów oraz zadaszenia wiatrołapu.

Łączny koszt zadania wyniósł 158.679,84 zł.

- **Rozwój infrastruktury Żłobka Miejskiego Nr 1 w Świdnicy w celu zwiększenia liczby miejsc i podniesienie jakości opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w Gminie Miasto Świdnica** – zakres zadania obejmował przebudowę pomieszczeń wraz z dostosowaniem do wymogów ppoż., BHP, sanepidu, aktualnych norm budowlanych i przepisów wraz z zwiększeniem liczby dodatkowych miejsc w żłobku dla 15 dzieci. Łączny koszt zadania 500.355,00 zł, w tym dofinansowanie z resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch” – edycja 2015 z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w wysokości 185 291,00 zł.
- **Budowa i wyposażenie żłobka na Osiedlu Zawiszów w Świdnicy** – zlecono opracowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej wraz ze złożeniem wniosku o pozwolenie na budowę budynku żłobka, drogi wewnętrznej wraz z infrastrukturą z uwzględnieniem miejsc parkingowych na potrzeby żłobka, budową oświetlenia. Zadanie zostanie zrealizowane w roku 2016. Wstępny

koszt zadania został określony na kwotę 4.660.537 zł. Zadanie zostanie dofinansowane w ramach programu „Maluch” – edycja 2016 w kwocie 1.836.735 zł.

- **Budowa schroniska dla zwierząt** przy ul. Pogodnej – w roku 2015 opracowano dokumentację projektową, a w roku 2016 przystąpiono do budowy schroniska. Wstępny koszt zadania został określony na kwotę 1.250.000,00 zł.
- **Zagospodarowanie terenu pod budownictwo jednorodzinne obszaru ulic Gen. Władysława Sikorskiego - Podmiejska – Pogodna** - zlecono opracowanie dokumentacji projektowej wraz z opracowaniem kosztorysów oraz uzyskaniem pozwolenia na budowę (sieć wodno-kanalizacyjna, kanalizacja deszczowa, oświetlenie oraz drogi). W ramach inwestycji przewiduje się budowę dróg gminnych w granicy administracyjnej miasta Świdnicy w obrębie ulic Pogodnej i Sikorskiego oraz przebudowę ulicy Pogodnej. W ramach budowy dróg gminnych powstanie sieć dróg układu obsługującego planowane osiedle domów jednorodzinnych.
Koszt opracowania dokumentacji wyniósł 183.577, 50 zł.
- **Zagospodarowanie rejonu ul. Bystrzycka - Westerplatte w Świdnicy - etap I** – zadanie miało na celu przygotowanie terenu do zbycia pod zabudowę jednorodziną. Łączny koszt zadania – 2.800.237,34 zł.
- **Zagospodarowanie terenu ul. Westerplatte - Kliczkowska w Świdnicy** - zakres inwestycji obejmuje:
 - budowę fragmentu ul. Kliczkowskiej od skrzyżowania ulic Westerplatte i Bystrzyckiej w kierunku ulicy Okrężnej – odcinek około 70 mb, bez wpięcia w ulicę Okrężną,
 - przebudowę skrzyżowania istniejących dróg ulicy Westerplatte, Bystrzyckiej oraz projektowanej ulicy Kliczkowskiej wraz z przebudową sygnalizacji świetlnej.Koszt opracowania koncepcji wyniósł 63.837,00 zł.
- **Budowa infrastruktury przestrzeni publicznej na rewitalizowanym terenie powojkowym ul. Ułańska w Świdnicy** – w ramach zadania wykonano:
 - boisko sportowego do gry w piłkę nożną o wymiarach 60,90 m x 34,00 o nawierzchni poliuretanowej + wyposażenie,
 - boiska sportowe do gry w piłkę koszykową i siatkową o wymiarach 32,00 m x 21,00 m o nawierzchni poliuretanowej + wyposażenie,
 - plac zabaw dla dzieci, o wymiarach 31,60 m x 21,00 m o nawierzchni poliuretanowej + wyposażenie,
 - strefę rekreacyjną dla seniora (o nawierzchni żwirowej) z elementami małej architektury oraz zewnętrznymi urządzeniami do ćwiczeń fizycznych,
 - platformę rekreacyjną na skarpie dla rolkowców o wymiarach 80 m x 5 m i nawierzchnię z kostki betonowej niefazowanej o gr. 6 cm na podbudowie tłuczniowej,
 - infrastrukturę towarzyszącą, w tym strefę ruchu pieszego, parking dla samochodów osobowych o liczbie miejsc parkingowych 35, schody zewnętrzne, pochylnię dla niepełnosprawnych, odwodnienie, oświetlenie terenu, zieleń.Łączny koszt zadania 2.389.737,13 zł, w tym dofinansowanie ze środków unijnych w ramach RPO WD na lata 2007-2013, Priorytetu IX „Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich na terenie Dolnego Śląska”, Działania nr 9.1 „Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich w miastach powyżej 10 tysięcy mieszkańców” w wysokości 1.944.654,27 zł.
- **Budowa pawilonu obsługi zespołu sportowo-rekreacyjnego przy ul. Ułańskiej** – w ramach zadania wykonano pawilon obsługi sportowo-rekreacyjnej z pomieszczeniem magazynowym i dwoma węzłami sanitarnymi o pow. ok. 28 m² wraz z przyłączami. Planowany koszt zadania ok. 120.000 zł.

- **Przebudowa budynku Klubu Bolko w Świdnicy w zakresie dostosowania do wymogów bezpieczeństwa pożarowego** - zakresem zadania objęto wykonanie instalacji p.poż. i hydrantowej, przegrody p.poż., instalacji sygnalizacji pożarowej i ewakuacyjnej, oddymianiem klatki schodowej oraz roboty budowlane. Koszt zadania (łącznie z dokumentacją projektową) – 459.915,00 zł.
- **Przebudowa basenu odkrytego przy ul. Śląskiej etap I** - w ramach zadania opracowano ekspertyzę stanu technicznego niecek basenowych i stacji filtrów węglowych wraz z rozwiązaniami technicznymi wskazującymi na możliwość wykonania niezbędnych napraw w celu utrzymania obiektu basenu letniego i stacji filtrów w ciągłej eksploatacji w okresie najbliższych 4-5 lat. Na tej podstawie wykonano dokumentację projektowo – kosztorysową remontu basenu, a następnie zlecono przetarg nieograniczony na wyłonienie wykonawcy zadania. W 2015 r. wydatkowano kwotę 69.039,90 zł na wykonanie ekspertyzy, mapę do celów projektowych oraz dokumentację projektową. Według kosztorysu inwestorskiego koszt remontu został określony na kwotę ok. 446.000,00 zł.
- **Przebudowa stadionu miejskiego w Świdnicy przy ul. Śląskiej 35a** - opracowano dokumentację projektowo – kosztorysową przebudowy stadionu lekkoatletycznego. Koszt dokumentacji projektowej – 72.070,71 zł.

INWESTYCJE W OŚWIETLENIE

Jednym z zadań własnych gminy w zakresie zaopatrzenia w energię jest planowanie oświetlenia miejsc publicznych i dróg znajdujących się na terenie gminy. Niżej wymienione zadania w tym zakresie były realizowane w latach 2014- 2015 i miały na celu zwiększenie bezpieczeństwa ruchu kołowego i przechodniów na drogach, unowocześnienie oświetlenia, poprawa jego jakości i standardu, poprawa wizerunku zewnętrznego miasta oraz uzyskanie wymiernych oszczędności finansowych poprzez obniżenie mocy zainstalowanych urządzeń oświetleniowych.

2014

- Przebudowa oświetlenia ciągu pieszego od ul. Mieczysława Kozara - Słobódzkiego w kierunku do ul. Ludwika Zamenhofa – 17.568,83 zł;
- Budowa oświetlenia ciągu pieszego od ul. Kard. Stefana Wyszyńskiego w kierunku Filii Biblioteki Miejskiej i Gimnazjum nr 1 – 21.800,00 zł;
- Budowa oświetlenia ul. Bystrzyckiej. – 220.695,04 zł;
- Przebudowa oświetlenia ul. Dworcowej oraz fragmentu oświetlenia Pl. Grunwaldzkim – 51.637,86 zł;
- Budowa oświetlenia ul. Nadbrzeżnej – 44.592,46 zł;
- Budowa oświetlenia parkingu ul. Klonowej – 44.498,94 zł;
- Oświetlenie ulicy Jana Riedla (projekt) – 6.888,00 zł;
- Budowa oświetlenia ulicznego przy ul. Hugo Kołłątaja - odcinek od ul. Mikołaja Kopernika do ul. Klonowej – 98.646,00 zł;
- Modernizacja oświetlenia ul. Marii Kunic – 45.387,00 zł;
- Przebudowa oświetlenia na ul. Karola Szymanowskiego – 18.000,00 zł;
- Przebudowa oświetlenia ulicznego wraz z sterowaniem w celu poprawy efektywności energetycznej – 49.815,00 zł;

2015

- Budowa oświetlenia ul. Nadbrzeżnej – 72.570,00 zł;
- Budowa oświetlenia ul. Jana Riedla – 128.911,38 zł;
- Budowa oświetlenia ciągu pieszego od ul. Karola Marcinkowskiego do ul. Ludwika Waryńskiego – 22.430,00 zł;

- Budowa oświetlenia ulicznego przy ul. Hugo Kołłątaja -odcinek od ul. Klonowej do ul. Dębowej – 40.843,38 zł;
- Przebudowa oświetlenia ulicznego wraz z sterowaniem w celu poprawy efektywności energetycznej 4.243,50 zł;
- Modernizacja oświetlenia ul. Stanisława Moniuszki - 11.040,48 zł;
- Oświetlenie figur na fasadzie budynku przy ul. Stefana Żeromskiego 11-13-13A – 9.960,00 zł;
- Przebudowa oświetlenia ul. Westerplatte na odcinku od ul. Towarowej do przejazdu kolejowego – 21.648,00 zł;
- Przebudowa oświetlenia ul. Karola Marcinkowskiego – etap I -18.307,32 zł;
- Budowa oświetlenia ul. gen. Tadeusza Bora Komorowskiego – 63.713,67 zł;
- Przebudowa oświetlenia na Osiedlu Zwierzynieckim – 220.054,38 zł;
- Przebudowa oświetlenia w parku Kanonierów – 82.164,00 zł;
- Przebudowa oświetlenia ul. Dębowej – 67.142,44 zł;
- Opracowanie dokumentacji projektowej oświetlenia ul. Mikołaja Kopernika – 15.990,00 zł.

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Na warunki klimatyczno- atmosferyczne miasta wpływa jego położenie niedaleko masywu Ślęży, Gór Sowich, Gór Wałbrzyskich. Bezpośrednio przez Świdnicę przepływa rzeka Bystrzyca, będąca lewobrzeżnym dopływem Odry. Teren charakteryzują gleby pseudobielicowe, brunatne właściwe, brunatne kwaśne i wylugowane i czarne ziemie zdegradowane.

Świdnica jest miastem o dużym udziale zieleni miejskiej, ok. **21%** ogólnej powierzchni miasta. Na terenie miasta mamy 11 parków i skwery. Parki zajmują ok. 66,69 ha i mają istotne znaczenie w strukturze funkcjonalno – przestrzennej:

- **Park Zawiszowski** przy ul. Waleriana Łukasińskiego o pow. 2,56 ha;
- **Park Strzelnica** przy ul. gen. Władysława Sikorskiego o pow. 16,50 ha;
- **Park Młodzieżowy** między ul. Armii Krajowej, ul. Wałbrzyską, ul. Tenisową i ul. Sportową o pow. 11,17 ha;
- **Park Harcerski** o pow. 7,11 ha;
- **Park im. Gen. W. Sikorskiego** przy ul. gen. Władysława Sikorskiego o pow. 8,33 ha;
- **Park Kanonierów** przy ul. Kanonierskiej o pow. 1,57 ha;
- **Park Ułanów** przy ul. Gdyńskiej o pow. 2,56 ha;
- **Park Saperów** przy ul. Parkowej o pow. 2,14 ha;
- **Park Centralny** między ul. Śląską, ul. Pionierów Ziemi Świdnickiej, ul. Sprzymierzeńców o pow. 9,25 ha;
- **Park Wrocławski** między ul. 1 Maja i ul. Saperów o pow. 1,75 ha;
- **Park im. Jana Kasprowicza** między ul. Pionierów Ziemi Świdnickiej, ul. Ramualda Traugutta, ul. Sprzymierzeńców o pow. 4,37 ha.

W sierpniu 2014 r. rozpoczęła się **rewitalizacja parku im. Jana Kasprowicza**. W ramach prac budowlanych wymieniono nawierzchnię alejek oraz 3 place trwale utwardzono kruszywem naturalnym, wykonano pochylnię dla niepełnosprawnych, przyłączyła kanalizacji deszczowej, oświetlenie terenu oraz wyposażono park w elementy małej architektury (ławki parkowe, kosze na śmieci, stojaki na rowery). Wykonano również nasadzenia w obrębie 3 placów. Łączny koszt zadania wyniósł 1.280.567,32 zł.

W roku 2014 rozpoczęła się **rewaloryzacja Parku Centralnego w Świdnicy**. W I kw. 2015 r. z uwagi na zaburzony proces prac rozwiązano umowę z wykonawcą i uregulowano należności. W II półroczu 2015 r. została sporządzona mapa do celów projektowych i opracowana dokumentacja niezbędna do ubiegania się o dofinansowanie ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Priorytet II.6 - Ochrona Środowiska, Działanie 2.5 - Poprawa jakości środowiska miejskiego. W I kw. 2016 r. został złożony wniosek o dofinansowanie, który został zakwalifikowany pozytywnie i oczekuje na liście rezerwowej do dofinansowania. W roku 2014 na zadanie wydatkowana została kwota 249.531,78 zł. Natomiast w roku 2015 kwotę 100.860,00 zł. Szacunkowy koszt zadania ok. 6.500.000 zł.

W roku 2014 została opracowana dokumentacja projektowa na **modernizację mostu parku Centralnego**. W roku 2015 wykonano modernizację mostu żelbetowego łukowego przeznaczonego do ruchu pieszego, zlokalizowanego nad potokiem Witoszówka. W trakcie prowadzonych prac został wykonany remont w zakresie konstrukcji mostu, uzupełniono tynki i malowanie, wymieniona została nawierzchnia oraz oświetlenia w postaci wiszącej lampy. Na powyższe wydatkowano w 2015 r. kwotę 354.000,19 zł.

W roku 2014 rozbudowany został **plac zabaw w parku Centralnym** o piramidę linową pod którą, wykonano żwirowa nawierzchnię amortyzacyjną oraz kolejkę linową. Koszt zadania to kwota 106.925,36 zł.

W roku 2015 ustalono zakres rewitalizacji i przystąpiono do **zagospodarowanie skweru na pl. 1000-lecia PP**, w lutym 2016 r. rozpoczęto prace budowlane.

W roku 2015 na zadanie wydatkowano kwotę 337.400,00 zł.

W roku 2015 przygotowano dokumentację do zadania **rewitalizacja parku gen. Władysława Sikorskiego**, która była podstawą do złożenia wniosku o dofinansowanie ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Priorytet II.6 - Ochrona Środowiska, Działanie 2.5 - Poprawa jakości środowiska miejskiego. W I kw. 2016 r. został złożony wniosek o dofinansowanie, który został zakwalifikowany pozytywnie i oczekuje na liście rezerwowej do dofinansowania. Na zadanie w roku 2015 wydatkowano kwotę 140.220,00 zł.

W roku 2015 przystąpiono do **zagospodarowania zalewu Witoszówka z budową przystani i organizacją wypożyczalni sprzętu pływającego**. W ramach prac opracowany został program funkcjonalno-użytkowy i przeprowadzone postępowanie przetargowe „zaprojektuj i wybuduj”. Zadanie obejmuje budowę obiektu bosmanki wraz z zapleczem socjalnym oraz magazynem do sprzętu pływającego o pow. ok. 170m² i kubaturze ok. 730m³, slipu betonowego do wodowania jednostek pływających, pomostu pływającego do cumowania jednostek sprzętu pływającego, przyłącza wodnego, kanalizacyjnego, energetycznego, ciągu pieszo – jezdni oraz remont pomostu o konstrukcji stalowo-drewnianej. Na zadanie w roku 2015 wydatkowano kwotę 900.000,00 zł.

MONITORING

W mieście jest zamontowany system monitoringu wizyjnego wspierający działania Straży Miejskiej i Policji, pozwalający na szersze, szybsze i skuteczniejsze monitorowanie większego terenu. Celem monitoringu jest poprawa bezpieczeństwa publicznego poprzez prowadzenie obserwacji przestrzeni publicznej i zdarzeń zachodzących na terenie Świdnicy oraz ich rejestracji za pomocą kamer i innych urządzeń technicznych. Zgodnie z założeniami, monitoring obejmuje miejsca publiczne wskazane przez służby mundurowe i jednostki miejskie, jako szczególnie niebezpieczne lub zagrożone przestępczością, ze szczególnym uwzględnieniem ciągów komunikacji pieszej, skrzyżowań o dużym natężeniu ruchu, ulic i skrzyżowań strategicznych, placów, miejsc użyteczności publicznej

i innych. System obsługiwany jest w trybie ciągłym, całodobowo przez wszystkie dni w tygodniu przez operatorów Straży Miejskiej. Dzięki systemowi kamer monitorujących i rejestrujących obraz w miejscach publicznych, gdzie najczęściej dochodzi do popełniania wykroczeń i przestępstw, mieszkańcy mogą czuć się bezpieczniej. Strażnicy patrolujący ulice pozostają w stałym kontakcie z operatorem monitoringu i na bieżąco mogą interweniować w przypadku ujawnienia naruszenia bezpieczeństwa mieszkańców czy turystów. System obsługiwany jest w trybie ciągłym, całodobowo przez wszystkie dni w tygodniu przez operatorów Straży Miejskiej.

System monitoringu obsługuje **16 kamer** stacjonarnych i **13 kamer** obrotowych zlokalizowanych głównie w centrum. Lokalizacja kamer **stacjonarnych** przedstawia się następująco: (16 kamer jednopozycyjnych)

1. Rynek – wjazd od ul. Kotlarskiej;
2. Rynek – stragany kwiatowe;
3. ul. Łukowa;
4. ul. Wewnętrzna /arkady/;
5. ul. Wewnętrzna /wejście do wieży/;
6. ul. Wewnętrzna /wgląd na wieżę/;
7. ul. Wewnętrzna /wejście/;
8. Pl. Jana Pawła II;
9. Urząd Miasta /USC/;
10. ul. Franciszkańska /skwer/;
11. ul. Waleriana Łukasińskiego – 2 kamery (cmentarz Armii Krajowej);
12. ul. Waleriana Łukasińskiego – szalet na cmentarzu;
13. ul. Waleriana Łukasińskiego – przystanek;
14. Pl. 1000-lecia Państwa Polskiego – 2 kamery założone w 2016.

Lokalizacja kamer **obrotowych** przedstawia się następująco: (13 ruchomych)

1. ul. Kotlarska- ul. Łukowa- Rynek;
2. Długa /na plac Jana Pawła II/;
3. Zaulek Świętokrzyski;
4. ul. Kazimierza Pułaskiego- Rynek;
5. ul. Grodzka- Rynek;
6. ul. Boh. Getta – ul. 1 Maja;
7. Pl. Grunwaldzki/Sąd;
8. Pl. Grunwaldzki /przystanki/;
9. Osiedle Zawiszów /plac zabaw/;
10. Osiedle Zawiszów/ul. Księcia Henryka Brodatego/;
11. Osiedle Zarzecze/ ul. Jana Kilińskiego i Piotra Skargi - plac zabaw i boisko/;
12. ul. Marii Konopnickiej- ul. Franciszkańska;
13. Pl. Wolności.

Centrum monitoringu wizyjnego od sierpnia 2016 r. zlokalizowane jest w pomieszczeniach Straży Miejskiej przy Centrum Przesiadkowym przy ul. Dworcowej.

W roku 2015 w ramach rozwoju elektronicznych usług publicznych zakupiony został **system informatyczny Grobonet do wyszukiwania grobów na cmentarzach komunalnych** w Świdnicy przy ul. Słowiańskiej i Waleriana Łukasińskiego jest dostępna dla użytkowników na stronie internetowej www.swidnica.artlookgallery.com/grobonet/.

W celu poprawy bezpieczeństwa Miasto w 2015 r. przeznaczyło 119.303,10 zł na stworzenie **System Wczesnego Ostrzegania i Alarmowania Ludności SWOiAL**. W ramach zadania opracowany został program do zarządzania syrenami z pozycji komputera oraz urządzenia mobilnego i opracowana została dokumentacja lokalizacji 12 syren na terytorium Miasta Świdnicy. System zastąpi dotychczasowe przestarzałe syreny służące do ostrzegania ludności w razie ogłoszenia sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa. W 2015 r. zakupiono cztery syreny, które zamontowano na obiektach Urzędu Miejskiego, Wieży Ratuszowej, SP nr 4, oraz na Remizie Ochotniczej Straży Pożarnej. W 2016 r. nastąpi rozbudowa systemu o kolejne 2 syreny. System, o którym mowa to syreny elektroniczne (DSE-900S) z głośnikami szczelinowymi (o mocy 900W i natężeniu SPL 112 dB) wyposażone w cyfrowy moduł radiowy (PC-550A - do systemu digitexCZK/IP).

POLITYKA PRZESTRZENNA

Polityka przestrzenna miasta w latach 2014-2015 prowadzona była na bazie **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Świdnicy** przyjętego Uchwałą nr XXXV/422/09 Rady Miejskiej Świdnicy z dnia 3 lipca 2009 r.

Studium nie posiada rangi przepisu prawa miejscowego, jest zobowiązaniem władzy lokalnej do działań zgodnie z wyznaczonymi kierunkami. Stanowi zespół zapisów ustalonych i uzgodnionych, jako nienaruszalne uwarunkowania i kierunki zagospodarowania do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego na koniec roku 2015 objęte było **75,78%** powierzchni gminy, tj. 1648,97 ha.

W oparciu o Studium w latach 2014 – 2015 uchwalono:

1. **Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru w granicach ulicy Okulickiego – Skłodowskiej – Sybiraków w Świdnicy**, zatwierdzony uchwałą nr XLI/469/14 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 27 czerwca 2014 r. Plan zakłada lokalizację terenów zabudowy mieszkaniowej, usługowej, w tym obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², parkingów, zieleni urządzonej, infrastruktury technicznej oraz komunikacji. Plan porządkuje zasady zagospodarowania na obszarach istniejącej zabudowy oraz ustala ochronę układów zabudowy pokoszarowej.
2. **Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Świdnicy – Ofiar Oświęcimskich**, zatwierdzony uchwałą nr VIII/56/15 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 maja 2015 r.

TABELA - WYKAZ PLANÓW OBOWIĄZUJĄCYCH /stan na koniec grudnia 2015 r./
NUMER/LITERA ZAMIESZCZONA NA MAPIE ODPOWIADA NUMEROWI/LITERZE W PONIŻSZEJ TABELI

L P	NAZWA UCHWAŁY	PUBLIKACJA	UWAGI	DATA WEJŚCIA W ŻYCIE
1	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego przy ulicy Parkowej w Świdnicy, zatwierdzony uchwałą nr LIII/559/98 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 15 maja 1998 r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 23 poz. 158 z dn. 30.07.1998r	w części zmieniony uchwałą pkt. 16 tabeli	30.08.1998
2	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla rejonu Kraszowic i ul. Śląskiej , zatwierdzony uchwałą nr XXII/267/00 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 17 listopada 2000 r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 14 poz. 123 z dn. 28.02.2001r	w części zmieniony uchwałą pkt. 11 i 17 tabeli	30.03.2001

3	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru ul. Sikorskiego , zatwierdzony uchwałą nr XLI/495/02 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 25 czerwca 2002 r. uchwała +załącznik graficzny	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 175 poz. 2523 z dnia 14.08.2002r.	w części zmieniony uchwałą pkt. 10, 23 i 27 tabeli	14.09.2002
4	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru ograniczonego ulicami Westerplatte – Równą, Wodną i rzeką Bystrzycą , zatwierdzony uchwałą nr XIII/152/03 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 7 listopada 2003 r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 26 poz. 467 z dn. 10.02.2004r.	w części zmieniony uchwałą pkt. 14 tabeli	12.03.2004
5	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla dzielnicy mieszkaniowej „Zawiszów”, zatwierdzony uchwałą nr XIII/153/03 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 7 listopada 2003 r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 26 poz. 468 z dn. 10.02.2004r.	w części zmieniony uchwałą pkt. 8 i 9 tabeli	12.03.2004
6	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Świdnicy dla obszaru dzielnicy produkcyjno – składowo - usługowej w rejonie ulic Mazowiecka – Przemysłowa – Kopernika – granica administracyjna, zatwierdzony uchwałą nr XXVI/286/04 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 26 listopada 2004 r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 6 poz. 174 z dn. 10.01.2005r.	w części zmieniony uchwałą pkt. 22 tabeli	10.02.2005
7	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla dzielnicy mieszkaniowej „Zawiszów” w Świdnicy, dla obszaru ograniczonego od północy – granicą administracyjną miasta, od wschodu – skarpą oddzielającą tereny zalewowe rzeki Bystrzycy, od południa – granicą terenów zainwestowanych Osiedla Zawiszów i od zachodu – projektowanym przebiegiem ulicy Kazimierza Wielkiego – „Zawiszów I” zatwierdzony uchwałą nr XXXII/340/05 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 22 marca 2005 r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 71 poz. 1540 z dn. 22.04.2005r.		23.05.2005
8	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla dzielnicy mieszkaniowej „Zawiszów” w Świdnicy, dla obszaru ograniczonego od północy – granicą administracyjną miasta, od wschodu – linią rozgraniczającą projektowany przebieg ulicy Kazimierza Wielkiego, od południa – granicą terenów zainwestowanych Osiedla Zawiszów i od zachodu - granicą terenów kolejowych - „Zawiszów II” – zatwierdzony uchwałą nr XXXV/361/05 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 5 maja 2005 r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 99 poz. 2145 z dn. 03.06.2005r.		04.07.2005
9	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „ulicy Sikorskiego” w Świdnicy dla działki nr 1/ 4 i części dz. 1/14 AM 3 , obręb 1, położonych przy ul. Sikorskiego zatwierdzony uchwałą nr XLIX/490/06 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 17 marca 2006 r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 93 poz. 1599 z dn. 15.05.2006r.		15.06.2006
10	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Świdnicy dla rejonu Kraszowic i ul. Śląskiej , ograniczonego ul. Śląską, rzeką Bystrzycą i liniami kolejowymi zatwierdzony uchwałą nr XLIX/491/06 Rady	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 93 poz. 1600 z dn. 15.05.2006r.		15.06.2006

	Miejskiej w Świdnicy z dnia 17 marca 2006 r.			
11	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, obejmujący obszar części obrębów w Kraszowicach w sąsiedztwie projektowanego przebiegu obwodnicy miasta Świdnica w ciągu dróg - krajowej nr 35 i wojewódzkiej nr 382- „Obwodnica” zatwierdzony uchwałą nr LI/512/06 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 28 kwietnia 2006 r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 114 poz. 1890 z dn. 12.06.2006r.	w części zmieniony uchwałą pkt. 25 tabeli	13.07.2006
12	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Świdnicy dla działek powstałych w wyniku podziału działki nr 5, am 11, obręb 1, położonej u zbiegu ulic: Zamenhofs-Riedla-Wróblewskiego zatwierdzony uchwałą nr X/109/07 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 2 lipca 2007 r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 215 poz. 2588 z dn. 03.09.2007r.		03.10.2007
13	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Świdnicy, dla terenu ograniczonego ulicami: Westerplatte, Równą, Wodną i rzeką Bystrzycą , zatwierdzony uchwałą nr XXXVI/436/09 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 21 sierpnia 2009 r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 161 poz.3001 z dn. 25.09.2009r.		26.10.2009
14	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Świdnicy dla obszaru zabudowy usługowo - mieszkaniowej „ Armii Krajowej – Skłodowskiej ” w obrębie ulic: Ludwika Zamenhofs, Marii Skłodowskiej - Curie, Leopolda Okulickiego i Armii Krajowej, zatwierdzony uchwałą nr XXXIX/485/09 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 27 listopada 2009 r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 9 poz.156 z dn. 19.01.2010r.		19.02.2010
15	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego przy ul. Parkowej dla terenu w rejonie ul. Hetmańskiej , zatwierdzony uchwałą nr XLII/501/10 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 19 lutego 2010 r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 64 poz.982 z dn. 9.04.2010r		10.05.2010
16	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego rejonu ul. Śląskiej i ul. Lipowej w Świdnicy , zatwierdzony uchwałą nr XLIII/514/10 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 26 marca 2010 r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 106 poz.1656 z dn. 9.06.2010r.		10.07.2010
17	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru zabudowy mieszkaniowo-usługowej „ Westerplatte – Bystrzycka ” w Świdnicy, zatwierdzony uchwałą nr XLV/540/10 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 14 maja 2010 r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 123 poz.1896 z dn. 2.07.2010r.		20.08.2010
18	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Świdnicy dla obszaru położonego przy ul. Towarowej – Westerplatte , zatwierdzony uchwałą nr XLVI/545/10 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 16 czerwca 2010 r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 141 poz.2189 z dn. 3.08.2010r.		03.09.2010
19	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Świdnicy dla obszaru miasta Świdnicy „ Śródmieście – południe ”, zatwierdzony uchwałą nr XLVI/546/10 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 16 czerwca 2010 r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 142 poz.2211 z dn. 4.08.2010r.		04.09.2010
20	Miejscowy plan zagospodarowania	Dz. U. Woj. Dol.		14.08.2014

	przestrzennego dla obszaru Świdnica– Zarzeczce II, zatwierdzony uchwałą nr XLI/468/14 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 27 czerwca 2014 r.	Rok 2014 poz. 3205 z dn. 14.07.2014r.		
21	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Świdnicy w obszarze ograniczonym ulicą Metalowców, linią kolejową, bocznicą i ulicą Przemysłową zatwierdzony uchwałą nr XI/129/11 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 21 października 2011 r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 245 poz. 4314 z dn. 30.11.2011r.		31.12.2011
22	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „ul. Sikorskiego” w Świdnicy w granicach ulic Sikorskiego – Pogodnej zatwierdzony uchwałą nr XI/131/11 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 21 października 2011 r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Nr 245 poz. 4315 z dn. 30.11.2011r.		31.12.2011
23	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Świdnicy „Śródmieście – północ” zatwierdzony uchwałą nr XII/145/11 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 25 listopada 2011 r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Rok 2012 poz. 68 z dn. 12.01.2012		12.02.2012
24	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Świdnicy dla terenu Dworca Kolejowego Kraszowice, zatwierdzony uchwałą nr XXIV/284/13 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 15 lutego 2013 r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Rok 2013 poz. 2157 z dn. 27.03.2013r.		27.04.2013
25	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru „ulicy Leśnej”, zatwierdzony uchwałą nr XXIV/285/13 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 15 lutego 2013 r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Rok 2013 poz. 2158 z dn. 27.03.2013r.		27.04.2013
26	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru w granicach ulic Sikorskiego - Podmiejskiej, zatwierdzony uchwałą nr XXVI/309/13 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 19 kwietnia 2013 r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Rok 2013 poz. 3522 z dn. 5.06.2013r.		20.06.2013
27	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Świdnicy – Zarzeczce I, zatwierdzony uchwałą nr XXVII/320/13 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 7 czerwca 2013 r.	Dz.Urz. Woj. Doln. Rok 2013 poz. 4470 z dn. 23.07.2013r.		07.08.2013
28	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru w granicach ulic Okulickiego – Skłodowskiej – Sybiraków w Świdnicy, zatwierdzony uchwałą nr XLI/469/14 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 27 czerwca 2014 r.	Dz.U. Woj. Doln. Rok 2014 poz. 3206 z dnia 14.07.2014r.		29.07.2014
29	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Świdnicy – Ofiar Oświęcimskich, zatwierdzony uchwałą nr VIII/56/2015 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 maja 2015 r.	Dz.U.Woj. Doln. Rok 2015 poz. 2627 z dnia 15.06.2015		30.06.2015

MPZP W OPRACOWANIU

LP	NAZWA UCHWAŁY	Sygnatura
1	Uchwała nr XLI/475/14 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Świdnicy – ul. Osiedle Młodych	6721.1.2014
2	Uchwała nr XVIII/59/15 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 maja 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Świdnicy Osiedle Zawiszów	6721.1.2015
3	Uchwała nr XVI/164/16 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru w granicach ulic Okulickiego – Fieldorfa w Świdnicy	6721.1.2016

STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW

Powierzchnia geodezyjna miasta wynosi 21,76 km². Poniżej struktura użytkowania gruntów.

Struktura użytkowa gruntów	Powierzchnia (w ha)	% w strukturze gruntów	zasób nieruchomości Gminy Miasto Świdnica (w ha)	% udziału nieruchomości gminnych w strukturze gruntów
Użytki rolne	765	35,15	229	29,93
Grunty leśne i zadrzewione	25	1,15	13	52
Tereny zabudowane mieszkalne	300	13,79	31	10,33
Tereny zabudowane przemysłowe	216	9,93	1	0,46
Inne tereny zabudowane	275	12,64	65	23,64
Tereny rekreacyjne i wypoczynkowe	95	4,36	87	91,58
Tereny komunikacyjne	317	14,57	197	62,15
Zurbanizowane tereny niezabudowane	67	3,08	27	40,30
Grunty pod wodami	57	2,62	2	3,51
Użytki kopalne	3	0,14	3	100
Nieuzytki i tereny różne	50	2,57	9	16,07
Łącznie	2176	100	664	30,51

ZASÓB MIESZKANIOWY

Mieszkania będące własnością Gminy Miasto Świdnica usytuowane są w 566 budynkach. Wśród nich 105 budynków jest 100% własnością gminy. W zasobach mieszkaniowych Świdnicy na koniec roku 2015 znajdowało się 2078 mieszkań z tego:

- 561 lokali posiadało status lokalu socjalnego;
- 1499 lokali posiadało status lokalu mieszkalnego;
- 18 lokali przekazano na cele niemieszkalne.

Na przydział lokalu komunalnego z mieszkaniowego zasobu gminy na koniec 2015 oczekiwało 337 rodzin, w tym:

- lista socjalna - 61 osób/rodzin;
- lista mieszkalna - 5 rodzin;
- lista wykwaterowań - 36 rodzin;
- lista socjalna /wyroki eksmisyjne/ - 235 osób/rodzin.

W roku 2014 Świdnickie Towarzystwo Budownictwa Społecznego /ŚTBS/ rozpoczęło budowę budynku mieszkalno-usługowego przy ul. Spółdzielczej 2 w Świdnicy wraz z zagospodarowaniem terenu. Do użytku zostały oddane 43 lokale mieszkalnych i 3 trzy lokale użytkowe. Zadanie na kwotę 7.036.608,89 zł, na realizację zadania z Banku Gospodarstwa Krajowego /BGK/ zaciągnięto kredyt w wysokości 3.410.000 zł. Inwestycja została zakończona w 2016 r. Na koniec roku 2015 ŚTBS zarządzał 251 mieszkaniami w 7 budynkach: ul. Budowlana 1, ul. Jałowcowa 1-1a, ul. Jałowcowa 3-11, ul. Bartosza Głowackiego 33-35, ul. Bartosza Głowackiego 37-39, ul. Jana Kilińskiego 35 a,b,c i ul. Jana Kilińskiego 35 d,e,f. W roku 2016 ŚTBS planuje rozpoczęcie budowy 2 kolejnych budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ul. Kilińskiego.

SPRZEDAŻ LOKALI MIESZKALNYCH, UŻYTKOWYCH I BUDYNKÓW

W roku **2014** sprzedano:

- **10** lokali użytkowych, w tym 4 na rzecz najemcy i 6 w drodze przetargu na kwotę **514.270,00**;
- **137** lokali mieszkalnych, w tym 105 na rzecz najemcy i 32 w drodze przetargu, na kwotę **1.850.358,00**;
- **1** budynek w drodze przetargu, na kwotę **1.080,00**.

Łączny dochód ze sprzedaży ww. lokali i budynku wyniósł **2.365.708,00**.

W roku 2014 uzyskano dochód w wysokości **187.472,00** ze sprzedaży gruntu o pow. 10 776 m² przy lokalach mieszkalnych, użytkowych i budynku.

W roku **2015** sprzedano:

- **4** lokale użytkowe, w tym 1 na rzecz najemcy i 3 w drodze przetargu na kwotę **662.608,00**;
- **105** lokali mieszkalnych, w tym 99 na rzecz najemcy i 6 w drodze przetargu, na kwotę **737.631,00**;

Łączny dochód ze sprzedaży ww. lokali wyniósł **1.400.239,00**.

W roku 2015 uzyskano dochód w wysokości **89.680,00** ze sprzedaży gruntu o pow. 4 321 m² przy lokalach mieszkalnych i użytkowych.

W sierpniu 2015 r. Gmina Miasto Świdnica przystąpiła do opracowania nowego Programu Rewitalizacji Miasta. Lokalny Program Rewitalizacji Zdegradowanych Obszarów Miejskich Świdnicy (Podprogram 2) przestał obowiązywać z końcem 2013 r. i koniecznym stało się opracowanie nowego dokumentu spójnego z dokumentami programowymi UE na lata 2014-2020. Na opracowanie programu Świdnica otrzymała dotację w wysokości 117 415,80 zł z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego w ramach projektu pn. "Przygotowanie programów rewitalizacji na terenie Województwa Dolnośląskiego" współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020. W dniu 24 czerwca 2016 r. dokument pn. „**Lokalny Program Rewitalizacji Gmina Miasto Świdnica na lata 2015-2024**” został przyjęty przez Radę Miejską w Świdnicy. Dokumentem, w oparciu o który opracowany został Lokalny Program Rewitalizacji dla Świdnicy są „Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” Ministra Infrastruktury i Rozwoju. Przyjęty Program Rewitalizacji jest nowoczesnym narzędziem naprawczym degradacji przestrzeni miejskiej, które obejmuje pięć głównych dziedzin: społeczną, gospodarczą, przestrzenno-funkcjonalną, środowiskową i techniczną, a które objawiają się takimi zjawiskami jak bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, problemy edukacyjne, niski kapitał społeczny,

dekapitalizacja obiektów, bałagan przestrzeni miejskiej itd. W ramach rewitalizacji planuje się m.in. nw. zadania:

- ✓ Przebudowę budynku Rynek 39-40 w Świdnicy na Centrum Wspierania Inicjatyw;
- ✓ Rewitalizację wielorodzinnych budynków mieszkalnych;
- ✓ Przebudowa budynku Klubu Bolko w Świdnicy;
- ✓ Przebudowę śródmiejskiej przestrzeni wewnątrz kwartałów.

Wybór 3 -BILANSE MIASTA

Świdnica wspiera aktywność gospodarczą mieszkańców, a także utrzymuje mieszkańców, którzy nie wykazują aktywności gospodarczej. Nikt trwale bezradny nie powinien zostać bez pomocy, ale trwale i nieodwracalnie bezradnych nie powinno być aż tak wielu. Celem strategicznym Miasta jest zmniejszanie strefy biedy, poprzez redukcję nieuzasadnionej bezradności oraz zwiększanie sfery dobrobytu, poprzez usuwanie barier uniemożliwiających aktywność.

Biznes

Hasło: „Nowoczesna przedsiębiorczość w ramach tradycyjnych, kupieckich reguł gry”

Rok 2015

Nowoczesna przedsiębiorczość jest jedną z tych aktywności lokalnych, która zapewnia lokalnym środowiskom rozwój w wymiarze zarówno finansowym, jak i społecznym. Od liczby podmiotów gospodarczych zależy, w przeważającym stopniu, ogólny poziom rozwoju przedsiębiorczości w mieście. Oczywiście, bardzo istotne jest również określenie formy oraz przedmiotu działalności podmiotów gospodarczych. Mając na uwadze powyższe władze Świdnicy starają się pozyskać nowych inwestorów. Pozyskanie dużych inwestorów w ostatnich latach z branży przemysłowej przyczyniło się do ożywienia gospodarczego miasta, spadku bezrobocia oraz wzrostu dochodów własnych Miasta. Duże inwestycje znanych firm na terenie Świdnicy przyciągnęły także kolejnych inwestorów zagranicznych oraz zaktywizowały lokalnych przedsiębiorców, w tym z sektora MŚP. Pokazuje to, że warto nie tylko inwestować w Świdnicy, ale także **mieszkać i żyć**. Stanowi to gwarancję i zachętę dla kolejnych inwestorów.

W latach 2014-2015 oprócz działań w kierunku pozyskania kolejnych inwestorów z branży przemysłowej nacisk położono na inwestycje infrastrukturalne ułatwiające funkcjonowanie całego Miasta, skomunikowanie istniejących oraz nowych terenów inwestycyjnych z miejskim i regionalnym układem komunikacyjnym. Podjęte w tym kierunku działania są opisane w wyborze 4 – Świdnica w powiązaniach – Komunikacja.

Na terenie Miasta usytuowana jest **Podstrefa Świdnicka WSSE „INVEST -PARK”**, której powierzchnia na koniec roku 2015 wynosiła **167,74 ha**, z czego **147,74 ha** znajduje się na terenie Gminy Miasta Świdnica. Na koniec 2015 r. powierzchnia terenów zakupionych i użytkowanych przez inwestorów wynosiła w świdnickiej podstrefie **115,63 ha**. W ofercie Podstrefy Świdnickiej pozostaje do zagospodarowania **52,11 ha** dla potencjalnych inwestorów, z czego **32,11 ha** to tereny Gminy Miasta Świdnica.

Podstrefa Świdnicka WSSE obejmuje:

1. **Kompleks 1** - w Obszarze Fabryczna obejmujący tereny przy ul. Przemysłowej, Metalowców, Wokulskiego, Stalowej i Towarowej oraz Kopernika, przy czym do zbycia pozostaje ok. **18,40 ha**,

2. **Kompleks 2** - w obszarze Zawiszów obejmujący tereny przy ul. Pogodnej, Tadeusz Ząbka, Kazimierza Wielkiego i Władysława Andersa, przy czym wolne tereny przeznaczone do zbycia to ok. **13,72 ha**,
3. **Kompleks 3** - w obszarze Jagodnik obejmujący tereny przy ul. Kopernika przy czym wolne tereny przeznaczone do zbycia to ok. **20 ha** (na obszarze Gminy Świdnica) - tereny należą do Agencji Nieruchomości Rolnych.

W podstrefie świdnickiej WSSE INVEST-PARK Sp. z o.o. na koniec 2015r. działalność gospodarczą prowadziło **14 przedsiębiorców**, z czego cztery przedsiębiorstwa to koncerny globalne, pozostałe firmy to małe lub średnie przedsiębiorstwa:

1. **Colgate - Palmolive Manufacturing Poland Sp. z o. o.**- produkcja preparatów do higieny zębów i jamy ustnej, w szczególności pasty do zębów;
2. **Klingenburg International Sp. z o.o.** – produkcja urządzeń chłodniczych i wentylacyjnych (z wyłączeniem urządzeń przeznaczonych dla gospodarstw domowych);
3. **Nifco Poland Sp. z o. o.** - produkcja i sprzedaż przemysłowych nitów, pierścieni, zacisków z tworzyw sztucznych i innych części dla przemysłu motoryzacyjnego;
4. **Sonel S.A.** - produkcja innowacyjnych przyrządów do pomiaru energii elektrycznej;
5. **FORMA SYSTEM Sp. z o.o.** - produkcja blatów do mebli kuchennych;
6. **Cloos - Polska Sp. z o.o.** - produkcja zrobotyzowanych stanowisk spawalniczych;
7. **ANTIKOR Sp. z o.o.** /była Cynkownia Galess Sp. z o.o./ - cynkownia ogniowa, usługi obróbki metali i nakładania powłok na metale, obróbka mechaniczna elementów metalowych;
8. **Electrolux Poland Sp. z o. o.** - produkcja: elektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego (kuchenki, piekarniki);
9. **Tama Polska Sp. z o.o.** - produkcja, siatki, foli i sznurka rolniczego;
10. **AAM Poland Sp. z o.o.** - produkcja metalowych części mechanizmów różnicowych, modułów tylnego napędu oraz zespołów przeniesienia napędu / w roku 2014 uzyskało zgodę na wygaszenie zezwolenia na prowadzenie działalności w Strefie/;
11. **Almes Poland Sp. z o.o.**- producent części do silników i wentylatorów urządzeń AGD;
12. **Solgaz Sp. z o.o.**- producent urządzeń AGD, płyt indukcyjnych gazowych, okapów i piekarników;
13. **THT Produkcja Opakowań Przemysłowych Sp. z o.o.** - produkcja opakowań przemysłowych;
14. **Best Systemy Grzewcze Sp. z o.o.** - produkcja konstrukcji stalowych i elementów linii technologicznych, metalowych zbiorników i cystern.

Dodatkowe dane dotyczące Podstrefy Świdnickiej WSSE „INVEST -PARK” na koniec 2015 r.:

- ilość aktywnych zezwoleń: **23**;
- deklarowane nakłady w sumie: **803.541.680,00 zł**;
- poniesione nakłady: **1.112.654.195,39 zł**;
- deklarowane zatrudnienie: **2 084** osób;
- stan zatrudnienia: **3 137** osób.

Świdnicka infrastruktura biznesowa i okolobiznesowa wymieniona poniżej zapewnia wsparcie dla przedsiębiorców w początkowych stadiach działalności gospodarczej poprzez wynajęcie powierzchni na korzystnych warunkach, usługi szkoleniowe i doradcze, czy ubieganie się o dotacje na rozwój firm.

- **„INVEST-PARK DEVELOPMENT” sp. z o. o.** utworzona w lutym 2008r. przez: Wałbrzyską Specjalną Strefę Ekonomiczną „INVEST –PARK” Sp. z o. o., Gminę Wałbrzych, Gminę Miasto Świdnica i Gminę Miejską Dzierżoniów, jako Instytucja Otoczenia Biznesu na rzecz rozwoju regionalnego między innymi poprzez stwarzanie korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości. Spółka prowadzi działalność na terenie województwa dolnośląskiego. Działania Spółki skupiają się głównie na modernizacji, budowie i udostępnianiu nowoczesnych hal produkcyjno-magazynowych, w ramach parków przemysłowych.
- **ŚWIDNICKI PARK PRZEMYSŁOWY /ŚPP/-** inwestycja w rejonie ulic Towarowej i Kopernika rozpoczęta w roku 2011 przez „INVEST-PARK DEVELOPMENT” Sp. z o. o. (IPD) - spółkę utworzoną w lutym 2008r. z inicjatywy władz Świdnicy, Wałbrzycha, Dzierżoniowa i zarządu Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Invest-Park”. Głównym obszarem działalności Spółki jest tworzenie atrakcyjnej oferty przestrzeni produkcyjno - magazynowych i biurowych w formie parków przemysłowych i inkubatorów przedsiębiorczości uzupełniających proponowane przez gminy – udziałowców oraz WSSE „INVEST -PARK” tereny typu greenfield oraz realizacja polityki mieszkaniowej w formie oferowania niezabudowanych nieruchomości pod budownictwo mieszkaniowe przeznaczonych pod sprzedaż oraz budowa budynku mieszkalnego z preferencjami wynajmu i zakupu dla nowych pracowników przedsiębiorstw. W 2008 r. w formie aportu Gmina Miasto Świdnica wniosła do Spółki nieruchomości niezabudowane o łącznej powierzchni **8,7113** ha tj. 1,9792 ha w obszarze Zawiszowa, z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną oraz **6,8365** ha w rejonie ul. Towarowej, z przeznaczeniem pod zabudowę przemysłową i magazynową. Na terenie ŚPP funkcjonują cztery hale, przy czym w 2015 r. zostały one zagospodarowane i działalność gospodarczą prowadzą w nich następujące firmy: DBI PlasticPolska Sp. z o.o. – firma przetwórstwa tworzyw sztucznych, John Cotton Europe Sp. z o.o.- producent kołder i poduszek, TAMA POLSKA Sp. z o.o. producent wyrobów z tworzyw sztucznych , DIORA Świdnica Sp. z o.o. – producent obudów do sprzedaży audio i Solgaz Sp. z o.o.
- **INKUBATOR PRZEDSIĘBIORCZOŚCI REGIONU SUDECKIEGO** utworzony w dniu 24 września 2013 r. przez 5 sygnatariuszy: Gminę Miasto Świdnica, Powiatowy Urząd Pracy, Sudeckie Stowarzyszenie Inicjatyw Gospodarczych, Bank PKO BP i Sudecką Izbę Przemysłowo - Handlową. Sygnatariusze podpisali list intencyjny w sprawie współpracy przy realizacji projektu mającego na celu utworzenie Inkubatora Przedsiębiorczości Regionu Sudeckiego. Celem projektu jest wspomaganie procesu uruchomienia i rozwoju firm, poprzez stworzenie dostępu do: wiedzy, szkoleń, usług doradczych, nowoczesnej infrastruktury biurowo-usługowej.
- **DOLNOŚLĄSKI KLASTER ENERGII ODNAWIALNEJ /DKEO/** - założony został w dniu 3 marca 2008 r., jako dobrowolne zrzeszenie osób i podmiotów zaangażowanych w promocję energetyki odnawialnej oraz efektywności energetycznej i dążenia do zrównoważonego rozwoju, (formalnie zarejestrowany w dniu 3 lutego 2012 r.) Celem Stowarzyszenia m.in. jest: dążenie do poprawy stanu środowiska, integracja przedsiębiorstw, ośrodków naukowo-badawczych i badawczo-rozwojowych, jednostek edukacyjnych instytucji i organizacji wspierających rozwój energii odnawialnej, edukacja w zakresie zrównoważonego rozwoju w tym ochrony środowiska, gospodarki energią (oszczędzania energii), odnawialnych źródeł energii, oraz możliwości zastosowania tych rozwiązań, promocja oraz wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii, oraz racjonalnego gospodarowania energią (oszczędzania energii), wspieranie działań na rzecz poprawy efektywności energetycznej, wspieranie i promowanie firm, organizacji działających na rzecz zrównoważonego rozwoju oraz wspieranie innych dziedzin związanych ze zrównoważonym rozwojem energetyki.

Świdnickie instytucje biznesowe i okołobiznesowe na terenie Świdnicy wymienione poniżej zapewniają dostęp do wiedzy i umiejętności poprzez doradztwo, szkolenia oraz przekazywanie informacji. Przekazują one wiedzę w formie szkoleń, warsztatów i doradztwa z zakresu min.: prawa, finansów i rachunkowości, funduszy unijnych. Zajmują się ułatwianiem dostępu do środków finansowania działalności nowo powstających oraz już działającym firm oraz zapewnianiem usług finansowych dostosowanych do specyfiki proinnowacyjnych przedsięwzięć gospodarczych.

- Sudeckie Stowarzyszenie Inicjatyw Gospodarczych /SSIG/;
- Sudecka Izba Przemysłowo-Handlowa w Świdnicy /SIPH/;
- Stowarzyszenie Przedsiębiorców i Kupców Świdnickich /SPiKŚ/;
- Stowarzyszenie „Unia Przedsiębiorców Dolnego Śląska”;
- Cech Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości;
- Świdnicka Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych Naczelnej Organizacji Technicznej /ŚR FSNT NOT/;
- Stowarzyszenie Wolna Przedsiębiorczość /SWP/ - Centrum Wspierania Biznesu;
- Klub Rotary Świdnica – Wałbrzych;
- Polsko - Czeska Izba Przemysłowo Handlowa;
- Świdnickie Stowarzyszenie Kupców, Restauratorów i Przedsiębiorców „KADUCEUSZ”;
- Dolnośląskie Stowarzyszenie Ochrony Bezrobotnych.

Miasto wypracowało **zasady pomocy dla przedsiębiorców w procesie przedinwestycyjnym i inwestycyjnym**. Każdy potencjalny inwestor, w zależności od stopnia zaawansowania negocjacji, otrzymuje pełną pomoc i wyczerpującą informację polegającą na:

- wskazaniu działek inwestycyjnych najbardziej odpowiednich dla indywidualnych potrzeb;
- uzyskaniu oferty inwestycyjnej w wybranym języku, zawierającej szczegółowe dane opisowe, graficzne i informacje o dostępności uzbrojenia, kosztach wykonania niezbędnych elementów infrastruktury oraz kosztach eksploatacji urządzeń i prowadzenia przedsiębiorstwa na terenie Świdnicy;
- uzyskaniu kompleksowej informacji w skali Miasta i regionu, dotyczącej struktury i prognoz demograficznych, struktury bezrobocia, otoczenia biznesowego, potencjalnych podwykonawców i kooperantów oraz oferty zamieszkiwania, kształcenia, opieki zdrowotnej i spędzania wolnego czasu;
- uzyskaniu informacji na temat dostępnych ulg i preferencji w ramach aktualnych programów pomocowych oraz deklaracji pomocy w procesie inwestycyjnym ze strony zaangażowanych w ten proces urzędów;
- uzyskaniu danych teleadresowych i dokumentach niezbędnych na wszystkich etapach procesu przedinwestycyjnego oraz kompleksowej pomocy w procesie inwestycyjnym;
- uzyskaniu pomocy w załatwieniu spraw formalno-prawnych związanych z procesem inwestycyjnym i uruchomieniem działalności na terenie miasta.
- aktywnym przekazywaniu informacji dla przedsiębiorców lub dla kandydatów na właścicieli firm o możliwościach otrzymania wsparcia finansowego lub innego na terenie gminy, województwa i kraju. Gmina organizuje spotkania, konferencje, debaty i szkolenia dla przedsiębiorców.

Na stronie urzędu www.um.swidnica.pl prowadzony jest:

- Wyodrębniony **dział BIZNES** z informacją dla inwestora, na który składają się:
 - bieżące wiadomości gospodarcze, obszar podstrefy WSSE, realizacja przedsięwzięć infrastrukturalnych, programy gospodarcze i projekty wsparcia przedsiębiorczości;
 - informacje o stanie świdnickiej gospodarki;
 - odsyłacze do stron internetowych świdnickich organizacji wsparcia przedsiębiorczości;

- profesjonalna obsługa inwestorów i świadczenie pomocy w procesie inwestycyjnym.
- Wyodrębniony dział **POMOC PUBLICZNA** w którym przedsiębiorcy mają łatwy dostęp do informacji dotyczących form, możliwości i uzyskania pomocy publicznej i jej wysokości oraz formularza wniosku.

Prowadzona jest strona internetowa Nieruchomości Miasta Świdnicy www.nieruchomosci-swidnica.pl pod hasłem **Zainwestuj u nas!** Na której zamieszczone są oferty:

- sprzedaży gruntów, w tym gruntów pod inwestycje;
- sprzedaży mieszkań;
- sprzedaży i najmu lokali użytkowych;
- sprzedaży budynków;
- najmu lokali użytkowych w ramach Programu Aktywizacji Śródmieścia;
- najmu boksów handlowych w Miejskim Domu Towarowym;
- inne dotyczące miejskich nieruchomości;
- prywatne z terenu miasta.

Elementy **współpracy samorządu z lokalnymi podmiotami gospodarczymi** stanowią o jakości i elastyczności rynku pracy. Głównym narzędziem wsparcia firm lokalnych była pomoc finansowa dla istniejących i nowopowstałych firm zarówno z sektora MŚP, jak i dużych przedsiębiorstw różnych branż w postaci zwolnień w podatku od nieruchomości.

ROK 2014

- PROGRAMY POMOCOWE z których skorzystali przedsiębiorcy na terenie Świdnicy:
- **„Program pomocy w zakresie zatrudnienia w ramach wyłączeń grupowych dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy na terenie Gminy Miasto Świdnica”** - uchwała nr XLI/397/05 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 26 sierpnia 2005r. Zwolnieniem objęto **4 przedsiębiorców** na kwotę **2.743.175,00 zł**;
- **„Program pomocy w zakresie zatrudnienia w ramach wyłączeń grupowych dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy na terenie Gminy Miasto Świdnica”** - uchwała nr VI/54/07 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 30 marca 2007r. Zwolnieniem objęto **2 przedsiębiorców** na łączną kwotę **468.814,00 zł**;
- **„Program pomocy regionalnej dla przedsiębiorców dokonujących inwestycji”** - uchwała XXI/253/08 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 27 czerwca 2008 r. Zwolnieniem objęto **5 przedsiębiorców** na łączną kwotę **1.194.488,00 zł**;
- **„Program pomocy regionalnej dla przedsiębiorców dokonujących inwestycji”**, który przewiduje zwolnienie z podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców realizujących nową inwestycję na terenie Gminy Miasta Świdnicy - uchwała nr XIII/164/11 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 grudnia 2011r. Programem objęto **7 przedsiębiorców** na łączną kwotę **480.986,00 zł**;
- **„Program pomocy de minimis dla wybranych kategorii przedsiębiorców”**, który przewiduje zwolnienie z podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców realizujących inwestycje w zakresie usług gastronomicznych oraz działalności hotelarskiej – uchwała nr XIII/165/11 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 grudnia 2011r. Programem objęto **2 przedsiębiorców** na łączną kwotę **67.079,00 zł**;
- **„Program pomocy de minimis dla wybranych kategorii przedsiębiorców”**, który przewiduje zwolnienie z podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców realizujących inwestycje w zakresie

usług gastronomicznych oraz działalności hotelarskiej - uchwała nr XXIX/350/13 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 6 września 2013 r. Programem objęto **18 przedsiębiorców** na kwotę **133.636,00 zł**;

- „Program pomocy regionalnej dla przedsiębiorców dokonujących inwestycji”, który przewiduje zwolnienie z podatku od nieruchomości – uchwała nr XXXVII/424/14 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 31 marca 2014 r. Programem objęto **2 przedsiębiorców** na łączną kwotę **43.492,00 zł**.

W roku 2014 w ramach Programów pomocowych udzielono ulg i zwolnień w podatku od nieruchomości na łączną kwotę **5.131.670,00 zł**.

ROK 2015

- PROGRAMY POMOCOWE z których skorzystali przedsiębiorcy terenie Świdnicy:
- „Program pomocy w zakresie zatrudnienia w ramach wyłączeń grupowych dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy na terenie Gminy Miasto Świdnica” - uchwała nr XLI/397/05 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 26 sierpnia 2005r. Zwolnieniem objęto **4 przedsiębiorców** na kwotę **2.486.502,00 zł**;
- „Program pomocy w zakresie zatrudnienia w ramach wyłączeń grupowych dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy na terenie Gminy Miasto Świdnica” - uchwała nr VI/54/07 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 30 marca 2007r. Zwolnieniem objęto **2 przedsiębiorców** na łączną kwotę **477.323,00 zł**;
- „Program pomocy regionalnej dla przedsiębiorców dokonujących inwestycji”, który przewiduje zwolnienie z podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców realizujących nową inwestycję na terenie Gminy Miasta Świdnicy – uchwała nr XXI/253/08 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 27 czerwca 2008 r. Programem objęto **4 przedsiębiorców** na łączną kwotę **1.165.139,00 zł**;
- „Program pomocy regionalnej dla przedsiębiorców dokonujących inwestycji”, który przewiduje zwolnienie z podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców realizujących nową inwestycję na terenie Gminy Miasta Świdnicy - uchwała nr XIII/164/11 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 grudnia 2011 r. Programem objęto **7 przedsiębiorców** na łączną kwotę **924.453,00 zł**;
- „Program pomocy *de minimis* dla wybranych kategorii przedsiębiorców”, który przewiduje zwolnienie z podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców realizujących inwestycje w zakresie usług gastronomicznych oraz działalności hotelarskiej – uchwała nr XIII/165/11 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 grudnia 2011r. Programem objęto **3 przedsiębiorców** na łączną kwotę **132.402,00 zł**;
- „Program pomocy *de minimis* dla wybranych kategorii przedsiębiorców”, który przewiduje zwolnienie z podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców realizujących inwestycje w zakresie usług gastronomicznych oraz działalności hotelarskiej - uchwała nr XXIX/350/13 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 6 września 2013 r. Programem objęto **1 przedsiębiorcę** na kwotę **39.571,00 zł**;
- „Program pomocy regionalnej dla przedsiębiorców dokonujących inwestycji”, który przewiduje zwolnienie z podatku od nieruchomości – uchwała nr XXXVII/424/14 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 31 marca 2014 r. Programem objęto **3 przedsiębiorców** na łączną kwotę **195.748,00 zł**;
- „Program pomocy *de minimis* dla mikro, małych i średnich przedsiębiorców”, który przewiduje zwolnienie z podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców realizujących inwestycje w zakresie usług gastronomicznych oraz działalności hotelarskiej - uchwała nr XLIII/495/14 Rady

Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 sierpnia 2014 r. Programem objęto **27 przedsiębiorców** na kwotę **512.961,00 zł**;

- „**Program regionalnej pomocy inwestycyjnej na wspieranie nowych inwestycji**”, który przewiduje zwolnienie z podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców realizujących nową inwestycję na terenie Gminy Miasta Świdnicy – uchwała nr VIII/61/15 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 maja 2015 r. Programem objęto **1 przedsiębiorcę** na kwotę **54.999,00 zł**.

W roku 2015 w ramach Programów pomocowych udzielono ulg i zwolnień w podatku od nieruchomości na łączną kwotę **5.989.098,00 zł**.

W roku 2014 w zakresie wspierania przedsiębiorczości i samozatrudnienia realizowane były dwa konkursy ogólnopolskie:

1. „**Debiut Gospodarczy**” konkurs skierowany do absolwentów szkół średnich i wyższych rozpoczynających działalność gospodarczą, młodych przedsiębiorczych ludzi z ciekawym pomysłem na otwarcie własnej działalności gospodarczej. Realizowany był w oparciu o uchwałę nr XXXVII/425/14 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 31 marca 2014r. w sprawie przyjęcia „Programu pod nazwą Debiut Gospodarczy”. W ramach konkursu Miasto dofinansowało część kosztów związanych z rozpoczęciem działalności gospodarczej firmom na łączną kwotę ok. **60.000,00 zł**. Konkurs miał na celu promocję przedsiębiorczych postaw wśród młodych ludzi. W 2014 roku o nagrody walczyło 5 osób, w ścisłym finale znalazło się 3 osób, które swoje biznesplany zaprezentowały przed komisją konkursową i publicznością. Konkurs zakończył się przyznaniem dwóch równorzędnych nagród zróżnicowanych kwotami ze względu na różne koszty zrealizowania projektu. W ramach zadania powstały dwie firmy: „CAMBIO-TUNING KRZYSZTOF MAŁEK” -kompleksowy tuning optyczny pojazdów – usługi hydrograficzne (nakładanie wzorów 3D nowatorską techniką „wodnej folii” na elementy wnętrza oraz karoserii pojazdów) i „DRZEWOZNAWCA Paweł Gromek” - usługi z zakresu arborystyki, doradztwa zadrzewieniowego oraz wspinaczki drzewnej rekreacyjnej
- „**Napisz o Świdnicy**” - konkurs na najlepszą pracę dyplomową miał na celu promowanie postaw przedsiębiorczych oraz kreatywnego myślenia wśród młodych ludzi. Konkurs skierowany był do absolwentów I-go i II-go stopnia polskich uczelni, którzy w swoich pracach dyplomowych zdecydowali się podjąć tematykę związaną z potrzebami Świdnicy. Rezultatem konkursu było wyróżnienie i nagrodzenie najciekawszych prac dyplomowych, proponujących rozwiązania o największym potencjale na realizację w praktyce. Na nagrody Miasto przeznaczyło **20.000,00 zł**. W roku 2014 w finale konkursu przyznano nagrodę główną o wartości 6.000 zł, dwie nagrody o wartości 4.000 zł oraz trzy wyróżnienia o wartości 1.000zł. Do konkursu „Napisz o Świdnicy” wpłynęło 14 prac dyplomowych o różnej tematyce związanej z problematyką Miasta Świdnica.

W roku 2014r. kontynuowany był Program pilotażowy pn. „**Rynek z tradycjami**” dotyczący **aktywizacji świdnickiego Rynku**. Celem programu jest: ożywienie Starego Miasta, wsparcie handlu i usług w obrębie świdnickiej starówki, promocja ciekawych miejsc, wydarzeń, ludzi. Inicjatywa jest szansą na dobry początek trwałych zmian i współpracy z przedsiębiorcami z rejonu Starego Miasta.

Założenia programu: bezpłatne parkowanie w sobotę i inne godziny pracy SPP, promocja obiektów handlowych i imprez w Rynku, pomoc najemcom lokali miejskich na Starym Mieście w zamian za promocję, dodatkowy bezpłatny parking. W roku 2014 r. w ramach programu **aktywizacji śródmieścia** wynajęty został jeden lokal użytkowy i 5 stoisk w Miejskim Domu Handlowym przy Placu Grunwaldzkim.

Świdnica systematycznie współpracuje z organizacjami działającymi na rzecz zwiększania napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski i firmami zajmującymi się wyszukiwaniem lokalizacji pod inwestycje, placówkami dyplomatycznymi, organizacjami gospodarczymi. W latach 2014-2015 przekazano bezpośrednio lub poprzez instytucje w formie drukowanej bądź elektronicznej, w tym na CD oferty następującym instytucjom działającym na rzecz zwiększania napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski: Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych, Dolnośląskiej Agencji Współpracy Gospodarczej, Agencji Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej oraz Wydziałowi Promocji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego. Ww. instytucjom przesłano lub przekazano oferty terenów zlokalizowanych w świdnickiej podstrefie. Oferty kierowano również do PAIiIZ, firm konsultingowych oraz inwestorów bezpośrednich poprzez WSSE Invest-Park Sp. z o.o. Spółki przekazywały oferty Świdnicy podczas wyjazdów i wydarzeń promocyjnych oraz konferencji.

W marcu 2015 r. otwarta została nowa hala produkcyjna ok. 12000m² z przestrzenią biurową, socjalną i nowoczesną linią technologiczną do produkcji części dla Volkswagena i Porsche firmy **Nifco Poland Sp. z o. o.** Rozbudowa zakładu rozpoczęła się w kwietniu 2014 r. Koszt inwestycji to ok. 60 mln zł.

W czerwcu 2015 r. dwie firmy świdnickie: **Solgaz Sp. z o. o.** i **Almes Poland Sp. z o. o.** odebrały zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej w siedzibie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej „Invest-Park”.

TERENY INWESTYCYJNE PRZEZNACZONE POD FUNKCJE PRZEMYSŁOWE, USŁUGOWE I MIESZKANIOWE PRZYGOTOWANE DO SPRZEDAŻY NA KONIEC ROKU 2015:

Położenie działki	Nr działki	Powierzchnia
1 Maja	1094	0,1128 ha
Pogodna	51	2,6216 ha
Stalowa	1461, 1768/2	1,0082 ha
Stalowa	1462, 1768/3	0,6799 ha
Stalowa*	1493/4	1,5877 ha
Kosynierów	3210	0,4968 ha
Kosynierów	338/4	1,0243 ha
Kosynierów	338/5	1,0975 ha
Parkowa	3209	0,7484 ha
Strzelińska	1715	0,3615 ha
Stanisława Wokulskiego	1423	0,9043 ha
Leśna	2685/17	0,2069 ha
Leśna	2685/18	0,2209 ha
Sudecka	od 1068/20 do 1068/29 z drogą wew. 1068/28	1,0864 ha
Sudecka	1068/13	0,1735 ha
Sudecka	1068/14	0,1752 ha
Sudecka	1068/15	0,1828 ha
Sudecka	1068/16	0,1351 ha
Sudecka	1068/17	0,1289 ha
Sudecka	1068/18	0,0728 ha
Sudecka	1068/19	0,0728 ha
Sudecka	1070/2	0,1633 ha
Sudecka	1070/5	0,1775 ha

Sudecka	1070/6	0,1582 ha
Sudecka	1070/7	0,1307 ha
Sudecka	1070/8	0,1097 ha
Sudecka	1070/10	0,1075 ha
Sudecka	1070/11	0,1447 ha
Bobrzańska*	2236/3	0,1312 ha
Kanonierska	2/4	0,6547ha
Jodłowa	565,557,558	0,0340 ha
Polna Droga	2180/1	0,2111 ha
	2178/1	0,0343 ha
	2178/3	0,5745 ha
Towarowa	1160, 1161	0,5961 ha

*działki sprzedane w roku 2016 - stan na dzień 10.08.2016r.

Sfera socjalna

Hasło: "Pomoc tak, demoralizacja nie"

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie samodzielnie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i instrumenty prawne. Pomoc społeczna oferuje następujące formy pomocowe:

- pieniężne: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy;
- niepieniężne: praca socjalna, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenia społeczne, pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie, sprawienie pogrzebu, schronienie, posiłek, niezbędne ubranie, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia.

Zadania z zakresu pomocy społecznej w latach 2014-2015 realizowane były przy ścisłej współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Świdnicy. Do zadań tych należało w szczególności:

- przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń z zakresu pomocy społecznej m.in. zasiłków stałych, okresowych i innych;
- świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania;
- udzielanie pomocy w formie posiłków, schronienia i niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym, w tym bezdomnym;
- przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i okresowych w oparciu o ustawę o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.

Pomoc socjalna świadczona przez MOPS udzielana była z różnych powodów, tj.: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, choroby, przemoc w rodzinie, bezradność, w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i innych, w tym także zdarzeń losowych.

Na **pomoc społeczną** w roku **2014** wydatkowano kwotę **27.028.380,37 zł**. Wydatki obejmowały:

- placówki opiekuńczo – wychowawcze - 181.601,95 zł;
- Domy Pomocy Społecznej - 1.510.000,00 zł;
- ośrodki wsparcia - 778.975,24 zł;
- rodziny zastępcze – 47.593,60 zł;

- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – 15.000,00 zł;
- wspieranie rodziny – 108.157,00 zł;
- świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego - 10.377.759,11 zł;
- składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej - 186.925,87 zł;
- zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia społeczne - 4.292.770,72 zł;
- dodatki mieszkaniowe - 927.652,47 zł;
- zasiłki stałe - 1.378.746,32 zł;
- utrzymanie MOPS - 3.570.566,46 zł;
- jednostki specjalistyczne poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej – 9.238,86 zł;
- usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze – 912.084,80 zł;
- pozostała działalność tj. „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, „Karta dużej rodziny”, dotacje celowe – 1.176.171,48 zł;
- żłobki – 1.193.771,86 zł;
- pozostałe zadania – 361.365,01 zł.

Na **pomoc społeczną** w roku **2015** wydatkowano kwotę **27.125.341,73 zł**. Wydatki obejmowały:

- placówki opiekuńczo – wychowawcze 231.925,88 zł;
- Domy Pomocy Społecznej - 1.583.494,01 zł;
- ośrodki wsparcia – 896.050,36 zł;
- rodziny zastępcze - 118.648,04 zł;
- świadczenia rodzinne , świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego - 10.878.318,86 zł;
- składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej – 234.628,63 zł;
- zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia społeczne - 3.893.900,00 zł;
- dodatki mieszkaniowe - 1.079.226,00 zł;
- zasiłki stałe - 1.410.230,86 zł;
- utrzymanie MOPS - 3.663.544,35 zł;
- jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej - 10.445,35 zł;
- usługi opiekuńcze i specjalistyczne - 897.800,00 zł;
- pozostała działalność tj. „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, dodatek dla osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne – 738.928,48 zł;
- żłobki - 1.445.535,39 zł;
- pozostałe zadania – 299.441,61 zł.

Programy i działania dotyczące sfery socjalnej zostały opisane szerzej **w wyborze 1 – Kapitał społeczny – Rodzina.**

Mieszkańcy miasta, którzy mieli niskie dochody i nie wystarczało im środków na opłacenie czynszu, mogli starać się w Urzędzie Miejskim o przyznanie **dotatku mieszkaniowego** -

powszechnego i okresowego świadczenia pieniężnego wynikającego z przepisów ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych.

W roku 2014 na podstawie 1.111 decyzji przyznano 6094 dodatki mieszkaniowe w kwocie 904.850,00 zł. oraz na podstawie 448 decyzji przyznano 1584 dodatki energetyczne w kwocie 22.356,00 zł.

W roku 2015 na podstawie 889 decyzji przyznano 5417 dodatki mieszkaniowe w kwocie 780.445,00 zł. oraz na podstawie 559 decyzji przyznano 3019 dodatki energetyczne w kwocie 41.184,00 zł.

Turystyka

Hasło: „Ciekawe i gościnne miasto u progu gór”

Polityka wspierania rozwoju turystyki skierowana jest do mieszkańców Świdnicy i okolic oraz osób czasowo przebywających w mieście, w tym turystów krajowych i zagranicznych. Świdnica z uwagi na uwarunkowania przestrzenne dąży do bycia miastem o rozwiniętej gospodarce turystycznej. Władze miasta systematycznie podejmują działania zmierzające do poprawy atrakcyjności turystycznej miasta oraz wyeksponowania istniejących walorów.

Podejmowane są inwestycje pozwalające stworzyć nowe produkty turystyczne oraz inwestycje mające na celu poprawę dostępności komunikacyjnej. Lokalnie stwarza się warunki, aby zapewnić turystom niezbędne warunki pobytu w mieście tj. obiekty noclegowe i gastronomiczne o odpowiednim standardzie i zdolności obsługowej. Przy ruchu turystycznym niemałe znaczenie ma stworzenie odpowiedniego systemu monitoringu zapewniającego odpowiedni poziom bezpieczeństwa gości. Bardzo ważną rolę odgrywają działające punkty związane z obsługą ruchu turystycznego – informacja turystyczna. Dużym i znaczącym elementem utrwalającym pozytywny wizerunek miasta Świdnicy i jego atrakcyjności turystycznej są sami jego mieszkańcy.

Dbając o poprawę atrakcyjności turystycznej miasta oraz utrwalanie wizerunku Miasta, jako Miasta nowoczesnego, rozwijającego się, a jednocześnie pielęgnującego tradycje historyczne władze miasta:

- kontynuowały współpracę z **Lokalną Organizacją Turystyczną „Księstwo Świdnicko – Jaworskie”**, która m.in. zajmuje się promocją gmin i miast Przedgórze Sudeckiego, jako regionu atrakcji turystycznych. W ramach zadań stowarzyszenia realizowane były projekty, które miały przyczynić się do promocji miasta i dostarczenia atrakcji turystycznych na każdą kieszeń. Należały do nich m.in.: rodzinny festyn sportowo-rekreacyjny w ramach **Dni Księstwa Świdnicko-Jaworskiego**, regaty żeglarskie „**Książęcy Szkwał**”, **Turniej Rajców Księstwa Świdnicko Jaworskiego**, **Rajdy Książęce**, udział w wystawie podczas dni kwiatów w Książu, udział w Międzynarodowych Targach Turystycznych we Wrocławiu, a także wspólne wydawnictwa promocyjne dystrybuowane za pośrednictwem Regionalnej Informacji Turystycznej i Kulturalnej w Świdnicy oraz punkty informacji turystycznej we wszystkich gminach-partnerach LOT Księstwo Świdnicko-Jaworskie na terenie Dolnego Śląska;
- kontynuowały współpracę z **Ligą Polskich Miast i Miejsc UNESCO**, Miasto Świdnica jest członkiem Stowarzyszenia;
- przystąpiły w lutym 2015 r. do **Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej (DOT)**, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego oraz podmiotów gospodarczych działających na rynku turystycznym, wspierającego rozwój turystyki oraz tworzenie pozytywnego wizerunku Dolnego Śląska, jako regionu atrakcyjnego dla turystów. Wspólnie z DOT miasto uczestniczyło w Międzynarodowych Targach Turystycznych Tour Salon w Poznaniu, podczas których mieliśmy możliwość promowania atrakcji Świdnicy i organizowanych w trakcie roku wydarzeń.

- przystąpiły w grudniu 2015 r. do **Lokalnej Organizacji Turystycznej „Aglomeracja Wałbrzyska”**, stowarzyszenia którego nadrzędnym celem jest rozwój turystyki oraz promocja regionu, na terenie którego działa.

W 2015 roku rozpoczęły się konsultacje społeczne w sprawie opracowania projektu **„Założenia strategii rozwoju turystyki w Świdnicy”**. W II połowie 2015 roku odbyły się badania dotyczące ruchu turystycznego w Świdnicy. W wyniku powyższych działań Miasto przystąpiło do opracowania **„Strategii Rozwoju Turystyki Miasta Świdnicy do 2026”**. Dokument określi misję, wizję, priorytety oraz cele, dzięki czemu zapewniona zostanie spójność pomiędzy działaniami samorządu i jednostek powiązanych z turystyką w mieście. Będzie to podstawowy dokument w procesie planowania i prognozowania kierunków rozwoju turystyki w Świdnicy.

Bardzo ważnym dla Miasta wydarzeniem był **Kongres Turystyki Polskiej w Świdnicy Konferencja Przygotowawcza**, który odbył się w dniach 21-22 października 2015 r. pod patronatem czasopisma Voyage. Partnerami tego przedsięwzięcia byli m. in.: Związek Miast Polskich, Izba Turystyki Rzeczypospolitej Polskiej i Dolnośląska Izba Turystyki. Konferencja była okazją do dyskusji o problemach, które nurtują zarówno branżę turystyczną, jak i samorządy, wytyczenia kierunków działania oraz określenia głównych założeń i celów będących przedmiotem obrad Kongresu Turystyki Polskiej w Świdnicy w 2016 roku. Kongres umożliwił szeroką debatę przedstawicieli wszystkich środowisk działających w turystyce, pozwolił na dokonanie oceny funkcjonowania sektora usług turystycznych w Polsce, wskazał kierunki rozwoju polskiej turystyki na kolejne lata oraz przygotował rekomendacje programowe i inicjatywy legislacyjne, które zostaną skierowane do organów władzy publicznej - ustawodawczej i wykonawczej. Informacje o Świdnicy, przy okazji ukazywania się materiałów promujących wydarzenie, ukazywały się w czasopiśmie branżowych (Wiadomości Turystyczne), w prasie o zasięgu ponadregionalnym (dodatki w Dzienniku Gazecie Prawnej oraz w Rzeczypospolitej) oraz na wielu portalach lokalnych i ogólnopolskich. Materiały promujące Konferencję propagowane były podczas targów turystycznych – m.in. w Berlinie i Poznaniu. Dla mieszkańców przygotowano dwa bardzo interesujące otwarte panele nt. turystyki senioralnej i przyrodniczej, koncerty, pokaz kulinarny, premierę książki Adama Wajraka „Wilki”, przegląd piosenki turystycznej i ekologicznej. Dodatkowo dla mieszkańców zorganizowano koncert w wykonaniu Grzegorza Hyżego. Dla przedstawicieli samorządów terytorialnych i gospodarczych przygotowano trzy warsztaty: PPP w turystyce, tworzenie produktów turystycznych, e-marketing obiektów noclegowych. W dniu 21.10.2015 r. odbyła się Gala, podczas której wręczono nagrody w rankingu „Przyjazna Gmina 2015 – Samorząd 25-lecia”.

Kongres zakończył się podpisaniem **listu intencyjnego**. Swoje podpisy złożyli na nim: Rafał Marek – Wiceprezes Izby Turystyki RP, Andrzej Kindler – Wiceprezes Polskiej Izby Turystyki, Waldemar Błaszczuk – przedstawiciel Stowarzyszenia Ekspertów Turystyki, Beata Moskal-Słaniewska – Prezydent Miasta Świdnicy, Elżbieta Kusina – Prezes Federacji Stowarzyszeń Przewodnickich, Rajmund Papiernik – Dyrektor Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej, Andrzej Porawski – Dyrektor Biura Związku Miast Polskich, Marek Migdal – przedstawiciel Federacji Regionalnych Organizacji Turystycznych, Krzysztof Jędrocha – przedstawiciel Polish Prestige Hotels i Jacek Piekunko – Prezes Lokalnej Organizacji Turystycznej „Księstwo Świdnicko-Jaworskie”.

Jedną z głównych atrakcji turystycznych miasta jest świdnicka **wieża ratuszowa** w bloku śródmiejowym. Dzięki niej świdnicka starówka odzyskała swoją dominantę, a stara, zabytkowa część miasta odzyskała dawny blask i stała się jedną z głównych atrakcji zarówno dla mieszkańców miasta, jak i dla turystów. Dziewięciokondygnacyjny budynek wieży o wysokości 58 m jest chętnie odwiedzany przez mieszkańców i turystów, którzy mogą podziwiać piękną panoramę miasta. Na

dziedzińcu wieży ratuszowej oraz w jej pomieszczeniach w latach 2014-2015 odbywały się działania kulturalno-promocyjne. Do takich działań należała organizacja wystaw: „Elektronika PRL-u”, „Wielkanoc oczami dzieci”, „Pan Hilary to ty i ja”, „Widokówka ze Świdnicy”, artystów ze Stowarzyszenia Kanon, „Dni Papieskie”, „Widokówka ze Świdnicy”, Ryszarda Kowalewskiego z okazji Dni Gór, prac malarskich Zyty Bukra, wernisaż z okazji Dni Fotografii. W ramach promocji wieży promowany był jednolity system identyfikacji graficznej: logo wieży ratuszowej, bilet, żeton, papier firmowy, wizytówka, ulotka reklamowa. Więcej informacji na stronie internetowej: www.wieza.swidnica.pl.

W marcu 2014 r. delegacja ze Świdnicy wzięła udział w spotkaniu przedstawicieli polskich i węgierskich miast w ramach **Tygodnia Przyjaźni Polsko-Węgierskiej**. Spotkanie w węgierskim Egerze odbyło się z udziałem prezydentów obu krajów: Jánosa Ádera i Bronisława Komorowskiego. Podczas spotkania omówiony został udział świdniczan w 53. Zlocie Karawaniowym „Europa Rally” w węgierskim mieście Kiskunmajsa oraz organizacja i promocja 54. Zlotu Karawaniowego „Europa Rally” w Świdnicy. W czerwcu 2014 r. podczas międzynarodowego Zlotu odbyły się uroczystości związane z przekazaniem insygniów Zlotu delegacji karawaniowców ze Świdnicy.

W dniach 21-25 maja 2015 roku Świdnica była gospodarzem **54. Międzynarodowego Zlotu Carawaniowego EuropaRally**, corocznej imprezy o zasięgu europejskim, na którą zjeżdżają załogi carawaniowe z wielu krajów. Po raz pierwszy w historii międzynarodowych zlotów organizacja tak wyjątkowej imprezy odbyła się na Dolnym Śląsku. Głównym organizatorem imprezy był Automobilklub Sudecki, który jako członek Międzynarodowej Federacji Samochodowej miał możliwość otrzymania zgody na przeprowadzenie imprezy tej kategorii. Współorganizatorami było Miasto Świdnica oraz Świdnicki Ośrodek Sportu i Rekreacji. Bogaty program turystyczny, sportowy i kulturalny zaplanowany został tak, aby wszyscy goście mogli jak najprzyjemniej spędzić czas poznając bliżej Polskę, a w szczególności Dolny Śląsk, Świdnicę i jej okolice. Należy podkreślić, że Świdnica nieprzypadkowo została wybrana na miejsce zlotu - przy Świdnickim Ośrodku Sportu i Rekreacji działa jedno z najwyżej ocenianych w Polsce pól campingowych, a carawaning promuje Camping Carawaning Klub Świdnica poprzez, m.in., organizację zlotów i spotkań miłośników kamperów. W Świdnicy jest znakomity klimat dla tej formy turystyki.

W dniach 16-17 maja 2014 Świdnica znalazła się na trasie **Polskiego Rajdu Ekologicznego** połączonego z konferencją naukową „**Vehicles of the Future**”. Organizatorem przedsięwzięcia była Politechnika Wrocławska. W świdnickim Rynku miała miejsce prezentacja alternatywnych konstrukcji pojazdów z silnikami zasilanymi biopaliwami. Przedsięwzięcie to organizowane było pod hasłem „Kochamy Polskę i Ty Ją kochaj”, a motto tegorocznej edycji to „Były czerwone maki, są żółte rzepak”. Świdnica w ramach rajdu rozegranego na trasie Wrocław-Oława-Świdnica-Jawor-Jakuszyce-Szklarska Poręba promowana była jako „Piaستowska Świdnica – pierwsze miasto pod patronatem największego z rodu Polaków św. Jana Pawła II, a także miasto domów pasywnych, pomp ciepła i energetyki solarnej”.

W okresie od 4 lipca do 13 września 2015 r. Muzeum Przemysłu i Kolejnictwa na Śląsku we współpracy z Przewozami Regionalnymi S.A., Urzędem Miasta w Świdnicy, PKP PLK S.A. oraz Starostwem Powiatowym w Świdnicy przeprowadziło na odcinku linii numer 137 Jaworzyna Śląska-Świdnica Miasto-Jaworzyna Śląska, czterdzieści osiem **przejazdów specjalnych zabytkowym parowozem**. Dwa zabytkowe wagony Ci28 z 1928 r. były prowadzone przez lokomotywę parową TKt48- 18 z 1951 r. Skład ten wyruszał z dworca kolejowego w Jaworzynie Śląskiej do dworca głównego w Świdnicy w każdą sobotę i niedzielę, pod nazwą GRYF o godzinie 10.05, a pod nazwą

FRYDERYK o godzinie 12.50. Celem organizacji przejazdów była popularyzacja idei ochrony dziedzictwa technicznego oraz promocja turystyki Dolnego Śląska. W przejeździe uczestniczył przewodnik, który cały czas informował o zabytkowym składzie, jakim turystów wieziono, o historii kolejnictwa na Dolnym Śląsku oraz o atrakcjach turystycznych regionu. Przejazdy pociągiem specjalnym wzbogaciły ofertę turystyczną powiatu świdnickiego, a także wzbudziły zainteresowanie maszynami parowymi i pracą maszynistów lokomotyw parowych, którzy chętnie opowiadali o zasadach funkcjonowania parowozu. O zainteresowaniu tematyką kolejową świadczy również ilość osób, które czekały na obu dworcach kolejowych po to, by zobaczyć sprawną maszynę parową oraz ilość zapytań o organizację przejazdów specjalnych w następnym roku kalendarzowym.

W ramach wspierania rozwoju turystyki w latach 2014-2015 promowany był **miejski szlak turystyczny - Trasa Książęca Citywalk** prowadząca do najbardziej atrakcyjnych zabytków i ciekawych miejsc w starej części Miasta. Działania promocyjne „Citywalk” mają zachęcać do odwiedzenia naszego miasta. Szlak został stworzony w ramach projektu „Miejskie Trasy Turystyczne zintegrowanym produktem turystycznym miast czesko - polskiego pogranicza” i zintegrowanego systemu oznakowania. Cały szlak liczy ok. 3 km i przedstawia 10 obiektów. Na trasie znajduje się 7 punktów informacyjnych – 6 infokiosków i Regionalna Informacja Turystyczna i Kulturalna w Świdnicy. Szlak wyposażony jest w nowoczesne multimedialne kioski, tablice informacyjne z makietą miasta, audioprzewodniki do samodzielnego zwiedzania, a także mini mapki i foldery opisujące trasę. Na trasach znajdują się tablice zawierające opis historii i szczegółowe dane prezentowanych zabytków. Trasy miejskie zostały tak wytyczone, aby turyści mogli w sposób interesujący zapoznać się z historią miasta i regionu - dziedzictwem kulturowym tej części Europy. Książęca trasa turystyczne zamieszczona jest na wspólnym portalu internetowym /www.citywalk.info/, w ramach którego funkcjonują partnerzy projektu.

Dużą atrakcją turystyczną są coroczne imprezy rekreacyjno-edukacyjne rekonstrukcji bitew historycznych na Fleszy Jawornickiej i na Fleszy Nowomłyńskiej. W latach 2014-2015 miały miejsce:

- **VII Rekonstrukcja historyczna bitew** z udziałem 70. uczestników regimentów z XVIII i XIX w. prezentujących stroje i broń sprzed ponad 200 lat. W ramach przedsięwzięcia na terenie pozostałości po twierdzy świdnickiej - Fleszy Nowomłyńskiej miał miejsce pokaz życia obozowego, pokazy musztry, pokazy broni wszystkich grup rekonstrukcyjnych, konkursy i zabawy dla dzieci, zbiórka wojska i wymarsz na bitwę z inscenizacją oblężenia twierdzy Świdnickiej z 1807 r. z pokazem pirotechnicznym /24 sierpnia 2014r./.

- **prezentacje historyczno – edukacyjne** w ramach „żywych lekcji historii” z pokazem historycznych regimentów z różnych epok od średniowiecza do XX w., pokazy walk i ćwiczeń rycerskich, pokazy musztry, a także prezentacja broni i umundurowania podczas sprzątnięcia Fleszy Nowomłyńskiej /12 września 2015 r./.

- **VIII Rekonstrukcja historyczna bitew** z udziałem 80 rekonstruktorów z Polski, Czech, Niemiec, którzy przyjechali do stacjonującego w Świdnicy Pruskiego Regimentu Królewskiego Alt Kreytzen, by odtworzyć ostatnie bitwy o twierdzę świdnicką sprzed ponad 250 lat. Pierwsza inscenizacja bitwy odbyła się na Fleszy Jawornickiej w parku przy ul. Sikorskiego, druga inscenizacją bitwy na Fleszy Nowomłyńskiej. W Rynku nastąpiła prezentacja historycznych regimentów, apel, salwa honorowa i indywidualne prezentacje dla publiczności i fotografów. Przy ul. Śląskiej ulokowane było obozowisko wojskowe z pokazem życia obozowego, musztry i broni wszystkich grup rekonstrukcyjnych /3 października 2015 r./.

Świdnica stopniowo rozbudowuje bazę turystyczną. Strzeżonym obiektem turystycznym, na którym mogą zatrzymać się goście jest świdnicki **camping** połączony z parkingiem, polem

namiotowym z pełnym zapleczem /toalety, umywalnie i prysznic/, świetlicą, ogólnodostępną kuchnią samoobsługową, miejscem do grillowania i rozpalania ogniska. Przy campingu usytuowany jest dwukondygnacyjny **Dom Wycieczkowy** o pow. użytkowej 685,9m² z 18 pokojami z pełnym węzłem sanitarnym i 50 miejscami noclegowymi. W obiekcie znajduje się świetlica i sala kominkowa.

Świdnicki **camping** nr 231 utrzymujemy się w czołówce polskich baz campingowych. Liczne wyróżnienia i nagrody, a także rekomendacje Polskiej Federacji Campingu i Caravaningu potwierdzają wysoką jakość świadczonych usług oraz spełnianie najwyższych standardów dla tego typu obiektów turystycznych.

W dniu 4 marca 2015 r. delegacja z Miasta uczestniczyła w największych targach turystycznych w Europie. Uczestnictwo w **Międzynarodowej Gieldzie Turystycznej ITB Berlin** pozwoliło nawiązać kontakty z przedstawicielami wszystkich grup zawodowych związanych z szeroko pojętą turystyką i podróżami. W Berlinie obecne były reprezentacje międzynarodowych związków turystycznych, krajowych i regionalnych organizacji turystycznych, biur podróży, organizatorzy podróży biznesowych, rejsów, turystyki przygodowej, ekologicznej, kulturalnej, firm przewozowych, hotelarskich, ubezpieczeniowych, wydawnictwa, firm zajmujących się informacją turystyczną, technologiami i oprogramowaniem dla obsługi ruchu turystycznego i wiele innych. Polskie stoisko narodowe organizowała Polska Organizacja Turystyczna. Wizyta na targach wiązała się też z rozmowami z potencjalnymi partnerami Kongresu Turystyki Polskiej.

Sukcesywnie rozbudowywana i aktualizowana była baza turystyczno – noclegowa i gastronomiczna – indywidualna i zbiorowa. Aktualne informacje na temat bazy gastronomiczno – noclegowej dostępne są na stronie internetowej miasta oraz wykorzystywane są w wydawnictwach miasta dotyczących atrakcji turystycznych: foldery, ulotki, przewodniki.

Działania marketingowe Miasta Świdnicy w latach 2014 - 2015 skupiły się na wzmocnieniu wizerunku miasta przyjaznego turystom, nowoczesnego, a jednocześnie posiadającego bogate tradycje, miasta atrakcyjnego turystycznie na Dolnym Śląsku oraz jednego z najlepszych w regionie miejsc do pracy i życia.

Wybór 4 – ŚWIDNICA W POWIĄZANIACH

Komunikacja

Hasło: „Przenikalność transportowa otoczenia”

Układ dróg ma decydujące znaczenie dla czytelności struktury miasta jako elementu zagospodarowania przesądzającego o możliwości sprawnego funkcjonowania miasta. Świdnica ma dobre usytuowanie komunikacyjne i rozwiniętą sieć dróg (z wyjątkiem kierunku północ – południe). Główną niewygodą dla mieszkańców jest stan dróg pod względem obciążenia ruchem, jak i stanu technicznego. Ze Świdnicy blisko jest do autostrady A4 (Zgorzelec – Wrocław – Medyka), do której prowadzi droga lokalna o charakterze obwodnicy tzw. łącznik. Odległość zaledwie 30 km dzielić będzie Świdnicę od projektowanej drogi szybkiego ruchu S3 (Lubawka – Legnica – Szczecin). W odległości 10 km od miasta znajduje się duży węzeł kolejowy w Jaworzynie Śląskiej, a odległość ok. 40 km dzieli Świdnicę od najbliższego przejścia granicznego z Czechami.

INFRASTRUKTURA DROGOWA:

Świdnica jest ważnym węzłem komunikacyjnym. Posiada drogi o łącznej długości 132,30 km. Tereny komunikacyjne zajmują 320 ha powierzchni i stanowią 14,7% w strukturze ogólnej gruntów

miasta. Na terenie miasta występują cztery kategorie dróg publicznych: krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne:

ŚWIDNICKA INFRASTRUKTURA DROGOWA:

Drogi krajowe /dł. w km 5,5/:

- **Droga nr 35** posiada przebieg: granica państwa - Mieroszów - Wałbrzych - Świebodzice - Świdnica – Wrocław. Na terenie Świdnicy drogę tą tworzą ulice: Zamenhofska, Esperantystów, Szarych Szeregów. **Zarządca:** Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, oddział we Wrocławiu.

Drogi wojewódzkie /dł. w km 9,5/:

- **Droga nr 379** Wałbrzych – Modliszów – Świdnica. W Świdnicy obejmuje ona ulice: Wałbrzyska, pl. Grunwaldzki, Al. Niepodległości, pl. Wolności, Wrocławska, Łączna;
- **Droga nr 382** Stanowice - Świdnica - Dzierżoniów - Ząbkowice Śląskie - Paczków - do granicy państwa. Na terenie miasta drogę tą stanowią ulice: Westerplatte, Towarowa, Kopernika od Towarowej do Przemysłowej, Przemysłowa, Sikorskiego (od skrzyżowania z ul. Zamenhofska do granic miasta). **Zarządca:** Zarząd Województwa Dolnośląskiego/ zlecone Dolnośląskiej Służbie Dróg i Kolei we Wrocławiu.

Drogi powiatowe /dł. w km 4,7/:

- **Droga 2876D:** Świdnica ul. Westerplatte od Towarowej do Bystrzyckiej, Bystrzycka - Burkatów - Bystrzyca Grn. - Lubachów - granica powiatu (kier. Jugowice);
- **Droga 1990D:** (z kier. Sulistrowiczki) - granica powiatu - Tąpadła - Wiry - Wirki - Gogołów - Miłochów - Jagodnik - Świdnica ul. M. Kopernika do ul. Towarowej;
- **Droga 3396D:** (z kier. Wałbrzych) - granica powiatu - Pogorzała - Witoszów Grn. - Witoszów Dln. - Świdnica ul. J. Kochanowskiego, Żarów - Łazany - Mielęcín - granica powiatu (kier. Gościśław). **Zarządca:** Zarząd Powiatu Świdnickiego/ zlecone Służbie Drogowej Powiatu Świdnickiego.

Drogi gminne /dł. w km 112,6/: o znaczeniu lokalnym nie zaliczane do żadnej z ww. kategorii, stanowiące uzupełnienie sieci dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych zajmującym 850 629 m². **Zarządca:** Prezydent Miasta Świdnicy.

Drogi wewnętrzne /niepubliczne/ – 6,0 km, 41.355m².

Mosty drogowe 8 szt. - 2.492,88 m²;

Wiadukty drogowe 1 szt. - 331,6m²;

Kładki dla pieszych 2 szt. - 176,7m²;

Ścieżki rowerowe 17 szt. - 29 898 m².

KOMUNIKACJA PUBLICZNA /MIEJSKA I MIĘDZYMIASTOWA/:

Na sieć komunikacyjną miejską składają się:

- linie komunikacyjne w granicach administracyjnych miasta /linie miejskie/;
- linie komunikacyjne wykraczające poza granice miasta /linie podmiejskie/ łączące Świdnicę z miejscowościami na obszarze gmin otaczających Świdnicę.

Świdnicka komunikacja miejska obsługiwana jest przez **Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne "Świdnica" Sp. z o. o./MPK/**, które ułatwia mieszkańcom i przyjezdnym przemieszczanie się na obszarze miasta i otaczających miasto gmin.

Tabela linii komunikacyjnych obsługiwanych przez MPK:

LINIA NR	DŁUGOŚĆ TRASY	WYKAZ TRASY
1	5,93 – 8,87	E.Pater – Strzelińska
2	4,32 – 6,55	Pl. Grunwaldzki – Komorów
4	7,44 – 7,67	Pl. Św. Małgorzaty – Pszenno
6	2,16 – 12,94	E. Plater – Inżynierska
7	2,98 – 8,76	E. Plater – K. Wielkiego/Colgate
10	2,80 – 13,90	Strzelińska – Pogorzała
12	5,03 – 19,94	Pl.Św. Małgorzaty – Wieruszów
30	2,73 – 17,22	Pogodna – Lubachów
41	12,64 – 16,32	Pl.Św. Małgorzaty – Kątki/Marcinowice
43	9,17 – 20,10	Pl. Św. Małgorzaty – Marcinowice
50	13,97 – 22,33	Wokulskiego - Kopernika
51	8,08 – 14,49	Kopernika – Słowiańska
52	10,33 – 22,22	Kopernika – Wokulskiego
53	8,09 – 14,24	Słowiańska – Kopernika
60	15,44 – 20,66	Pl. Św. Małgorzaty – Stachowice

15 linii autobusowych miejskich i podmiejskich obsługiwanych jest przez **nw. typy wozów:**

MAN NG 313, IRISBUS CROSSWAY, MAN A78, MAN LIONS CITY, NEOPLAN 486, NEOPLAN 488, SOLARIS URBINO 12, SOLARIS URBINO 8,9, AUTOSAN M09, AUTOSAN A0808MM, VOLVO B10B LE - A51, JELCZ M101 I3, JELCZ M101 SALUS, NEOPLAN K 4010, MAN NL 202.

W 2014 roku w ramach projektu pn. „**Poprawa jakości i bezpieczeństwa komunikacji publicznej poprzez zakup przyjaznych dla środowiska autobusów dla obsługi linii komunikacyjnych na terenie Miasta Świdnicy i Gmin Świdnica oraz Marcinowice**” realizowanego ze środków EFRR w ramach RPO WD na lata 2007–2013, Działania 3.3 Transport miejski i podmiejski w Priorytecie III Rozwój infrastruktury transportowej na Dolnym Śląsku, Świdnickie MPK zakupiło 8 nowoczesnych i ekologicznych autobusów do obsługi pasażerów korzystających z linii miejskich i podmiejskich. Wartość całej inwestycji to 7 039 290,00 zł, z czego dofinansowanie wyniosło 4 849 250,00 zł. Nowe autobusy to nowa jakość świdnickiego przewoźnika. W ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020, RPO WD na lata 2014-2020 Świdnickie MPK planuje zakupić 9 kolejnych nowoczesnych i ekologicznych autobusów do obsługi pasażerów korzystających z linii miejskich i podmiejskich.

KOMUNIKACJA KOLEJOWA:

Ruch pasażerski obsługiwany jest przez Koleje Dolnośląskie S.A. – Spółkę utworzoną przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego w celu zapewnienia sprawnego systemu kolejowej komunikacji regionalnej

Ruch towarowy obsługiwany jest przez następujących operatorów:

- PKP CARGO S.A.;
- Pol - Miedź - Trans Sp. z o. o./PMT/;
- Firma Handlowo Usługowa Orion Kolej;
- Lotos Kolej Sp. z o. o.;
- Ecco Rail Sp. z o. o.;
- PRKiI S.A. Wrocław.

Na terenie Świdnicy znajduje się jeden czynny pasażerski dworzec kolejowy - **Świdnica Miasto** i jeden czynny towarowy dworzec kolejowy - **Świdnica Przedmieście**. Najbliższym węzłem kolejowym, z którego odjeżdżają pociągi dalekobieżne, jest odległa o **10 km** Jaworzyna Śląska.

Od **grudnia 2013** Koleje Dolnośląskie S.A. uruchomiły bezpośrednie połączenie Świdnica Miasto-Wrocław Główny (przez Jaworzynę Śląską, w której następuje zmiana kierunku jazdy). Również to połączenie obsługiwane jest przez autobusy szynowe. Budynek dworca Świdnica Miasto służy do obsługi ruchu pasażerskiego.

Przez Miasto przebiegają następujące linie kolejowe:

- **Linia kolejowa nr 137** - linia kolejowa łącząca Katowice i Legnicę, nazywana też jako *Podsudecka Magistrala Kolejowa (PMK)*. Zarządca linii PLK S.A.
- **Linia kolejowa nr 285** - linia kolejowa Świdnica- Wrocław. Zarządca linii PLK S.A.
- **Łącznica 771** – Świdnica Przedmieście – Świdnica Miasto. Zarządca linii PLK S.A.

Ww. linie kolejowe przechodzą przez teren Miasta i są usytuowane w przekopie i na nasypach. W sieci kolejowej znajdują się wiadukty i mosty. W mieście mamy trzy główne przejazdy: ul. Komunardów, ul. Wałbrzyska, ul. Westerplatte.

Od połowy grudnia 2013 r. przywrócono po latach **bezpośrednie połączenie Świdnicy ze stolicą Dolnego Śląska**. Przejazdy obsługują Koleje Dolnośląskie.

W latach 2014-2015 władze miasta podejmowały rozmowy o przywrócenie linii kolejowej 285 ze stacji Świdnica Kraszowice – Jedlina Zdrój – najbardziej malowniczej trasy, obfitującej w wiele obiektów inżynierskich. Przedsięwzięcie pn. „**Przebudowa linii kolejowej nr 285 na odcinku Świdnica Kraszowice – Jedlina Zdrój**” zostało poparte przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego, Komitet Sterujący Aglomeracji Wałbrzyskiej oraz wpisane do Strategii ZIT AW, w Zintegrowany Program Transportu Publicznego na lata 2014-2015 dla 22 gmin Aglomeracji Wałbrzyskiej oraz wpisane do Krajowego Programu Kolejowego do 2023 roku - wartość 87,9 mln zł.

Na Dolnym Śląsku, z powodu tranzytowego położenia regionu, istotne znaczenie odgrywa autostrada A-4 przebiegająca w kierunku zachód – wschód. Dla ruchu tranzytowego duże znaczenie mają drogi prowadzące w kierunku A-4. Wybudowany korytarz drogi powiatowej nr 3396 do autostrady A4 (13,076 km) poprzez połączenie części północno-wschodniej z częścią północno – zachodnią usprawnił układ komunikacyjny, co w konsekwencji przyczyniło się do lepszego skomunikowania m.in. świdnickich istniejących terenów inwestycyjnych.

Kolejną ważną inwestycją drogową wprowadzającą duże udogodnienia dla kierowców było przystąpienie do budowy korytarza drogi powiatowej nr 3396 do autostrady A4 tzw. „**małej obwodnicy**” Świdnicy. Budowę nowego odcinka o długości ponad 3 km łączącego drogę krajową nr 35 w węźle Słotwina z drogą wojewódzką nr 382 w kierunku Strzegomia zakończono we wrześniu 2014 r. Droga zaprojektowana została w ramach obwodnicy południowej. W ramach inwestycji powstała dwujezdniowa droga (po dwa pasy w każdym kierunku) o szerokości 8m każda, nowe skrzyżowanie jednopoziomowe i rondo połączone z obwodnicą Świdnicy w ciągu drogi krajowej nr

35. Nowe połączenie drogowe z drogą krajową nr 35 (Wrocław-Wałbrzych) w Słotwinie z drogą wojewódzką nr 382 w kierunku Strzegomia oraz z łącznikiem Świdnicy z autostradą A-4, poprzez rondo Solidarności przyczyniło się do poprawy stanu infrastruktury drogowej na terenie Dolnego Śląska, szczególnie gminy i Miasta Świdnicy, usprawniło powiązania sieci dróg wojewódzkich z krajowymi, poprawiło komunikację między ośrodkami regionalnymi rejonu wałbrzysko-świdnickiego, a przede wszystkim wyprowadziło tranzyt ciężarowy poza granice Świdnicy i upłynniło lokalny ruch miejski. Inwestycję realizowała Dolnośląska Służba Dróg i Kolei we Wrocławiu w ramach środków EFRR w ramach PRO WD 2007-2013 priorytetu 3 Rozwój infrastruktury transportowej na Dolnym Śląsku, działania 3.1 Infrastruktura drogowa. Całkowita wartość projektu wynosi 35.565.556,89 PLN, w tym dofinansowanie 14.720.449,65 PLN. „Mała obwodnica” była ważnym fragmentem większych planów całościowego odciążenia miasta od ciężkiego transportu.

Kolejnym etapem mającym na celu poprawę układu komunikacyjnego i zwiększenie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T jest budowa „**obwodnicy Świdnica - południowej**” – obwodnicy, która swój początek będzie miała w węźle „Słotwina, a koniec w węźle „Pszенno”. W ramach planowanego zadania powstałaby droga o długości 13 677m, przekroju dwujezdniowym bez pasów awaryjnych i prędkości 100 km/h. Szerokość pasa ruchu 3,5m i szerokości pasa dzielącego 4,0m oraz cztery węzły drogowe: Słotwina, Witoszów, Bolescin i Pszenno, 10 wiaduktów, 7 mostów, 29 przepustów. Wybudowana obwodnica południowa ma się przyczynić do skrócenia czasu przejazdu przez miasto, a wyprowadzony ciężki ruch tranzytowy poza tereny zamieszkałe obniży uciążliwości drogi wywołane hałasem, wibracjami i spalinami. Oddzielony zostałby ruch lokalny od regionalnego, co poprawi warunki dla ruchu lokalnego i zapewni szybki przejazd tranzytowy oraz dobrą komunikację z drogami wojewódzkimi. Poprawią się warunki ruchu wewnętrznego i zmniejszy się niekorzystne oddziaływanie na środowisko.

W roku 2013 Miasto podjęło starania, polegające na wpisaniu zadania do realizacji w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020. Wniosek Gminy Miasto Świdnica został przyjęty i wpisany do dokumentu pn. „Stanowisko Negocjacyjne Samorządu Województwa Dolnośląskiego” z lipca 2014 r., jako zadanie o istotnym znaczeniu dla rozwoju kraju 2014-2020 pn. „Budowa obwodnicy Wałbrzycha w ciągu Drogi Krajowej 35 oraz budowa obwodnicy Świdnicy wraz z modernizacją drogi krajowej nr 35 na odcinku Słotwina- Świebodzice”.

W roku 2014 i 2015 podjęto kolejne starania o wpisanie zadania na listę do krajowego programu inwestycji o istotnym znaczeniu dla kraju. Po wielu zabiegach władz miasta oraz licznych obietnicach politycznych zadania nie udało się wprowadzić na oficjalną listę Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2013. Obecnie świdnicka inwestycja jest na liście rezerwowej Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023. Na budowę potrzeba ok. 500 milionów złotych. Inwestycja ma zaawansowane prace planistyczne - jest gotowa dokumentacja projektu.

Inwestycje prowadzone w latach 2014-2015 w infrastrukturę drogową:

- Budowa Centrum Przesiadkowego przy ul. Dworcowej i Kolejowej w Świdnicy;
- Przebudowa ulic Polna Droga i Sprzymierzeńców w Świdnicy – Etap I – Przebudowa ulic Polna Droga i Sprzymierzeńców w Świdnicy, na odcinku od ul. Piaskowej do ul. Rycerskiej wraz z przebudową wiaduktu kolejowego w ciągu łącznicy PLK nr 771 nad w/w ulicami;
- Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 379 w mieście Świdnica;
- Budowa ul. Kliczkowskiej w Świdnicy – etap I;
- Budowa ul. Kliczkowskiej w Świdnicy – etap II;
- Przebudowę ul. Pionierów w Świdnicy oraz obiektów inżynierskich;
- Budowa ul. Poprzecznej w Świdnicy;

- Rozbudowa wraz z przebudową ul. Wałbrzyskiej (droga wojewódzka nr 379) na odcinku od granic administracyjnych miasta Świdnicy do skrzyżowania z ul. Jana Kochanowskiego (droga powiatowa nr 3396D) wraz z budową ronda;
- Przebudowa drogi gminnej 112030D- Etap I i II;

Zadania szczegółowej omówione: patrz Wybór 2 - POSTAĆ MIASTA, Hasło: „Miasto które się rozwija, a nie rozlewa”.

Ponadto do **poprawy komunikacji w mieście w 2014** przyczyniły się wymienione poniżej inwestycje:

- Budowa gruntowego ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż potoku Witoszówka nad zalewem w Świdnicy;
- Przebudowa alejki w parku Kanonierów;
- Przebudowa chodnika ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego;
- Budowa zatoki przy ul. Mieczysława Kozara Słobódzkiego;
- Przebudowa ul. Klonowej w Świdnicy;
- Przebudowa chodników na terenie miasta Świdnicy:
 - ✓ ul. Wrocławska – 706 m²,
 - ✓ ul. gen. Ignacego Prądzyńskiego – 464 m²,
 - ✓ ul. Jarosława Dąbrowskiego – 200 m²,
 - ✓ ul. Juliana Ursyna Niemcewicza – 277 m²,
 - ✓ ul. Sprzymierzeńców – 561 m²,
 - ✓ ul. Saperów – 71 m²,
 - ✓ ul. Gdyńska – 133 m².
- Przebudowa ścieżek rowerowych i ciągów pieszych w parku przy ul. A. Krajowej w Świdnicy;
- Budowa chodnika przy ul. Gen. Ignacego Prądzyńskiego w Świdnicy;
- Budowa zatoki przy ul. Ks. Jadwigi Śląskiej;
- Budowa zatoki przy ul. Jarosława Dąbrowskiego;
- Remont ścieżki al. Goplany w Świdnicy;
- Przebudowa chodnika przy ul. Saperów w Świdnicy;
- Przebudowa ul. Krętej w Świdnicy;
- Modernizacja placu manewrowego pomiędzy A. Krajowej a B. Głowackiego w Świdnicy dla potrzeb WORD;
- Budowa odcinka kanalizacji deszczowej w ciągu ul. Mikołaja Reja;
- Budowa ul. Modrzewiowej w Świdnicy;
- Przebudowa ul. Pańskiej w Świdnicy;
- Przebudowa ul. Bystrzyckiej w Świdnicy;
- Budowa zatoki postojowej na ul. Kazimierza Odnowiciela;
- Budowa chodnika i ścieżka rowerowa przy ul. Polna Droga;
- Przebudowa chodnika przy ul. Hugo Kołłątaja;
- Przebudowa chodnika wzdłuż ul. Nadbrzeżnej;
- Przebudowa sięgacza ul. Towarowej;
- Przebudowa promenady przy ul. Kard. Stefana Wyszyńskiego;-
- Budowa zatoki postojowej dla autobusów przy hali sportowej na Zawiszowie;
- Remont schodów terenowych przy ul. Kazimierza Pułaskiego nr 68;
- Remont nawierzchni chodnika przy al. Niepodległości;
- Remont nawierzchni chodnika przy ul. Siostrzanej i Kolejowej;
- Remont infrastruktury drogowej w obrębie pasa drogowego;

- ✓ ul. Lipowa - 720 m²,
- ✓ ul. Stanisława Wokulskiego - 100 m²,
- ✓ ul. Mieszka I - 550 m².
- Remont peronów przy przystankach komunikacji miejskiej:
 - ✓ ul. Bora Komorowskiego – 9 m²,
 - ✓ ul. Henryka Pobożnego – 155 m².
- Przebudowa drogi gminnej 112030D Etap I i II ul. Gen. Władysława Sikorskiego;
- Rozbudowa drogi gminnej nr 111843D w Świdnicy;
- Budowa pętli autobusowej przy ulicy Janusza Korczaka Świdnicy;
- Przebudowa ul. Sprzymierzeńców w Świdnicy;
- Budowa sięgacza ulicy Leśnej w Świdnicy.

Do poprawy komunikacji w mieście w 2015 przyczyniły się wymienione poniżej inwestycje:

- Przebudowa ul. Podmiejskiej;
- Przebudowa chodników w mieście Świdnica:
 - ✓ ul. gen. Ignacego Prądzyńskiego – 61 m²,
 - ✓ ul. Świerkowa – 174 m²,
 - ✓ ul. Krakowska – 83 m²,
 - ✓ ul. gen. Jarosława Dąbrowskiego – 210 m²,
 - ✓ ul. Zwierzyniecka – 89 m²,
 - ✓ ul. Parkowa – 468 m²,
 - ✓ ul. Armii Krajowej – 331 m²,
 - ✓ ul. Mikołaja Reja – 540 m²,
 - ✓ ul. Saperów -1435 m²,
 - ✓ ul. Świerkowa - 228 m²,
 - ✓ ul. Ludwika Waryńskiego – 1173 m²,
 - ✓ ul. Karola Marcinkowskiego – 91 m²,
 - ✓ ul. Waleriana Wróblewskiego – 210 m²,
 - ✓ ul. Mazowieckiej – 556 m²,
 - ✓ parking przy skrzyżowaniu ulic Marcinkowskiego i Wyszyńskiego,
 - ✓ miejsca postojowe z płyt ażurowych -320 m²,
 - ✓ ul. Słowiańska - 502 m²,
 - ✓ ul. Ludwika Waryńskiego i Karola Marcinkowskiego – 249 m²,
 - ✓ ul. Ludwika Waryńskiego – 100 m²,
 - ✓ ul. Rycerskiej – 181 m²,
 - ✓ pl. Wojska Polskiego – 155 m²,
 - ✓ ul. Henryka Brodatego 1 - 166 m²,
 - ✓ ul. Jagiellońska - 292 m².
- Przebudowa ul. Legii Nadwiślańskiej w Świdnicy;
- Budowa wraz z przebudową zatok parkingowych na terenie miasta Świdnicy:
 - ✓ ul. Henryka Brodatego 41-43 - 4 mp,
 - ✓ ul. Jana Kilińskiego – 35 mp,
 - ✓ ul. Mariana Langiewicza 1 – 4 mp,
 - ✓ ul. Mariana Langiewicza 7 – 12 mp,
 - ✓ ul. Kazimierza Odnowiciela- 12 mp,
 - ✓ ul. Ignacego Prądzyńskiego – 3 mp,
 - ✓ ul. Henryka Brodatego 1 - 11 mp.

- Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 379 w mieście Świdnica;
- Bariera energochłonna przy ul. Stefana Żeromskiego;
- Przebudowa drogi do Klubu Seniora przy ul. Rolniczej w Świdnicy;
- Sygnalizacja świetlna ul. Sikorskiego;
- Przebudowa ul. Rolniczej w Świdnicy;
- Budowa i przebudowa odcinka ul. Emilii Plater wraz z włączeniem do ul. Ludwika Zamenhofa - Etap II;
- Remont ulicy Nadbrzeżnej w obrębie skrzyżowania z ulicą Wodna w Świdnicy;
- Remont przejść dla pieszych przy ul. Bohaterów Getta oraz Wyspiańskiego-Sprzymierzeńców w Świdnicy;
- Remont drogi gruntowej przy ul. Gen. Ignacego Prądzyńskiego w Świdnicy;
- Budowa ciągu pieszo-rowerowego przy ul. Mikołaja Kopernika w Świdnicy;
- Przebudowa skrzyżowania ul. Wodnej - Mieszka I - Równej w Świdnicy;
- Przebudowa ul. Romualda Traugutta w Świdnicy;
- Rozbudowa z przebudową ul. Kraszowickiej w Świdnicy;
- Przebudowa ul. Komunardów w Świdnicy (projekt);
- Przebudowa ul. Przyjaźni w Świdnicy (dokumentacja techniczna);
- Rozbudowa ul. Chłopskiej w Świdnicy (wykonanie projektu technicznego budowy);
- Przebudowa ul. gen. Władysława Sikorskiego w Świdnicy - etap II;
- Przebudowa ul. Spacerowej w Świdnicy;
- Przebudowa ul. Letniej i Szczęśliwej w Świdnicy (wykonanie projektu technicznego);
- Rozbudowa ul. Jagiellońskiej, Brackiej, Bocznej w Świdnicy (wykonanie koncepcji zagospodarowania);
- Rozbudowa ul. Śląskiej w Świdnicy
- Rozbudowa wraz z przebudową ul. Lipowej i pl. Ludowego w Świdnicy;
- Budowa kładki pieszo-rowerowej nad rzeką Bystrzycą przy ul. Kraszowickiej w Świdnicy (koncepcja lokalizacji kładki oraz przebieg ścieżki rowerowej);
- Przebudowa ul. Deszczowej w Świdnicy;
- Przebudowa ul. Józefa Longina Sowińskiego w Świdnicy;
- Przebudowa ul. Księcia Bolka Świdnickiego;
- Budowa ciągu pieszo-rowerowego na Osiedlu Zawiszów w Świdnicy;
- Remont zatok autobusowych:
 - ✓ ul. Janusza Korczaka,
 - ✓ ul. Mieszka I,
 - ✓ ul. Ludwika Zamenhofa,
 - ✓ ul. Westerplatte,
 - ✓ ul. Sprzymierzeńców,
 - ✓ ul. Emilii Plater,
 - ✓ pl. Grunwaldzki.
- Budowa chodników przy drodze powiatowej w Świdnicy:
 - ✓ ul. Westerplatte przy skrzyżowaniu z ul. Bystrzycką - 32 mb
 - ✓ ul. Jodłowa do jezdni starej ul. Towarowej - 57,5 mb.

Świdnica wobec Wrocławia

Hasło: „Młodszy partner, ale nie klient”

Wybór strategiczny, to pełne włączenie się w funkcjonowanie aglomeracji przy rezygnacji z części autonomii, albo też otwarcie się na możliwości stwarzane przez rozwój Wrocławia i pogłębianie strategicznej wspólnoty interesów bez naruszania autonomii - taki zapis widnieje w Strategii Rozwoju Miasta Świdnicy. Bliskość Wrocławia jest poważnym atutem rozwojowym Świdnicy. Świdnica stara się wykorzystywać szanse, którą stwarza możliwość skorzystania z zasobów edukacyjnych, kompetencyjnych i kulturowych Wrocławia.

Z myślą o stworzeniu szerszej, trwałej więzi i poszukiwaniu obszarów kooperacji do tworzenia projektów w skali subregionalnej Świdnica jest członkiem **Agencji Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej**. Nasz udział w Spółce wynosi 1000 akcji imiennych o wartości 1.000 zł. Celem Spółki jest podejmowanie inicjatyw służących ożywieniu życia gospodarczego i społecznego w Aglomeracji Wrocławskiej, zwiększenie efektywności działań na poziomie strategicznym, poprawę jakości świadczonych przez gminy usług oraz rozszerzenie dotychczasowej oferty, która uwzględniałaby potrzeby dynamicznie zmieniającego się rynku aglomeracji.

Świdnica wykorzystuje szanse, które stwarza dynamicznie rozwijający się Wrocław. Nasze położenie w polu bezpośrednich oddziaływań stwarza wiele szans rozwoju na różnych płaszczyznach. W 2015 roku Wrocławski Komitet Organizacyjny **10. edycji The World Games** zaprosił Miasto do współpracy przy organizacji w roku 2017 **Światowych Igrzysk Sportowych we Wrocławiu**. W 10 edycji igrzysk sportów nieolimpijskich weźmie udział ok. cztery tysiące zawodników ze stu krajów świata. Zawody odbywać się będą od 20 do 30 lipca 2017 r. we Wrocławiu, Szymanowie, Trzebnicy, Jelczu-Laskowicach i Świdnicy. W Świdnicy zawody The World Games będą trwały od 26 do 30 lipca 2017 r. Przez pięć dni rozgrywany będzie turniej hokeja na rolkach z udziałem sześciu najlepszych narodowych reprezentacji mężczyzn. Dodatkowo 27 i 28 lipca 40 zawodników i zawodniczek wystartuje w czterech konkurencjach jazdy figurowej na wrotkach (taniec- pary oraz jazda dowolna – soliści, solistki i pary). W sumie w Świdnicy zostanie rozdanych pięć kompletów medali. Przystąpienie do tak ważnego międzynarodowego wydarzenia przyczyni się do promocji miasta, pozwoli również na odnowienie bazy sportowej. W lipcu br. Departament Infrastruktury Sportowej Ministerstwa Sportu i Turystyki zatwierdził listę dla „Programu inwestycji o szczególnym znaczeniu dla sportu”, na której to znalazło się nasze zadanie – modernizacja lodowiska w Świdnicy z dofinansowaniem 2 miliony złotych. Modernizacja lodowiska obejmować będzie m.in. instalację nowej wentylacji w obiekcie, remont oświetlenia i nagłośnienia, a także poprawę akustyki. Przebudowa obejmie również część pomieszczeń. Po rozbudowie uzyskamy dodatkowo 2 szatnie dla zawodników, szatnię trenerską, 2 pomieszczenia WC z natryskami i pomieszczenia magazynowe. Przewidziany jest również remont zadaszenia oraz elewacji hali sztucznego lodowiska, która poprawi estetykę i wygląd zewnętrzny obiektu. Zakupiona zostanie także nawierzchnia pod funkcjonowanie hali lodowiska do rozgrywania zawodów sportowych w piłce nożnej, koszykówce, piłce ręcznej oraz sportów wrotkarskich.

Świdnica włącza się w działania Wrocław- **Europejska Stolica Kultury 2016**. W roku 2015 przedstawiciele Świdnicy pod hasłem Alternatywna Świdnica, czyli Punkt Zero i MFFD „Oknem Młodych” gościli z programem w Barbarze przy ul. Świdnickiej we Wrocławiu. Alternatywne oblicze miasta zaprezentowały dwie grupy – Fundacja Zero Point – zrzeszająca artystów i animatorów kultury ze Świdnicy oraz organizatorzy Międzynarodowego Festiwalu Filmów Dokumentalnych „Oknem Młodych” – imprezy dedykowanej twórczości młodych reżyserów. Dla wszystkich chętnych

organizatorzy przygotowali warsztaty, grę video, pokaz filmów i performance. Znany artysta wizualny, Marek Straszak, przygotował na tę okazję interaktywną grę video w oparciu o motyw lokalnej legendy o gryfie świdnickim. Podczas wspólnej zabawy można było poznać historię miasta, wpływy na folklor i przyjrzeć się, w jaki sposób motyw gryfa jest wykorzystywany w miejskiej ornamentyce.

We wrześniu 2015 Świdnica gościła kilkudziesięciu dziennikarzy z całego świata. **Dwudniowy press tour** odbył się na zaproszenie **Europejskiej Stolicy Kultury 2016** i Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej. Głównym celem wizyty było zapoznanie się z wrocławskim programem artystycznym ESK 2016 oraz prezentacja życia kulturalnego miast Dolnego Śląska. Dziennikarze nie tylko poznawali uroki i atrakcje turystyczne Wrocławia, ale także odwiedzili wybrane miejscowości Dolnego Śląska, m.in. Świdnicę. W naszym mieście grupa około 70 dziennikarzy zwiedziła najważniejsze zabytki m.in. Kościół Pokoju, Katedrę czy starówkę. Poznali ciekawostki związane ze Świdnicą oraz spotkali się z władzami miasta. Wśród zaproszonych dziennikarzy, m.in. ze Stanów Zjednoczonych, Niemiec, przedstawiciele Hiszpanii, Austrii, Danii, Finlandii, Szwecji, Belgii, Włoch, Irlandii i Ukrainy, znaleźli się reprezentanci takich tytułów prasowych, jak m.in. „Washington Post”, „Frankfurter Allgemeine Sonntagszeitung”, „Irish Daily Mirror”, „Svenska Dagbladet”, a także liczna grupa dziennikarzy radiowych i telewizyjnych oraz przedstawiciele dużych portali internetowych, zajmujących się m.in. turystyką. Dziennikarzy zostali zaproszeni przez władze miasta na uroczystą kolację w hotelu „Red Baron”.

We współczesnym świecie nasilają się procesy aglomeracyjne. Miasta stają się centrami wzrostu decydującymi o poziomie życia i rozwoju otaczających ich obszarów. Równocześnie obserwuje się nasilenie konkurencji pomiędzy regionami, a nawet gminami. Konkuruje się nie tylko o inwestorów, ale również o mieszkańców, turystów czy też o zewnętrzne źródła finansowe. Nowa perspektywa finansowa UE na lata 2014-2020 i priorytety zawarte w strategii Europa 2020 oraz założenia Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego wyznaczyły nowe kierunki zrównoważonego rozwoju państwa oraz nowe **instrumenty rozwoju terytorialnego**, które mają służyć zwiększeniu zaangażowania miast i ich obszarów funkcjonalnych w zarządzaniu środkami UE. Za pomocą tego instrumentu w obszarach funkcjonalnych mają być realizowane **wspólne projekty inwestycyjne**. Kierując się możliwościami, jakie stworzyła Komisja Europejska w ramach perspektywy finansowej 2014-2020 w celu wspomagania zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich oraz zwiększenia zaangażowania miast i ich obszarów funkcjonalnych z Miasta Wałbrzych i sąsiednich jednostek samorządu terytorialnego, w tym Świdnicy powstał **obszar funkcjonalny - Aglomeracja Wałbrzyska** w skład którego weszły 22 gminy. Świdnica do AW przystąpiła z uwagi na położenie i powiązania społeczno – gospodarcze. We wrześniu 2015 r. została przyjęta **Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Wałbrzyskiej (ZIT AW)**, jako nowe narzędzie wspierające wdrażanie strategii terytorialnych z wykorzystaniem możliwości finansowych, jakie dają fundusze europejskie w okresie 2014-2020. W Strategii ZIT AW wskazano niezbędne do realizacji cele rozwojowe i priorytety oraz zaproponowano plan finansowy wraz z listą przedsięwzięć możliwych do realizacji.

Przeprowadzona diagnoza obszaru wsparcia określiła inwestycje niezbędne do realizacji, w tym w ramach środków RPO WD na lata 2014 -2020 na obszarze ZIT AW. W ramach tych środków finansowych Gmina Miasto Świdnica planuje m.in. nw. przedsięwzięcia:

- ✓ Ograniczenie niskiej emisji z indywidualnych palenisk węglowych oraz indywidualnych kotłowni poprzez wymianę systemu ogrzewania;
- ✓ Zakup niskoemisyjnego taboru do obsługi komunikacji miejskiej w Świdnicy;
- ✓ Budowę i przebudowę ścieżek rowerowych w Świdnicy;

- ✓ Modernizację żłobka nr 1 w Świdnicy;
- ✓ Modernizację budynku przy ul. Romualda Traugutta 11 na mieszkania socjalne;
- ✓ Modernizację budynku przy ul. 1-go Maja 23 na mieszkania chronione;
- ✓ Rewitalizację budynku Rynek 39-40 na Centrum Wspierania Inicjatyw;
- ✓ Rewitalizację wielorodzinnych budynków mieszkalnych;
- ✓ Rewitalizację śródmiejskiej przestrzeni wewnątrz kwartałów;
- ✓ Rozwój elektronicznych usług publicznych w Gminie Miasto Świdnica;
- ✓ Termomodernizację wraz z wymianą oświetlenia na energooszczędne Szkoły Podstawowej nr 4 – etap I;
- ✓ Zagospodarowanie ulicy Pogodnej w Świdnicy w celu stworzenia przedsiębiorcom korzystnych warunków do inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej.

Świdnicka sfera wpływów

Hasło: „Korzyści i odpowiedzialność”

Strategia Rozwoju Miasta jest programem rozwoju społeczno- gospodarczego miasta i stanowi w pewnym sensie rejestr wyzwań i zadań przed jakimi stoi społeczność lokalna oraz władze samorządowe. Wyrazem woli wspólnego budowania, lepszego i bardziej funkcjonalnego, lokalnego środowiska życia poprzez rozwiązywanie problemów dnia codziennego jest tworzenie nowej jakości tego środowiska. Należy podkreślić, że bez czynnego udziału mieszkańców nie da się stworzyć nowej jakości lokalnego środowiska. Mając na uwadze powyższe, Prezydent Świdnicy prowadzi bardzo aktywną politykę społeczną, ma stały kontakt z mieszkańcami, systematycznie organizuje otwarte spotkania z mieszkańcami poszczególnych dzielnic, na których osobiście porusza bieżące problemy. W trakcie spotkań każdy bez ograniczeń może składać swoje wnioski i wyrażać opinię na temat funkcjonowania samorządu. Takie bezpośrednie kontakty są bardzo ważne dla kształtowania polityki miasta i oddawania jej pod bezpośredni osąd obywateli.

Nasilające się procesy aglomeracyjne w Europie powodują, że miasta stają się centrami wzrostu decydującymi o poziomie życia i rozwoju otaczających ich obszarów. Dodatkowym wyzwaniem są zmiany związane z perspektywą finansową UE 2014-2020 oraz nowo wytyczonymi priorytetami dla Unii Europejskiej zawarte w strategii Europa 2020. Uwzględniając zachodzące zmiany Świdnica w roku 2013 przystąpiła do Aglomeracji Wałbrzyskiej (AW), która powstała z inicjatywy samorządów skupionych wokół wspólnych spraw i wizji rozwoju subregionu wałbrzyskiego. Obecnie skupia ona 22 jednostki samorządu terytorialnego, a jej członkowie zobowiązali się do:

- zintensyfikowania wspólnych działań dla zapewnienia warunków trwałego rozwoju na całym obszarze AW;
- opracowania, a następnie realizacji wspólnej Strategii Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej na lata 2013-2020;
- stosowania zasady partnerstwa, wzajemnego poszanowania i współpracy dążąc do zrównoważonego rozwoju całej Aglomeracji;
- realizacji na obszarze AW Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych /ZIT/;
- współpracy z Zarządem Województwa Dolnośląskiego i Ministerstwem Rozwoju Regionalnego w celu określenia finansowych narzędzi wsparcia przy realizacji ZIT AW na lata 2014-2020.

Gminie Wałbrzych powierzono realizację zadań w wariantcie maksymalnego/pełnego poziomu zarządzania w ramach instrumentu ZIT AW. W celu realizacji powierzonych zadań oraz obsługi Związku ZIT AW w styczniu 2015 r. utworzono jednostkę budżetową Gminy Wałbrzych pod nazwą „Instytucja Pośrednicząca Aglomeracji Wałbrzyskiej” (IPAW). Koszty związane z funkcjonowaniem IPAW pokrywane będą w 85% ze środków Pomocy Technicznej Programu Operacyjnego

Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 (RPO WD), a w 15% w ramach wkładu własnego stron porozumienia, w wysokości ustalonej indywidualnie dla każdej z gmin. W praktyce IPAW zajmuje się organizowaniem konkursów i przyznawaniem środków unijnych w ramach programu ZIT, na które Aglomeracja Wałbrzyska otrzymała ok. 193,6 mln euro (tym 152,35 mln euro EFRR i 41,25 mln euro EFS), a więc około 810 milionów złotych.

Środki pozyskane w ramach konkursów zostaną wydane na wiele dziedzin życia m. in. na transport drogowy i kolejowy, rewitalizację obszarów zdegradowanych, gospodarkę wodno-ściekową, rozwój przedsiębiorczości i nowe miejsca pracy, ochronę środowiska i edukację.

W latach 2014-2015 na obszarze Aglomeracji realizowany był projekt partnerski pn. **„Rozwój Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Wałbrzyskiej poprzez opracowanie dokumentów strategicznych wspierających integrację 23 jst: Strategii ZIT, Programu Gospodarki Niskoemisyjnej i Zintegrowanego Programu Transportu Publicznego”** w ramach którego opracowano nw. dokumenty strategiczne pozwalające na dalszą integrację i zaciśnięcie współpracy zrzeszonych gmin:

- „Strategię Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Wałbrzyskiej”;
- „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej na lata 2014-2020 z perspektywą do 2030 r. dla 15 gmin Aglomeracji Wałbrzyskiej” /Gmina Miasto Świdnica Plan Gospodarki Niskoemisyjnej opracowywała samodzielnie/;
- Zintegrowany Program Transportu Publicznego na lata 2014-2025 dla 22 gmin Aglomeracji Wałbrzyskiej”;
- dokumentację budowlaną i wykonawczą pod uzyskanie pozwolenia na budowę przystanków komunikacji publicznej na obszarze Aglomeracji Wałbrzyskiej.

Przygotowane dokumenty będą również podstawą do ubiegania się o środki finansowe z Unii Europejskiej w latach 2014-2020 na wspieranie zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wspólnego obszaru funkcjonalnego. Wszystkie dokumenty były poddawane konsultacją mieszkańcom Świdnicy.

W ramach współpracy stron porozumienia gmin systematycznie odbywają się spotkania robocze Komitetu Sterującego Aglomeracji Wałbrzyskiej (KS AW) z udziałem wójtów, burmistrzów i prezydentów z 22 miast i gmin. KS AW jest władny do podejmowania decyzji związanych z programowaniem, wdrażaniem, finansowaniem, ewaluacją, bieżącą obsługą i rozliczaniem ZIT AW.

Jednym z kluczowych działań jest infrastruktura komunikacyjna gmin i miast AW. Ta szczególna potrzeba zdecydowała o opracowaniu przez gminy planu strategicznego dla rozwoju transportu. W oparciu o kompleksowe wyniki badań marketingowych na obszarze AW został sporządzony dokument pn. **„Zintegrowany Program Transportu Publicznego na lata 2014-2025 dla 22 gmin Aglomeracji Wałbrzyskiej”** określający działania niezbędne do poprawy jakości i atrakcyjności transportu publicznego. Program obejmuje stworzenie zintegrowanego systemu komunikacji zbiorowej ze wspólnym biletem. Wskazuje ścieżki rozwiązań problemów utrudniających dostępność do komunikacji publicznej, w tym braku bezpośrednich połączeń między partnerskimi gminami. W ramach Strategii ZIT AW zaplanowano w latach 2015-2020 m.in.: przebudowę linii kolejowej nr 285 na odcinku Świdnica Kraszowice – Jedlina Zdrój, rewitalizację linii kolejowej nr 137 Legnica-Jaworzyna Śląska-Świdnica-Ząbkowice Śląskie, budowę ścieżek rowerowych, zakup atrakcyjnego dla pasażerów i ekologicznego taboru do transportu zbiorowego.

W styczniu 2014 r. w czeskim Trutnowie z inicjatywy Świdnicy odbyła się konferencja samorządowców nt. **„Transport i infrastruktura na czesko-polskim pograniczu”**. Tematem

spotkania były dogodne połączenia miast i gmin po stronie czeskiej i polskiej z budową odcinka S3. Konferencja była jednym z elementów wspólnego projektu Trutnova i Świdnicy zatytułowanego „Miasta Trutnov i Świdnica wspierają przedsiębiorczość” dofinansowanego z Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007-2013

Świdnica wobec sąsiadów

Hasło: „Współzawodnictwo i współdziałanie”

Narzędziem lokalnej polityki rozwoju jest współpraca i współdziałanie z sąsiadami. Celem Miasta Świdnica jest wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i budowanie partnerskich relacji między samorządem, a zorganizowanymi grupami mieszkańców oraz zdynamizowanie działań w sferze zadań publicznych, podniesienie ich skuteczności i efektywności przy realizacji celów Strategii Rozwoju Miasta. Dążenie do ściślejszych związków między gminami, mającymi wspólne powiązania i problemy.

Przystąpienie Świdnicy do Aglomeracji Wałbrzyskiej wraz z 21 innymi gminami służy współpracy przy realizacji wspólnych działań w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Wałbrzyskiej. Takie zintensyfikowanie wspólnych działań zapewnia warunki trwałego rozwoju na całym obszarze Aglomeracji Wałbrzyskiej oraz pozwala starać się o dotacje unijne na realizację wspólnych inwestycji. Strategia ZIT obejmuje przede wszystkim dynamiczną gospodarkę, innowacyjną przedsiębiorczość, modernizację kolei oraz infrastrukturę drogową, rewitalizację obszarów zdegradowanych czy projekty ekologiczne. Członkowie Aglomeracji są strategicznym partnerem dla Dolnego Śląska.

Świdnica systematycznie współpracuje z organizacjami działającymi na rzecz zwiększania napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski i firmami zajmującymi się wyszukiwaniem lokalizacji pod inwestycje, placówkami dyplomatycznymi, organizacjami gospodarczymi. W latach 2014-2015 ściśle współpracowaliśmy z **Wałbrzyską Specjalną Strefą Ekonomiczną „INVEST - PARK”** Sp. z o.o. posiadającą kilkunastoletnie doświadczenie w tworzeniu atrakcyjnych warunków inwestycyjnych zarówno dla polskich, jak też zagranicznych przedsiębiorców. Równolegle prowadzona była współpraca z inwestorami krajowymi, jak i zagranicznymi. Na bieżąco przygotowywane były tereny inwestorom planującym rozpoczęcie lub rozszerzenie działalności gospodarczej. Również na bieżąco przekazywano lokalnym instytucjom otoczenia biznesu tj. Sudeckiej Izbie Przemysłowo – Handlowej w Świdnicy oraz Stowarzyszeniu Kupców i Przedsiębiorców Świdnickich, informacje związane z targami branżowymi i konferencjami gospodarczymi w Polsce i zagranicą celem poinformowania o nich przedsiębiorców.

W latach 2014-2015 Miasto wspierało w działaniach Lokalną Organizację Turystyczną **„Księstwo Świdnicko-Jaworskie”**, która zajmuje się promocją gmin i miast Przedgórze Sudeckiego. Stowarzyszenie przy wsparciu finansowym Miasta wspierało rozwój turystyki, szczególną uwagę poświęcając promocji miast i miejscowości stowarzyszonych. Inicjatywa ma na celu odbudowę zerwanych więzi pomiędzy miastami i gminami Podgórze Sudeckiego leżącymi na terytorium średniowiecznego Księstwa Świdnicko-Jaworskiego. Członkowie stowarzyszenia podjęli na szeroką skalę wspólną promocję turystyczną i przedsięwzięcia kulturalne. Efektem tych działań jest integracja i współpraca mieszkańców regionu.

W 2015 roku Miasto przystąpiło do **Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej (DOT)**, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego oraz podmiotów gospodarczych działających na rynku turystycznym, wspierającego rozwój turystyki oraz tworzenie pozytywnego wizerunku Dolnego Śląska, jako regionu atrakcyjnego dla turystów. W grudniu 2015 r. Miasto przystąpiło do **Lokalnej Organizacji Turystycznej „Aglomeracja Wałbrzyska”**, stowarzyszenia którego nadrzędnym celem jest rozwój turystyki oraz promocja regionu, na terenie którego działa.

Miasto Świdnica jest członkiem **Sudeckiego Stowarzyszenia Inicjatyw Gospodarczych (SSIG)**, które ma na celu wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na terenie samorządów będących jego członkami oraz przeciwdziałanie bezrobociu. Świdnica wspiera działalność Stowarzyszenia, które swym zasięgiem obejmuje województwo dolnośląskie. W latach 2014-2015 Miasto wspomagało Stowarzyszenie w inicjatywach gospodarczych i społecznych. Stowarzyszenie udzielało wsparcia bezrobotnym, mikro, małym i średnim przedsiębiorcom, w tym rozpoczynającym działalność gospodarczą po raz pierwszy. SSIG wspierało przedsiębiorców pożyczkami udzielanymi na zasadach pomocy de minimis, o oprocentowaniu od 0,25% do 1,5%, pozyskując środki z Unii Europejskiej w ramach Inicjatywy JEREMIE. W roku 2014 Bank Gospodarstwa Krajowego przyznał SSIG nagrodę za wyróżniającą się realizację projektu JEREMIE w regionie i wspieranie z sukcesem lokalnej przedsiębiorczości. Od grudnia 2010 roku, w sześciu otwartych konkursach Stowarzyszenie zdobyło 25.500.000,00 zł, które wraz z finansowym wkładem własnym Stowarzyszenia, w wysokości ponad 1.500.000,00 zł, pozwoliło udzielić pomoc mikro, małym i średnim przedsiębiorcom o wartości 27.000.000,00 zł.

W dniu 3 czerwca 2016r. Sudeckie Stowarzyszenie Inicjatyw Gospodarczych, zostało wybrane na Pośrednika Finansowego, zdobywając w punktacji II miejsce ex aequo, w konkursie organizowanym przez Dolnośląski Fundusz Regionalny sp. z o.o. Dzięki temu do dyspozycji Stowarzyszenia będzie kolejne 5.000.000 zł, które zostaną przeznaczone na wsparcie przedsiębiorców z Dolnego Śląska w formie krótkoterminowych pożyczek.

Świdnica od roku 2013 jest członkiem **Związku Miast Polskich /ZMP/**, organizacji samorządów miejskich powołanej do opracowywania wspólnego stanowiska wobec rządu i promocji miast członkowskich w Polsce i za granicą. Przedstawiciele ZMP reprezentują samorządy i interesy miast polskich na forum krajowym i międzynarodowym, w tym m.in. poprzez uczestnictwo w procesie tworzenia prawa. W roku 2015 władze Miasta uczestniczyły w XXXVI Zgromadzeniu Ogólnym ZMP na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich.

Z myślą o stworzeniu szerszej trwałej więzi i poszukiwaniu obszarów kooperacji do tworzenia projektów w skali subregionalnej Świdnica współpracowała m.in. z:

- **Agencją Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej S.A.**, której jest akcjonariuszem. Celem Spółki jest podejmowanie inicjatyw służących ożywieniu życia gospodarczego i społecznego w aglomeracji wrocławskiej, zwiększenie efektywności działań na poziomie strategicznym, poprawę jakości świadczonych przez gminy usług oraz rozszerzenie dotychczasowej oferty, która uwzględniałaby potrzeby dynamicznie zmieniającego się rynku aglomeracji;
- **Dolnośląską Agencją Rozwoju Regionalnego S.A.** z siedzibą w Wałbrzychu, której jest akcjonariuszem. Celem spółki jest rozwój województwa dolnośląskiego i podnoszenie konkurencyjności jego gospodarki, przygotowanie przedsiębiorstw i struktur otoczenia biznesowego do współpracy międzynarodowej, zwłaszcza z instytucjami Unii Europejskiej, dostosowanie oferty małych i średnich przedsiębiorstw z Dolnego Śląska do wymagań rynku europejskiego oraz ułatwianie im dostępu do nowoczesnych, ekologicznych technologii produkcji i nowoczesnych metod zarządzania.

Świdnica jest członkiem **Ligi Polskich Miast i Miejsc UNESCO** z wpisaniem w roku 2001 na listę światowego dziedzictwa UNESCO Kościołem Pokoju.

W latach **2014-2015** Miasto było organizatorem i współorganizatorem spotkań i konferencji dla przedsiębiorców i z udziałem przedsiębiorców, instytucji, organizacji biznesowych i okołobiznesowych tj.:

- **„Transport i infrastruktura na czesko-polskim pograniczu”** - konferencja zorganizowana w dniu 27.01.2014 r. w Trutnowie w ramach projektu „Miasta Trutnov i Świdnica wspierają przedsiębiorczość” z udziałem polskich i czeskich parlamentarzystów, przedstawicieli władz wojewódzkich, powiatowych, miast i gmin, na temat wpływu infrastruktury drogowej i kolejowej na rozwój regionu.
- **„Energetyka - nowe technologie”** - spotkania kooperacyjnego w dniu 14.03.2014 r. w Trutnowie w ramach projektu pn. „Miasta Trutnov i Świdnica wspierają przedsiębiorczość” dla przedstawicieli 10 firm działających w branży energetycznej. Podczas spotkania przedsiębiorcy odwiedzili największą elektrownię w Czechach, Trutnov - Poříčí, która działała w oparciu o węgiel i biomasę, Spółkę Step Trutnov - producenta kotłów ekologicznych do spalania biomasy oraz „farmę fotowoltaiczną”, która wzbudziła ogromne zainteresowanie wśród świdnickich przedsiębiorców.
- **Mobilny Punkt Informacji o unijnych dotacjach w Świdnicy** – w siedzibie Urzędu Skarbowego w Świdnicy w dniu 24.03.2014 r. został uruchomiony punkt doradczy dla osób planujących rozpocząć własną działalność gospodarczą oraz poszukujących wsparcia na rozwój mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.
- **PIT przez internet** – akcja specjalna w dniach 9-11.04.2014 r. Urzędu Skarbowego skierowana do osób odwiedzających Urząd Miejski Świdnicy. W budynku urzędu zostało przygotowane stanowisko przy którym mieszkańcy mogli złożyć roczne zeznanie podatkowe przez internet w asyście pracownika Urzędu Skarbowego.
- **„Jak skutecznie znaleźć pracowników oraz skutecznie kształcić absolwentów szkół, którzy później znajdą pracę”** – spotkanie w dniu 18.04.2014 r. dotyczące ściślejszej współpracy na linii inwestorzy – szkoły w Świdnicy. W spotkaniu uczestniczyły środowiska samorządowe, biznesowe i edukacyjne. Analizowane były problemy rynku pracy przez pryzmat oczekiwań pracodawców w zakresie kształcenia przyszłej kadry pracowniczej w świdnickich szkołach.
- **„Chcemy dać pracę, ale potrzebujemy wsparcia”** - pierwsze spotkanie w dniu 22.04.2014 r. z parlamentarzystami z regionu i przedsiębiorcami poświęcone problemom i możliwym ułatwieniom w prowadzeniu działalności gospodarczej. Przedsiębiorcy mieli okazję w bezpośredni sposób przekazania swoich uwag parlamentarzystom, którzy mają realny wpływ na funkcjonowanie polskiej gospodarki i tworzenie prawa. Wszelkie uwagi i propozycje zostały spisane w formie postulatów, w dalszej kolejności zostały przekazane parlamentarzystom w oczekiwaniu na konkretne rozwiązania. W spotkaniu udział wzięło ok. 30 osób, w tym przedstawiciele Stowarzyszenia Przedsiębiorców i Kupców Świdnickich, Sudeckiej Izby Przemysłowo-Handlowej, Sudeckiego Stowarzyszenia Inicjatyw Gospodarczych, Cechu Rzemiosł Różnych, firm lokalnych oraz działających w świdnickiej podstrefie WSSE „Invest-Park”, a także uczelni wyższych.
- **„Targi Karkonoskie w Trutnowie”** - Międzynarodowa Wystawa Gospodarcza pn. „Dom i Ogród” na przełomie kwietnia i maja 2014 r. z udziałem 10 świdnickich firm z branży budowlanej i ogrodniczej oraz działów bezpośrednio z nimi powiązanych. Targi zgromadziły 64

wystawców, którzy zaprezentowali bardzo szeroką gamę produktów i mieli możliwość promocji własnych towarów i usług. Wyjazd w ramach projektu „Miasta Trutnov i Świdnica wspierają przedsiębiorczość”.

- **Polsko-czeska giełda kooperacyjna i panele dyskusyjne** w dniach 11-12.06.2014 r. nt. koncentracji środków finansowych w nowej perspektywie w obszarach tj.: zapewnienie bezpieczeństwa, zwiększenie zatrudnienia poprzez odnowę i wykorzystanie dziedzictwa kulturowego, zwiększenie dostępności, a także dostosowanie kompetencji i umiejętności mieszkańców regionu do potrzeb rynku pracy oraz wypracowania nowych form współpracy. W trakcie spotkania omówiono nowe wyzwania polityki regionalnej oraz koordynację współpracy pomiędzy polskimi i czeskimi regionami. W spotkaniach udział wzięli goście miast partnerskich Trutnowa i Polic nad Metują, przedstawiciele gmin Aglomeracji Wałbrzyskiej, członkowie Euroregionu Glacensis i wszyscy zainteresowani projektami z programu EWT Polska-Czechy. Na świdnickim Rynku można było odwiedzić stoiska z prezentacjami czeskich firm i instytucji. Działanie realizowane w ramach projektu „Miasta Trutnov i Świdnica wspierają przedsiębiorczość”.
- **Targi Karkonoskie edycja jesienna** – we wrześniu 2014 r. zorganizowana została dwutygodniowa wystawa z udziałem 10 firm z naszego miasta i regionu. Wydarzenie realizowane w ramach projektu „Miasta Trutnov i Świdnica wspierają przedsiębiorczość”.
- **Gala Przedsiębiorczości „Trutnowski Smok”** - I edycja Polsko – Czeskiej Gali Przedsiębiorczości zorganizowana w Trutnowie w dniu 19.09.2014 r. Podczas imprezy wyróżniono dyplomami i uhonorowano porcelanowymi statuetkami Trutnowskich Smoków firmy w pięciu kategoriach:
 - ✓ produkt regionalny,
 - ✓ firma innowacyjna,
 - ✓ firma odpowiedzialnego biznesu,
 - ✓ najlepsza firma transgraniczna,
 - ✓ osobowość pogranicza.

Do nagród nominowani są także polscy przedsiębiorcy. Impreza realizowana była w ramach projektu „Miasta Trutnov i Świdnica wspierają przedsiębiorczość”.

- **Polsko – Czeska Gala Przedsiębiorczości w ramach X Gali Przedsiębiorczości –Świdnicki Gryf 2014** – druga edycja z udziałem czeskich przedsiębiorców. W trakcie uroczystości zostały przyznane wyróżnienia i nagrody dla czeskich firm w dwóch kategoriach. W kategorii najlepsza firma transgraniczna głosami kapituły zwyciężyła firma budowlana z 24-letnim doświadczeniem MARATONSTAV a.s. W kategorii „wybitna osobowość pogranicza” zwyciężyła tłumaczka języka czeskiego, mieszkanka Trutnowa, zaangażowana we współpracę z Polakami, pani Izabela Pacanova. Zaproszenie przedsiębiorców czeskich do współpracy okazało się dobrym sposobem na integrację środowisk biznesu z pogranicza.
- **Wydanie informatora** – „przewodnika po biznesie” w wersji elektronicznej zawierającego dane o 100 polskich i czeskich firmach działających na pograniczu polsko-czeskim, chętnych do współpracy kooperacyjnej. Wydawnictwo realizowane w ramach projektu „Miasta Trutnov i Świdnica wspierają przedsiębiorczość”.
- **Spotkanie kooperacyjne polskich i czeskich firm** – w marcu 2015 w Świdnicy gościła 30 przedsiębiorców z Czech. Uczestnicy wizyty studyjnej mogli poznać funkcjonowanie Centrum Technologii Energetycznych, odwiedzili firmy SONEL S.A i CLOOS Polska Sp. z o.o. Spotkanie realizowane było w ramach projektu „Miasta Trutnov i Świdnica wspierają przedsiębiorczość”.
- **Konferencja w Pecy pod Śnieżką** – skierowana do przedsiębiorców z branży turystycznej i ludzi zajmujących się rozwojem turystyki na polsko-czeskim pograniczu. W kwietniu 2015

w konferencji wzięła udział delegacja złożona z przedstawicieli branży hotelarsko-turystycznej m.in. hoteli Fado i Piast Roman.

- **Polsko-czeska wystawa produktów regionalnych podczas Trutnowskich Targów Karkonoskich** – w maju 2015 w Świdnicę reprezentowało 10 firm z miasta i regionu: TB System Nowoczesne Systemy Grzewcze, "Multi" Wolski Sławomir, Team Meble - Zakład przerobu drewna, Snycerstwo, Bohemia Sp z.o.o oraz „Dom i Ogród” s.c.
- **Wizyta studyjna czeskich przedsiębiorców w Świdnicy** – w czerwcu 2015 r. Świdnicę odwiedziła kolejna grupa 20 przedsiębiorców z Czech. Uczestnicy wizyty studyjnej mieli okazję poznać świdnickie firmy i porozmawiać z grupą lokalnych przedsiębiorców, reprezentujących branżę spożywczą w tym cukierniczą, i piekarniczą. Uczestnicy wizyty studyjnej odwiedzili firmy "CHOCOFFEE", "Piekarz - M. Ciarkowska, L. Ciarkowski Sp. j." mini fabrykę cukierków „Ciukuruku - kraina łakoci”.
- **Polsko-Czeskiej Gali Przedsiębiorczości "Świdnicki Gryf"**- odbyła się w dniu 18.09.2015 r. po raz trzeci z udziałem czeskich przedsiębiorców rozdane zostały statuetki „Świdnickiego Gryfa” w kategoriach „Najlepsza firma transgraniczna” oraz „Osobowość pogranicza”. Nagroda gospodarcza „Świdnicki Gryf” stała się rozpoznawalną marką i prestiżowym wyróżnieniem, pożądanym zarówno przez firmy, jak i osoby fizyczne działające w biznesie na obszarze całego polsko-czeskiego pogranicza.
- **Spotkanie informacyjne dla przedsiębiorców** - w dniu 12.10.2015r. na temat możliwości pozyskania środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej 1 Przedsiębiorstwa i innowacje, działania 1.5 Rozwój produktów i usług w MŚP Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Wałbrzyskiej. Ponad 100 przedsiębiorców pozyskało wiedzę na temat wsparcia innowacyjności produktowej i procesowej MŚP, dotyczącej wprowadzenia na rynek nowych lub ulepszonych produktów/usług, czy też dokonania zasadniczych zmian procesu produkcyjnego lub sposobu świadczenia usług. W trakcie spotkania uczestnikom przekazano informacje dotyczące zasad funkcjonowania Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Wałbrzyskiej, roli Instytucji Pośredniczącej Aglomeracji Wałbrzyskiej (IP AW) oraz wsparcia dotacyjnego dla MŚP w 2015 roku w ramach ZIT Aglomeracji Wałbrzyskiej.
- **Nowa perspektywa finansowa UE 2014-2020 - najważniejsze programy oraz jak pozyskać środki na rozwój i otwarcie działalności gospodarczej** - spotkanie zorganizowane w dniu 2.12.2015r. dla przedsiębiorców z terenu Świdnicy. Uczestnikom przedstawiono możliwości pozyskania wsparcia finansowego na rozwój swojej działalności. Szkolenie zorganizowane zostało przy współpracy firmy InServices. W spotkaniu wzięło udział ok. 40 przedsiębiorców ze Świdnicy.

W latach 2014-2015 prowadzone były działania związane z **pozyskiwaniem funduszy na rozwój przedsiębiorczości**. Na bieżąco informowane były środowiska gospodarcze o możliwościach korzystania z funduszy zewnętrznych. Od 2014 w Urzędzie funkcjonuje **Mobilny Punkt Informacyjny**, świadczący bezpłatne usługi informacyjne oraz doradcze na rzecz przedsiębiorców oraz osób planujących uzyskać wsparcie ze środków UE w latach 2014-2020 prowadzony przez Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Wałbrzychu w ramach projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej – Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 z udziałem środków Samorządu Województwa Dolnośląskiego w porozumieniu z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego.

O skuteczności prowadzonych działań przez Gminę Miasto Świdnica świadczyć mogą opublikowane wyniki rankingu „Polskich Miast Przyszłości” opracowanego przez opiniotwórcze pismo z grupy Financial Times, fDi Magazine, które specjalizuje się w problematyce zagranicznych inwestycji bezpośrednich. W elitarnym rankingu „Europejskie miasta i regiony przyszłości 2015/2016” Świdnica została wyróżniona w dwóch kategoriach rankingu, zdobywając pierwsze miejsce wśród małych miast w kategorii kapitał ludzki i poziom życia, wyprzedzając Mielec, Starachowice, Piotrków Trybunalski i Nową Sól. Natomiast w kategorii najbardziej przyjaznego miasta dla biznesu Świdnica uplasowała się na drugim miejscu, pokonując Błonie, Kutno i Oławę.

Drugim dużym wyróżnieniem było przyznanie Świdnicy w roku 2015 nagrody Godła „**Teraz Polska**” przyznawanego przez Fundację Polskiego Godła Promocyjnego.

W dniach 8 i 9 czerwca 2015 r. odbył się cykl debat dotyczących funkcjonowania i rozwoju miast „**Pracownia miast**” - akcja społeczna Gazety Wyborczej. Świdnicka „Pracownia Miast” rozpoczęła się w Teatrze Miejskim konferencją, której zasadniczym celem było znalezienie recepty na lepsze życie w mieście. Do rozmów zaproszono m.in. prezydenta Słupska Roberta Biedronia, Rzecznika Praw Dziecka Marka Michalaka, prezydenta Wałbrzycha Romana Szelemeja czy podsekretarz stanu w Ministerstwie Gospodarki Ilonę Antoniszyn - Klik. Program „Pracowni Miast” podzielony był na sesje. Podczas warsztatów ich uczestnicy skupiali się na wyzwaniach miasta, szukając sposobów ich rozwiązania. Przez dwa dni uczestnicy szukali odpowiedzi na pytanie: Co zrobić, by w Świdnicy żyło się lepiej?

Świdnica na szerokim forum

Hasło: „Budowanie wpływów sieciowych”

W epoce informacyjnych i komunikacyjnych powiązań sieciowych można budować pozycję miasta w pewnym oderwaniu od ograniczeń geograficznych. W latach 2014-2015 Świdnica udowodniła swoje możliwości w tym zakresie, będąc czynnym uczestnikiem w różnorodnych sieciach powiązań krajowych, europejskich i globalnych.

W dniach 12-14 czerwca 2014 r. Świdnica wraz ze spółką Ringier Axel Springer Polska wystąpiła w roli współorganizatora V **Ogólnopolskiego Kongresu Regionów**. Była to V edycja Kongresu Regionów pod hasłem „Przywództwo, odpowiedzialność, kreatywność” i dotyczyła nowej roli władz samorządowych. W trakcie trzech dni kongresowych nastąpiła wymiana myśli różnych środowisk, a przede wszystkim wymiana poglądów i doświadczeń samorządowców z przedstawicielami Rządu, instytucji finansowych, przedsiębiorcami i naukowcami. W V edycji wzięło udział ok. 2 tys. samorządowców z całej Polski. Odbyło się kilkadziesiąt paneli dyskusyjnych i sesji plenarnych. Gościem specjalnym V edycji był Rudolph Giuliani – legendarny burmistrz Nowego Jorku, który w spektakularny sposób zmienił oblicze jednej z największych metropolii świata. Za sprawą sformułowanych przez siebie zasad zarządzania jest uznawany za światowy autorytet w dziedzinie podejmowania decyzji. Swoimi doświadczeniami i przemyśleniami podzielił się z uczestnikami Kongresu Regionów.

W dniach 21-22 sierpnia 2014 r. zorganizowany został **II Zjazd Wszystkich Świdniczan**. W tych dniach spotkali się świdniczanie i sympatycy miasta, w sumie ok. 1,7 tys. osób z Polski, Europy i Świata. Najliczniejszą grupą byli goście z Niemiec, Wielkiej Brytanii, Grecji i Francji, ale odwiedzili nas również Świdniczanie z innych, często odległych krajów. Najdalsze miejsce, z którego na zjazd przyjechała pięcioosobowa rodzina, to Perth w Australii. Aby wziąć udział w tym wydarzeniu,

pokonali dystans ponad 13 tys. km. Podczas Zjazdu uroczystie otwarto **Świdnicką Ścieżkę Biegową** nad zalewem Witoszówka. Przy okazji II Zjazdu Świdniczan gospodarze, czyli władze miasta Świdnicy, zaprosili wójtów innych polskich Świdnic – Teresę Mazurek, wójt Gminy Świdnica, Adama Jaskulskiego, wójta Gminy Świdnica w województwie lubuskim, oraz Wacława Jaskulę, wójta Gminy Świdnica Polska. Podczas uroczystego otwarcia zjazdu wszyscy wójtowie oraz prezydent Świdnicy podpisali **porozumienie**, w którym deklarują wsparcie świdniczan mieszkających w Polsce w miastach i gminach z nazwą Świdnica oraz ich promowania w kraju i poza jego granicami. II Zjazd, to w sumie były dziesiątki przedsięwzięć: wycieczki autobusowe i rowerowe, konkursy, zabawy, turnieje. – Zmagania Narodów, spotkania w restauracjach. Uczestnicy Zjazdu mieli okazję do nawiązania kontaktów i przyjaźni. Organizatorami II Integracyjnego Zjazdu Wszystkich Świdniczan byli Świdnicki Ośrodek Kultury, Miasto Świdnica oraz Lokalna Organizacja Turystyczna „Księstwo Świdnicko-Jaworskie

W dniach 24-31 stycznia 2015 r. Prezydent Miasta wraz z Prezydentem Miasta Wałbrzycha, wicemarszałkiem województwa dolnośląskiego, prezes WSSE „INVEST - PARK” oraz przedsiębiorcami działającymi na terenie WSSE, w tym świdnickiej firmy Cloos Polska, uczestniczyli w **wizycie studyjnej w Chinach**. Misja koncentrowała się na rozmowach z przedstawicielami administracji i biznesu. Podczas seminarium w Kantonie polscy delegaci mieli możliwość pokazania prezentacji Dolnego Śląska, Świdnicy, Wałbrzycha i WSSE „INVEST - PARK”.

W dniu 17 marca 2015r. Prezydent Miasta reprezentowała Miasto na **Zjeździe Progresywnych Burmistrzów** w Słupsku. Zjazd był okazją do wymiany doświadczeń i podsumowań pierwszych stu dni rządzenia poszczególnych prezydentów i burmistrzów. Samorządowcy zgromadzeni w Słupsku przekonywali: „nasze miasta potrzebują nowego impulsu i progresywnej polityki, aby zapewnić jak najwyższą jakość życia wszystkim mieszkańcom i mieszkankom”. Podczas spotkania podkreślano istotną kwestię, iż każdemu należy się szacunek i że każdy ma prawo współdecydować o sprawach wspólnoty oraz uczestniczyć w jej życiu zgodnie ze swoimi aspiracjami i możliwościami. Wśród naczelnych zasad osoby biorące udział w Zjeździe umiejscowiły współzarządzanie, transparentność i rozliczalność wybieralnych organów władzy. Samorządowcy, którzy spotkali się w Słupsku, podpisali deklarację współpracy. Podczas I Zjazdu Progresywnych Burmistrzów, wóldarze z 9 miast Polski dyskutowali również na temat największych wyzwań, sukcesów i dobrych praktyk. Wśród rozmów o kondycji polskich miast nie mogło zabraknąć wybranych zagadnień, związanych ze zrównoważoną modernizacją i pomysłów na zielony rozwój miejscowości. Debata była zorganizowana przez prezydenta Słupska we współpracy z Fundacją Friedricha Eberta. Dyskusję moderował Edwin Bendyk, redaktor i dziennikarz "Polityki", autor książek, opracowań i bloga Antymatrix.

W dniu 17 kwietnia 2015 r. władze miasta uczestniczyły w obchodach **25-lecia Stowarzyszenia Przedsiębiorców i Kupców Świdnickich**. W uroczystościach uczestniczyli przedstawiciele parlamentu, samorządu i biznesu oraz przyjaciele stowarzyszenia. W programie obchodów m.in. była debata poświęcona gospodarce i jej wpływowi na lokalne społeczności. W trakcie obchodów wręczone zostały Złote i Srebrne Krzyże Zasługi nadane przez Prezydenta RP.

Świdnica w ramach budowy infrastruktury telekomunikacyjnej włączyła się w projekt pn. **„Likwidacja obszarów wykluczenia informacyjnego i budowa Dolnośląskiej Sieci Szkieletowej” /DSS/** - w ramach zadania powstała szerokopasmowa sieć internetowa o charakterze szkieletowo – dystrybucyjnym na Dolnym Śląsku. Sieci mają być otwarte dla wszystkich zainteresowanych przedsiębiorców telekomunikacyjnych dostarczających usługi szerokopasmowe bezpośrednio

odbiorcom końcowym, tj. mieszkańcom, firmom i instytucjom z terenu Dolnego Śląska. Projekt miał na celu likwidację miejsc wykluczenia informacyjnego w naszym regionie – głównie na obszarach wiejskich i małych miast.

Świdnica w latach 2014 - 2015 w ramach Aglomeracji Wałbrzyskiej kontynuowała realizację projektu pn. „**Rozwój Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Wałbrzyskiej poprzez opracowanie dokumentów strategicznych wspierających integrację 23 jst: Strategii ZIT, Programu Gospodarki Niskoemisyjnej i Zintegrowanego Programu Transportu Publicznego**” realizowanego z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 „Konkursu dotacji na działania wspierające jednostki samorządu terytorialnego w zakresie planowania współpracy w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych” ogłoszonego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej.

Jednym z elementów budowania sieciowych powiązań europejskich była **współpraca międzynarodowa**, której zasadniczymi aspektami były kontakty międzynarodowe, głównie oparte na współpracy z miastami partnerskimi Świdnicy. W ramach **formalnej współpracy** z miastami partnerskimi Świdnica ma zawartych **8 umów** partnerskich:

- 1) z niemieckim miastem **Biberach** podpisaną w Świdnicy w dniu 11.05.1991 r.
- 2) z czeskim miastem **Trutnov** podpisaną w dniu 12.06.1998 r.
- 3) z czeskim miastem **Police nad Metuji** podpisaną w dniu 14.05.1994 r.
- 4) z ukraińskim miastem **Iwano Frankowsk** podpisaną w dniu 19.09.2008 r.
- 5) z ukraińskim miastem **Niżyn** podpisaną w dniu 10.12.2001 r.
- 6) z węgierskim miastem **Kazincbarcika** podpisaną w dniu 15.03.1999 r.
- 7) z litewskim **Rejonem Święciańskim** podpisaną w dniu 31.05.2002 r.
- 8) z angielskim **Dystryktem Tendring** podpisaną w dniu 28.08.1999 r.

Współpraca międzynarodowa prowadzona przez miasto oraz idea partnerstwa od ponad 20 lat jest wspierana i promowana przez Świdnickie Towarzystwo Partnerstwa Miast.

Współpraca z zaprzyjaźnionymi miastami, odbywa się przede wszystkim w dziedzinie: kultury, sportu i turystyki, edukacji, działalności gospodarczej. Współpraca jest okazją do wymiany doświadczeń, nawiązania i budowania relacji partnerskich.

Działania i projekty realizowane w latach 2014-2015 z partnerami zagranicznymi:

- W latach 2014-2015 realizowany był projekt „Miasta Trutnov i Świdnica wspierają przedsiębiorczość” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej RCz – RP 2007-2013. Działania projektowe zakładały wzmocnienie rozwoju gospodarczego pogranicza polsko – czeskiego i zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez umożliwienie przedsiębiorcom z Polski i z Czech min. udział w targach, wystawach i spotkaniach kooperacyjnych. Istotą projektu było nawiązywanie trwałych powiązań pomiędzy samorządami lokalnymi i gospodarczymi, wzmocnienie rangi miejskich przedsięwzięć gospodarczych oraz aktywizacja środowisk biznesowych.
- W miesiącu styczniu 2014 r. mieszkańcy ziemi świdnickiej podjęli akcję wsparcia mieszkańców Iwano-Frankowsk, które włączyło się do narodowych protestów przeciwko ówczesnym władzom tego państwa. Został wystosowany specjalny list, który mógł podpisywać każdy chętny mieszkaniec.

- W dniu 27 stycznia 2014 r. wyjazd delegacji ze Świdnicy do Trutnowa na wspólnie przygotowaną konferencję dotyczącą budowy S3 - R11 pn. „Transport i infrastruktura na czesko-polskim pograniczu”.
- W dniu 17 marca 2014 r. wyjazd delegacji wraz ze świdnickimi przedsiębiorcami do Trutnowa na spotkanie „Energetyka - nowe technologie”.
- Na przełomie kwietnia/ maja 2014 r. udział świdnickiej delegacji w Targach Karkonoskich w Trutnowie.
- W dniach 5-6 maja 2014 r. miała miejsce wizyta partnerska na Ukrainie. Trzyosobowa delegacja ze Świdnicy uczestniczyła w obchodach 350-lecia miasta **Iwano- Frankowsk**. Podczas wizyty w parku miejskim w „Alei miast partnerskich” posadzone zostały drzewa, które będą przypominać kolejnym pokoleniom o dobrych relacjach pomiędzy społecznościami miast na progu XXI wieku.
- W dniu 22 maja 2014 r. w Świdnicy gościła **chińska misja gospodarcza**, w skład której weszli m.in. przedstawiciele Narodowej Komisji ds. Rozwoju i Reform, Biura Rozwoju Gospodarczego Prowincji Liaoning, Komisji ds. Rozwoju i Reform Prowincji Syczuan. Wizyta była częścią projektu dofinansowanego ze środków Komisji Europejskiej, którego celem jest rozwój współpracy wybranych regionów Unii Europejskiej i Chin. Inicjatorem wizyty była Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna. 11-osobowa delegacja odwiedziła Świdnicę. Uczestnicy byli zachwyceni miastem i zainteresowani współpracą gospodarczą oraz turystyczną.
- W dniach 10-12 czerwca 2014 r. przedstawiciele Iwano-Frankowska uczestniczyli w panelach V Kongresu Regionów w Świdnicy.
- W dniach 10-12 czerwca 2014 r. równoległe do Kongresu Regionów w Świdnicy zorganizowano giełdę kooperacyjną i polsko-czeskie panele dyskusyjne dotyczące planów związanych z unijnymi wydatkami.
- Dodatkowo od 11 do 12 czerwca w świdnickim Rynku można było odwiedzić stoiska z prezentacjami czeskich firm i instytucji m. in. Urzędu Miejskiego w Trutnowie, Technické služby Trutnov s.r.o., GW Train Regio a.s., Pavel Bárta - BP Lumen, Bečkov, s.r.o., Agentura M spol. s.r.o., Zdeněk Hefka i STEP Trutnov a.s. GW Train Regio a.s. poinformowała wszystkich o nowych połączeniach pociągów czeskich w obrębie polskiej strony pogranicza. Największe zainteresowanie wzbudziły trójkołowe elektryczne rowery zaprojektowane przez firmę BP Lumen. Czeskie rowery ze względu na funkcjonalność i konstrukcję mogą być wykorzystywane zarówno jako zwykły środek transportu jak i pomoc w rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Wszystkie firmy zaprezentowały ciekawą gamę produktów i usług. Ciekawymi materiałami promocyjnymi wydanymi w języku polskim tj. albumy, foldery, broszury i mapy zachwylił Urząd Miejski Trutnowie.
- W sierpniu 2014 r. na wniosek Mera miasta Iwano-Frankowska, Wiktora Anuszkewyczusa zorganizowana została na terenie Świdnicy zbiórka rzeczy na rzecz ok. 800 uchodźców, którzy przybyli z Krymu oraz obwodów donieckiego i ługańskiego. Do Iwano Frankowska został wysłany transport rzeczy ofiarowanych przez świdniczan. Do akcji włączył się Caritas Diecezji Świdnickiej i świdnicki oddział Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej. Inicjatywę wsparło czeskie miasto Police nad Metuji.
- W dniach 21 sierpnia 2014 r. w Świdnicy świętowano 20-lecie partnerstwa miast Świdnica – Police nad Metuji, które przypieczętowane kolejnym porozumieniem.
- W dniu 19 września 2014 r. wyjazd delegacji do Trutnowa na jesienną edycję dwutygodniowej wystawy pn. „Targi Karkonoskie” i Galę Przedsiębiorczości „Trutnowski Smok”.

- W dniu 17 października 2014 r. udział delegacji z Trutnowa wraz z grupa trutnowskich przedsiębiorców w gali w nagrody gospodarczej „Świdnicki Gryf” oraz konferencji pn. „Jak zwiększyć konkurencyjność polskiej gospodarki”.
- W dniu 13 grudnia 2014 r. Świdnicę odwiedziła 50-osobowa delegacja z Polic nad Metuji. Goście wzięli udział w Świdnickim Jarmarku Bożonarodzeniowym.
- W dniu 17 grudnia 2014 r. delegacja ze Świdnicy wzięła udział w zamknięciu wystawy prac artystów ze świdnickiego Stowarzyszenia „Kanon” w Policach nad Metuji.
- W styczniu 2015 r. rewizyta u azjatyckich partnerów (w nawiązaniu do wizyty z maja 2014 r.) w prowincji Syczuan w Chinach. Delegacja z udziałem m.in. prezes WSSE „INVEST-PARK”, wicemarszałka województwa dolnośląskiego, prezydenta Wałbrzycha i prezydent Świdnicy oraz przedsiębiorców działających na terenie WSSE była z misją w Chinach w celu nawiązania kontaktów biznesowych oraz możliwości współpracy gospodarczej.
- W marcu 2015 r. Prezydent Miasta gościła z wizytą w Trutnowie.
- W dniu 24 marca 2015 r. Świdnica gościła 30 przedsiębiorców z Czech, którzy w ramach pobytu zwiedzili Centrum Technologii Energetycznych, zapoznali się z częścią procesu produkcji w świdnickich firmach tj. SONEL S.A. i CLOOS Polska Sp. z o. o. oraz prowadzili tzw. rozmowy stolikowe z przedstawicielami firm czeskich i polskich.
- W marcu 2015 r. czteroosobowa rodzina z Donbasu o polskich korzeniach zamieszkała w Świdnicy. Świdnica była jednym z pierwszych miast, które zaoferowały mieszkanie i pomoc rodzinie z ukraińskiego Dombasu.
- W dniu 13 kwietnia 2015 r. odbyło się spotkanie władz miast partnerskich w Trutnowie.
- Od dnia 7 - 11 maja 2015 delegacja ze Świdnicy gościła w partnerskim mieście Iwano-Frankowsk. W tym czasie odbywały się Dni Miasta Iwano-Frankowsk oraz forum miast partnerskich. W ramach projektu nasi przedstawiciele wzięli udział w spotkaniach panelowych i dyskusjach przy udziale fachowców, działaczy społecznych polskich miast partnerskich, Iwano-Frankowska oraz przedstawiciele władz samorządowych Komitetu Wykonawczego Rady Miasta. Forum to projekt, którego idea nawiązywała do priorytetów w zakresie dyplomacji publicznej i kulturalnej, działań na 2015 rok wyznaczonych przez MSZ Polski oraz zasad „Programu rozwoju współpracy międzynarodowej i transgranicznej Iwano-Frankowska na lata 2014-2017”.
- W czerwcu 2015 r. z udziałem czeskich przedsiębiorców odbyło się spotkanie kooperacyjne w Świdnicy.
- W lipcu 2015 r. Prezydent Miasta gościła z wizyta w Policach nad Metuji.
- W dniach 24- 25 lipca 2015 r. władze miasta Świdnicy gościły z wizytą w partnerskim mieście Biberach. Uczestniczyli w wydarzeniach związanych ze świętem miasta. W trakcie spotkania prowadzone były rozmowy na temat dalszych form współpracy partnerskiej.
- W dniach 2-3 sierpnia 2015 r. w Świdnicy gościł Chór Chłopięcy St.-Martins-Chorknaben z Biberach. W Świdnicy odbyły się dwa koncerty: w Kościele Pokoju oraz w Katedrze świdnickiej. W programie były między innymi utwory: Mozarta, Haydna, Palestriny i Wagnera. Wstęp na koncerty był bezpłatny.
- W dniu 13 sierpnia 2015 r. delegacja ze Świdnicy wzięła udział w spotkaniu w Policach nad Metuji na temat współpracy partnerskiej, jej form i podejmowanych działań w kolejnych latach.
- W dniu 19 – 20 sierpnia 2015 r. władze miasta uczestniczyły w obchodach zakończenia trzyletniego programu monumentalnego w mieście Kazincbarcika na Węgrzech podsumowującego Programu Współpracy Szwajcarsko-Węgierskiej. Świdnicka delegacja uczestniczyła również w uroczystościach w ramach festiwalu „Kolor City” podczas którego

odbywały się koncerty, uroczyste programy, pokaz sztucznych ogni oraz wystawy z regionalnym rękodziełem.

- W dniu 18 września 2015 r. odbyła się polsko-czeska gala przedsiębiorców w Świdnicy z udziałem przedstawicieli władz i przedsiębiorców z Trutnova.
- We wrześniu 2015 r. przedstawiciele miasta uczestniczyli w dożynkach polonijnych w Pikieliszkach na Litwie
- W dniu 23 października 2015 r. w Świdnicy gościły dzieci z Iwano-Frankowska przebywające w Karpaczu na warsztatach w ramach projektu "Inny - podobny – a może taki sam" .
- W dniu 12 listopada 2015 r. Świdnicę odwiedzili goście z partnerskiego miasta Biberach. Do Świdnicy przyjechali z roboczą wizytą, dotyczącą przygotowań obchodów 25-lecia partnerstwa. W skład delegacji weszli: Sabine Engelhardt – Kulturamt Biberach (Naczelnik Wydziału Kultury UM Biberach), Ludger Semmelmann – Partnerschaftsverein Biberach (Towarzystwo Partnerstwa Miast Biberach – przewodniczący Komisji ds. Świdnicy) oraz Siegfried Kopf – Amtsleiter des Hochbauamtes (Architekt i Naczelnik Wydziału Budownictwa UM Biberach). Ponadto w tych dniach gościliśmy delegację Kawalerów Maltańskich, którzy również zamierzają włączyć się w organizację obchodów 25-lecia partnerstwa Biberach i Świdnicy.
- W dniu 24 listopada 2015 r. odwiedziła m.in. Świdnicę delegacja gospodarcza z Chin z prowincji Syczuan. Celem spotkania było podpisanie listu intencyjnego i nawiązanie współpracy w takich dziedzinach jak: kultura, sport, turystyka, edukacja, gospodarka i handel. Delegaci z Chin zwiedzili WSSE, firmę Sonel oraz zabytki naszego miasta.

PODSUMOWANIE

Niniejszy dokument stanowi podsumowanie realizacji Strategii Rozwoju Miasta „Świdnica w perspektywie pokoleniowej” za lata 2014-2015. Przeprowadzona analiza nie daje podstaw do całościowej oceny funkcjonowania miasta. Należy pamiętać, iż strategia jest procesem cząstkowych zmian, w trakcie których formuje się wzorzec działania powielany w czasie. Należy stwierdzić, iż podjęte w tym okresie zadania i inicjatywy na rzecz rozwoju Miasta przybliżają nas do osiągnięcia celu strategicznego: uczynienia Świdnicy dobrym miejscem do życia - całego życia. A systematyczna i konsekwentna praca, a przede wszystkim wspólne i spójne działania w kolejnych latach pozwolą na osiągnięcie celu i wyznaczonej misji.

Prezydent Miasta Świdnicy
Beata Moskal-Słaniewska